

Kommunstyrelsens arbetsutskott kallas till sammanträde

Tid: 2015-10-27 kl. 8:00 – ca 12.00 OBS! Tiden

Plats: Kommunhuset

Öppnande, närvaro, justering

Styrgrupp VA-plan (Pär Johansson, SWECO, 08.00-10.30)

Beslutsärenden

1. **Deläggande och engagemang i Visit Dalarna AB (Joakim Larsson, 10.30)**

Förslag till beslut

1. Kommunen ställer sig bakom förslaget om en gemensam organisation för utvecklingen av besöksnäringen i Dalarna enligt bilaga.

2. Förslag till Aktieägaravtal och Bolagsordning enligt bilagor godkänns.

3. Kommun tecknar sig härmed för 60 aktier á 1 000 kronor, totalt 60 000 kronor. Nuvarande aktieinnehav hanteras enligt beskrivning sid 13 i ”Beslutsunderlag Nya Visit Södra Dalarna 2015-10-07”

4. Finansiering sker via kommunens konto xxxxxxxxxxxxxxxx

5. Kommunens ställer sig bakom förslag till grundavtal enligt bilaga

6. Finansiering av grundavtal och sammanslagningskostnad för respektive kommun enligt nedan. Finansieringen sker via kommunens konto xxxxxxxxxxxxxxxx

2. **Översyn kosthantering och matdistribution**

Förslag till beslut

3. **Remissvar: en kommunallag för framtiden (SOU 2015:24)**

Förslag till beslut

Arbetsutskottet tillstyrker förslaget En kommunallag för framtiden SOU 2015:24, med undantag för förslaget i 8 kap. 1 § andra stycket, 7 kap. 2 § första stycket gällande beslutsunderlag till **samtliga** ärenden samt förslag till lag (2017:000) om försöksverksamhets med majoritetsstyre.

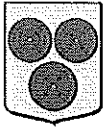
4. **Remissvar: handlingsplan för skydd mot olyckor Jämtlands län**

Förslag till beslut

Orsa kommun har inte något att erinra mot förslaget.

5. **Förslag ny VA-taxa från 2016 för Orsa kommun**

Förslag till beslut

Informationsärenden

1. Information om organisationsöversyn (Ann-Therese Albertsson)
2. Kurser och konferenser

Delgivningar

1. SKL cirkulär 15:28 ang. preliminära utfall av 2016 års kommunala
2. utjämningsystem och LSS-utjämning
3. SKL Cirkulär 15:29 om budgetförutsättningar 2015-2019
4. Avrapportering Orsayran 2015
5. Protokoll sammanträde Inlandskommunerna ek förening 15-08-27
6. Protokollsutdrag från gemensamma Gymnasienämnden ang. verksamhetsuppföljning augusti 2015

Mikael Thalín
Ordförande

Camilla Staberg
Sekreterare

ORSA KOMMUNAL VA PLAN

Tid: 27 oktober kl 8.00 - 10.30

Plats: Kommunhuset

Deltagare: Politisk styrgrupp, tjänstemannastyrgrupp

Mötets syfte

Mötets syfte är att diskutera inkomna synpunkter VA policy, diskussionsunderlag VA plan och dess konsekvenser samt kommande medborgardialog och slutförande av VA plane arbetet.

Dagordning

Tid	Programpunkt	Kommentar
8.00 – 8.10	Tidplan och slutförande arbete med VA plan	Efter detta möte ska ekonomiska konsekvenser förankras och synpunkter ska tas in från medborgare innan ett utkast för remiss är klart. Medborgardialog avses hållas den 11, 12 och 17/11. Träff med ordföranden föreningar den 9/11. Kort beskrivning av upplägg. En work shop ang ekonomi avses genomföras under vecka 45 och det bör ske en politisk förankring via 2-3 möten efter medborgardialog och före remisstid. Preliminär remiss påbörjas i januari-februari.
8.10 – 8.20	Svar remiss VA policy och förslag till åtgärder	Remisstid gick ut 9/10. Genomgång av viktigare synpunkter och förslag på ev förändringar. Politisk beslutsprocess.
8.20 – 8.50	Presentation diskussionsunderlag VA plan	Kan revideras utifrån styrgruppsmötet och även efter medborgarmöten. Efter medborgarmöten avses en remissversion framtas, som ska förankras i den politiska styrgruppen.
8.50 – 9.25	Konsekvenser ekonomi, taxor och organisation,	Nodava beskriver översiktligt ekonomiska konsekvenser av VA planen. Ska fördjupas mer vid senare work shop.
9.25 - 9.40	Fika	

1 (2)

Sweco
Södra Mariegatan 18E
Box 1902
SE-791 19 Falun, Sverige
Telefon +46 (0)23 46400
Fax +46 (0)23 46401
www.sweco.se

Sweco Environment AB
Org.nr 556346-0327
Styrelsens säte: Stockholm

Pär Johansson

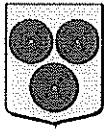
Telefon direkt +46 (0)23 46464
Mobil +46 (0)706429401
par.johansson@sweco.se

9.40 – 9.50	Konsekvenser tillsyn	Miljökontoret beskriver hur planen påverkar tillsynsarbetet.
9.50 – 10.00	Konsekvenser planförhållanden	Stadsplanekontor beskriver hur planen påverkar kommunens fysiska planering, ex ÖP.
10.00 – 10.30	Diskussion	Diskussion om det som presenterats med särskilt betoning på följande frågor; <ul style="list-style-type: none"> • Synpunkter diskussionsunderlag VA plan • Tidplan • Deltagande medborgardialog • Genomförande politisk förankring nov-jan • Ordet fritt

Pär Johansson

2 (2)

ORSA KOMMUNAL VA PLAN
FELI HITTAR INTE REFERENSKÄLLA.

Kommunledningskontoret
Joakim Larsson

Kommunstyrelsen

Beslut om deläggande och engagemang i Visit Dalarna AB

Sammanfattning av ärendet

Dalarna är ett av vårt lands absolut viktigaste och mest framgångsrika besöksregioner. Regionen och dagens DMO:er drivs på ett mycket professionellt sätt och framhålls ofta som förebilder i ett nationellt perspektiv.

Genom en översyn av hur vi bäst skall organisera oss framåt i arbetet med att skapa förutsättningar för besöksnäringens tillväxt har detta beslutsunderlag och förslag till Nya Visit Dalarna växt fram. Mer än 200 personer från besöksnäringen, politiker och tjänstemän har på ett eller annat sätt funnits med och påverkat förslaget, vilket nu är dokumenterat i denna rapport. Ambitionen är att Nya Visit Dalarna skall vara vårt gemensamma verktyg för att tillsammans uppnå de strategiska mål som vi i Dalarna satt för besöksnäringen fram till 2020. Genom detta initiativ vill vi säkerställa att besöksnäringen får bästa möjliga förutsättningar att fortsätta växa och utvecklas, samt skapa den absolut bästa och mest framgångsrika formen för hur vi ska jobba tillsammans för att öka turismen i Dalarna.

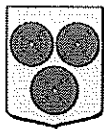
Den uttryckta ambitionsnivån för den nya organisationen är att den ska vara,

”den ledande turismorganisationen i Skandinavien”. Med Dalarnas vision och strategi och det syftet med som grund, så har ett antal mål för verksamheten tagits fram. Nya Visit Dalarna ska:

- * säkerställa att besöksnäringen får de bästa förutsättningar att fortsätta växa och utvecklas
- * utvecklas till den absolut bästa och mest framgångsrika formen för hur vi ska jobba tillsammans för att öka turismen i Dalarna
- * vara den samordnande och ledande kraften för att uppnå de övergripande målsättningarna i vår Vision och Strategi för besöksnäringen

För kommunens del innebär förändringarna ingen avgörande betydelse varför förvaltningen föreslår kommunstyrelsen att föreslå fullmäktige att godkänna och anta dessa enligt förslag till beslut.

Kommun	Aktiekapital	Grundavtal	Sammanlagning
Orsa	60 000	1 726 000	81 818
Mora	60 000	3 406 000	81 818
Rättvik	60 000	2 839 000	81 818

Leksand	60 000	3 110 000	81 818
Vansbro	60 000	1 400 000	81 818
Gagnef	60 000	1 670 157	81 818
Borlänge	60 000	3 513 592	81 818
Falun	60 000	3 513 592	81 818
Ludvika	60 000	3 183 736	81 818
Smedjebacken	60 000	529 440	81 818
Säter	60 000	902 929	81 818
Hedemora	60 000	1 142 500	300 000
Avesta	60 000	1 704 500	300 000

Beslutsunderlag

Beslutsunderlag Nya Visit Södra Dalarna, 2015-10-07 med bilagor:

Aktieägaravtal

Bolagsordning

Grundavtal

Exempel på avtal gällande möten & evenemang

Sammanställning ekonomiska beslut

Förslag till beslut

1. Kommunen ställer sig bakom förslaget om en gemensam organisation för utvecklingen av besöksnäringen i Dalarna enligt bilaga.
2. Förslag till Aktieägaravtal och Bolagsordning enligt bilagor godkänns.
3. Kommun tecknar sig härmed för 60 aktier á 1 000 kronor, totalt 60 000 kronor. Nuvarande aktieinnehav hanteras enligt beskrivning sid 13 i "Beslutsunderlag Nya Visit Södra Dalarna 2015-10-07"
4. Finansiering sker via kommunens konto xxxxxxxxxxxxxxxx
5. Kommunens ställer sig bakom förslag till grundavtal enligt bilaga
6. Finansiering av grundavtal och sammanslagningskostnad för respektive kommun enligt nedan. Finansieringen sker via kommunens konto xxxxxxxxxxxx

Sändlista

Kommunstyrelsen, kommunfullmäktige

Joakim Larsson
Näringslivschef

Beslutsunderlag

Nya Visit Dalarna!

2015-10-07

Förord

Turism- & besöksnäringen är viktig för tillväxten i Sverige och inte minst för oss här i Dalarna, visionen för besöksnäringen är "Dalarna är Norra Europas ledande och mest spännande besöksregion".

Genom en översyn av hur vi bäst skall organisera oss framåt i arbetet med att skapa förutsättningar för besöksnäringens tillväxt har detta beslutsunderlag och förslag till Nya Visit Dalarna växt fram. Många av er har på ett eller annat sätt funnits med och påverkat förslaget, vilket nu är dokumenterat i denna rapport. Ambitionen är att Nya Visit Dalarna skall vara vårt gemensamma verktyg för att tillsammans uppnå de strategiska mål som vi i Dalarna satt för besöksnäringen fram till 2020. Genom detta initiativ vill vi säkerställa att besöksnäringen får bästa möjliga förutsättningar att fortsätta växa och utvecklas, samt skapa den absolut bästa och mest framgångsrika formen för hur vi ska jobba tillsammans för att öka turismen i Dalarna. När vi lyckas med det bedömer vi också att vi kommer att vara den ledande turistorganisationens i Skandinavien! Det är Nya Visit Dalarnas egen vision. Vårt fokus är dock de resultat och effekter vi lyckas bidra till för besöksnäringen som helhet.

Processen för att ta fram detta beslutsunderlag och förslag är genomförd av Graffman AB, vår samverkanspartner i arbetet. Vi som gett dem uppdraget är styrelsen i Visit Dalarna.

Välkommen att ta del av beslutsunderlaget du har i din hand.

Med vänliga hälsingar,

Arbetsgruppen för Nya Visit Dalarna

Jon Svensson, Ordf. Visit Dalarna
Bosse Carlsson, Ordf. Visit Södra Dalarna
Peter Helander, Ordf. Siljan Turism
Torsten Byström, Näringslivsrepresentant
Göran Carlsson, Region Dalarna

Innehållsförteckning

Förord.....	2
Innehållsförteckning.....	3
Inledning – om rapporten.....	4
Syfte & mål.....	4
Rapportens disposition	5
Del 1. Förslag Nya Visit Dalarna	5
Inledning – var startar vi ifrån?.....	5
Syfte och mål för Nya Visit Dalarna	6
Nya Visit Dalarna – Tre verksamhetsområden, tio uppgifter.....	7
Organisations- & ägarform	13
Nya Visit Dalarna - Ett destinationsbolag som motsvarar Dalarnas turismomsättning och framtida mål	15
Roll, ansvarsfördelning samt arbetsformer mellan Nya Visit Dalarna och lokala nätverk.....	16
Finans, ekonomi och avtal	18
På vilket sätt har intressenterna möjlighet att vara involverade?	20
Del 2. Processen framåt.....	21
Erbjudande till de olika intressenterna.....	22
Slutord.....	24

Bifogade bilagor;

Bilaga 1: Aktieägaravtal VD AB.

Bilaga 2: Bolagsordning VD AB.

Bilaga 3: Grundavtal 2016-2021.

Bilaga 4: Exempel på avtal Försäljning möten & evenemang.

Bilaga 5: Underlag ekonomiska beslut

Inledning – om rapporten

Syfte & mål

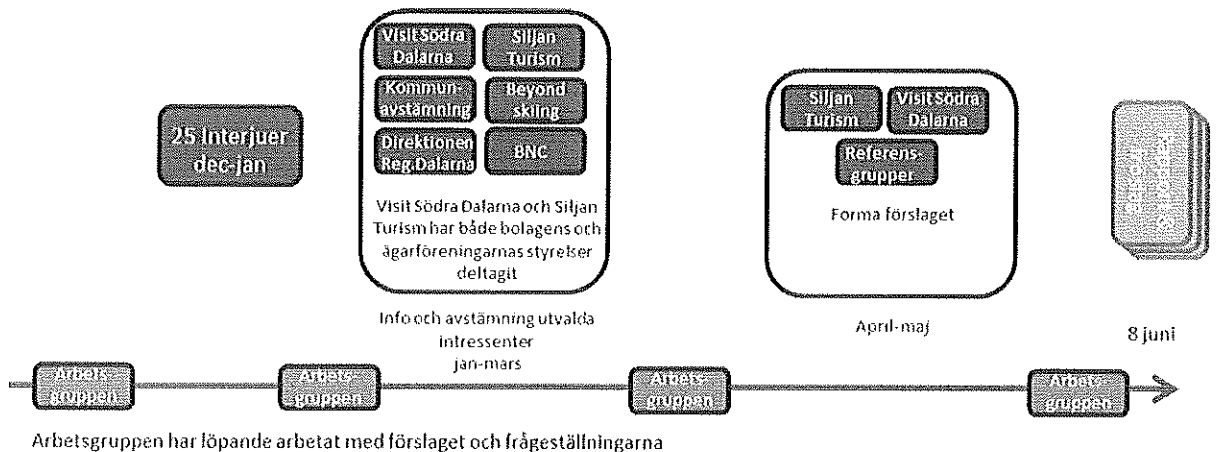
I arbetet med att undersöka hur vi skall organisera oss framåt i Dalarna har vi arbetat med syftet och målet att vi genom en bred dialog med våra intressenter och partners ska få fram ett tydligt förslag/beslutsunderlag för Dalarnas besöksnäring och dess intressenters organisering som innehåller:

- Vilka frågor/verksamhetsområden som vi vinner på att driva gemensamt
- Hur en gemensam organisering av detta skulle kunna se ut
- Hur en organisations-, ägar- och finansieringsform för detta kan se ut
- Vilka resurser som krävs (finansiella samt personella samt kompetens)

Processen för att arbeta fram förslaget har omfattat nedanstående delar:

- ca 25 djupintervjuer med beslutsfattare i Dalarna (december)
- Dialogmöten med styrelserna i DMO och ägarföreningar
- Fokusgruppsamtal med Referensgrupper (januari)
- Tagit fram ett första utkast till möjlig organisering (februari/mars)
- Haft en avstämning av första utkastet i Visit Dalarnas styrelse (mars)
- Genomfört avstämning med Region Dalarna
- Genomfört en avstämning i Direktionen
- Genomfört möte i den utökade arbetsgruppen
- Genomfört tre referensgruppsmöten samt avstämning med kommuncheferna (slutet av april)
- Genomfört ett avslutande möte i Visit Dalarnas styrelse med fokus på fördjupning av specifikt utvalda frågor (maj)
- Genomfört ett arbetsgruppsmöte med fokus fördjupning av utvalda frågor i förslaget samt processens vidare gång (maj)

Detta arbete sammanfattas också i modellen nedan:

Den form vi valt för arbetet bygger på att olika grupperingar i olika tid har fått information om processen och förslaget löpande, samt getts möjlighet att forma utvalda delar i förslaget löpande. Detta innebär att det förslag som nu beskrivs i detta beslutsunderlag är framtaget av alla involverade aktörer gemensamt, där arbetsgruppen för Visit Dalarna varit både sammankallande till dessa möten, och involverade i det specifika förslaget i sina egna möten.

Beslutsunderlagets disposition

Beslutsunderlaget är uppdelad i två avsnitt eller delar. Det konkreta förslaget till organisation för Nya Visit Dalarna i första avsnittet. Det andra avsnittet handlar om processens fortskridande.

Del 1. Förslag Nya Visit Dalarna

Inledning – var startar vi ifrån?

Dalarna är ett av vårt lands absolut viktigaste och mest framgångsrika besöksregioner. Regionen och dagens DMO:er drivs på ett mycket professionellt sätt och framhålls ofta som förebilder i ett nationellt perspektiv.

Samtidigt framhåller aktörerna i systemet att det finns förbättringsmöjligheter. Både näringslivets företrädade och offentliga tjänstemän ser möjligheter att hitta synergieffekter, ökad transparens, tydlighet och marknadskapacitet genom att samordna alla de goda krafter som arbetar för Dalarnas besöksnäring idag. Hur får vi ut mesta möjliga effekt av de insatta resurserna, såväl finansiellt som kompetensmässigt? Denna fråga har varit vägledande för arbetet med detta förslag.

I detta förslag till hur det nya Nya Visit Dalarna skulle kunna organiseras har vi tagit med mycket av hur verksamheterna drivs idag. Vi har dessutom utgått från de faktorer som påverkar Dalarnas organisering och de ingångsvärden vi fått genom Dialogprocessen som lett fram till förslaget. Vi har sedan speglat och adderat dessa ingångsvärden med Graffman ABs egna samlade erfarenheter.

Syfte och mål för Nya Visit Dalarna

Den uttryckta ambitionsnivån för den nya organisationen är att den ska vara, " den ledande turismorganisationen i Skandinavien". Med Dalarnas vision och strategi och det syftet med som grund, så har ett antal mål för verksamheten tagits fram. Nya Visit Dalarna ska:

- säkerställa att besöksnäringen får de bästa förutsättningar att fortsätta växa och utvecklas
- utvecklas till den absolut bästa och mest framgångsrika formen för hur vi ska jobba tillsammans för att öka turismen i Dalarna
- vara den samordnande och ledande kraften för att uppnå de övergripande målsättningarna i vår Vision och Strategi för besöksnäringen

Den ansats som våra uppdragsgivare gav uttryck för i upphandlingen har förstärkts genom våra intervjuer och dialogmöten. Det finns en stor samstämmighet om att Dalarna behöver jobba tätare tillsammans för att möta konkurrensen, nå målet om en dubblerad omsättning i besöksnäringen och tillvarata synergieffekter. Det finns också en stor insikt om behovet av att samla sig runt varumärket Dalarna. Det förslag som presenteras i detta avsnitt kommer att ge Dalarna:

- En utvecklad säljstrategi (Image, Turism, Möten/Evenemang) för att skapa fler och bättre affärer på nationell och internationell marknad
- Ökat fokus, kompetens och bemanning för produktutveckling i tematiska och geografiska nätverk
- Ökad lokal närvaro och lokalt stöd för utvecklingen av besöksnäringen genom fler tillgängliga personella resurser för kommunerna.

Det Nya Visit Dalarna som beskrivs nedan skapas genom att befintliga DMO:er och Destination Dalarna, hos Region Dalarna, bildar och går upp i den nya organisationen. Älvdalen och Malung-Sälen ansluter genom samverkansavtal. Att både aktörernas engagemang och organisationernas kompetens och personal finns kvar i en ny och kraftfullare organisation. Genom att samordna befintliga DMO:er får vi en betydligt starkare effekt. Dalarna kommer att vara ledande i Sverige och Skandinavien – ingen annanstans finns en så konsekvent strategisk samordning av besöksnäringen och dess intressenter. Nya Visit Dalarna blir en organisation med fokus på försäljning och utveckling, inte på mottagande och bevarande.

Nya Visit Dalarna – Tre verksamhetsområden, tio uppgifter

I Dalarna finns redan en vision och strategier för Dalarnas besöksnäring. Strategierna togs fram på initiativ av Region Dalarna/Destination Dalarna under 2008-2009 i samråd med näringen och politiken. Strategierna diskuterades och slogs fast under ett symposium i (dåvarande) Ejendals Arena den 3 mars 2009 tillsammans med 200 personer från näringen och den offentliga beslutsfattningen. Med bakgrund till denna strategi samt den genomförda processen i "Nya Visit Dalarna" föreslås det Nya Visit Dalarna omfatta tre verksamhetsområden:

Visit Dalarna 3.0 - Verksamhetsområden

Inom respektive verksamhetsområde sorterar ett antal uppgifter som organisationen ansvarar för – antingen i egen regi eller som nav och samordnare. I det följande ges en kort beskrivning av målområden för respektive verksamhetsområde med tillhörande uppgifter.

Utbud och Utveckling

Målområden

UTBUD OCH UTVECKLING

ÖNSKVÄRDA KVALITATIVA MÅL

1. Skapar fler resurser för produktutveckling
2. Utveckla fler tematiska nätverk som driver utvecklingen av nya reseanledningar, bokningsbara erbjudanden och teman typ "Biking Dalarna".
3. Ansvara föra implementeringen av varumärke och strategi samt kontinuerligt konkretisera dessa i marknads- och utvecklingsplaner.
4. Ansvara för att vår strategi för besöksnäringen, ständigt är uppdaterad.
5. Samla in och omvandla statistik, data, trender etc till tydliga beslutsunderlag, för

näringslivet att kunna göra fler och bättre affärer.

6. Ta fram tydliga koncept för kvalitetssäkring, produktutveckling etc.
7. Målen behöver visa att om vi dubblar resurserna för tematisk utveckling, ska det resultera i nya reseanledningar och bokningsbara produkter.

Uppgifter

1. Omvärlds- och marknadsanalys

Nya Visit Dalarna ansvarar för omvärlds- och marknadsanalyser samt hjälpa företagen att bedöma vilka konsekvenser ny eller bekräftad kunskap bör få för företagen. Det handlar om gästtillfredsställelseundersökningar men också om att sammanställa data från Visit Sweden, HUI, Tillväxtverket, mfl och omvandla detta till beslutsunderlag. Allför många rapporter tas fram av trendkonsulter och förblir "nice-to know" material som sällan omvandlas till utvecklingsinitiativ. Genom att "hämta hem" uppgiften till Nya Visit Dalarna stärks förutsättningarna för att Dalarna blir en destination "som är på tårna" och som snabbt agerar på omvärldsinformation.

2. Affärs-/ kompetensutveckling företag

Nya Visit Dalarna mobiliserar och samordnar regionens insatser för att stärka företagens kapacitet att affärsutveckla den egna verksamheten. Uppgiften är central för att successivt professionalisera branschen och stärka förmågan att göra affärer. Nya Visit Dalarna har i ett inledande skede inget genomförandeansvar. Samordningen innefattar:

- Att mobilisera och fungera som mötesplats för genomförandeaktörerna såsom exempelvis, Kompetensplattformen (RD och högskolan), Besöksnäringsskolan (inkl Kurbits), Scandinavia College of Travel & Tourism i Orsa, andra yrkesförberedande turistutbildningar, lokala näringslivsorganisationer mfl.
- Att samordna och anpassa utbudet efter mognadsgrad och behov i näringslivet över hela Dalarna.
- Att säkerställa att det samlade stödutbudet erbjuds i ett sammanhang där målet är - fler professionella företag som utvecklar och tjänar pengar på internationellt konkurrenskraftiga erbjudanden som Nya Visit Dalarna kan marknadsföra och sälja.

3. Verka för utveckling av internationellt konkurrenskraftiga upplevelseprodukter & tjänster

Nya Visit Dalarna ansvarar för att utveckla och erbjuda befintliga metoder för produkt- och tjänsteutveckling. Sådana metoder kan ha tematiska utgångspunkter (cykel, vandring etc) eller vara geografiskt fokuserade till specifika kommuner eller platser i Dalarna¹. Uppgiften tar sitt tydliga avstamp i lokala behov och drivkrafter hos näringslivet medan fortsatt utveckling av koncept,

¹ Exempelvis "Innovativ Produktutveckling i Dalarnas besöksnäring" (IPD-processen), Graffman AB 2014/2015

prioriteringar, samordning och beslut om implementering sker centralt inom Nya Visit Dalarna. Tillsammans med uppgiften att samordna utbudet kring affärsutveckling av företagandet, blir uppgiften kring produktutveckling avgörande för att få en kritisk massa av ett internationellt konkurrenskraftigt utbud att ställa på "hyllan". I denna uppgift ligger även att identifiera behov kvalitets- och hållbarhetsprogram såsom exempelvis Swedish Welcome, Naturens Bästa, Tour Quality och Exportmognad.

Marknad och Försäljning

Målområden

MARKNAD & FÖRSÄLJNING

KVANTITATIVA MÅL

1. Utländska gästnätter ska öka med minst +5%/år. Ref. år 2014 13%.
2. Utländska gästnätter ska öka mer än de regioner vi jämför oss mot.

ÖNSKVÄRDA KVALITATIVA MÅL

1. Vi ska stärka varumärket Dalarna, nationellt och på valda internationella marknader.
2. Vi ska tydligt profilera Dalarna som en av Europas mest attraktiva besöksregioner.
3. Vi ska bidra till att attrahera kompetens, etableringar och investeringar genom en starkare kommunikation av varumärket Dalarna.
4. Vi ska bygga fler partnerskap, teckna fler kontrakt med återförsäljare och researrangörer på våra prioriterade internationella marknader.
5. Vi ska öka antalet pressresor.
6. Vi ska väsentligt öka närvaron i sociala medier.
7. Vi ska stärka vår position för evenemang, möten och konferenser.
8. Vi ska kontinuerligt mäta och utvärdera effekterna av våra marknadssatsningar och relatera dessa till den investering som gjorts.

Uppgifter

4. Imagemarknadsföring av Dalarna med varumärket Dalarna som verktyg.

Imagemarknadsföring handlar om vilken bild av Dalarna vi vill skapa i omvärlden. Verktöget är varumärket Dalarna som hjälper oss att ta en position gentemot våra konkurrerande regioner och destinationer. Varumärket delas upp i tre delar:

- Besöka
- Bo/Leva
- Verka och etablera

De tre delarna hänger ihop och måste samspela. Besöksperspektivet säljer in Dalarna, med en enkel logik. Ingen etablerar en verksamhet eller väljer en plats för sitt boende som man inte ens kan tänka sig att spendera en helg eller en semestervecka på. Tillsammans med Region Dalarna ansvarar Nya Visit Dalarna för att besöksperspektivet samspelar med de övriga två perspektiven. Med denna helhetssyn ansvarar Nya Visit Dalarna för internationell och nationell bearbetning och spridning av Dala-bilden som turistdestination.

5. Marknadsföring & försäljning av upplevelseprodukter & tjänster – FIT
Nya Visit Dalarna ansvarar för att tematiserade och målgruppsanpassade reseanledningar och erbjudanden görs bokningsbara on-line via Citybreak mot privatmarknaden. Nya Visit Dalarna blir en "one-stop-shop" för det samlade och kvalitetssäkrade (bokningsbara och målgruppsanpassade) utbudet i hela Dalarna. Nya Visit Dalarna behöver också arbeta aktivt på de prioriterade marknaderna och målgrupperna. Primärt handlar det om att knyta allianser och samarbeta i strategiska partnerskap med Visit Sweden, B2B avtal med agenter, återförsäljare och researrangörer, pressresor och deltagande på relevanta mässor, workshops etc.

6. Öka inflödet av möten, konferenser och evenemang - MICE
Nya Visit Dalarna ansvarar för att identifiera och sälja in Dalarna som en spännande plats för möten, konferenser och evenemang i Dalarna (MICE – "Meetings, Incentives, Conventions and Events"). Uppgiften kan till stora delar liknas vid en CVB (Convention Bureau) som marknadsförings- och säljfunktion för de mötesägare och mötesarrangörer som finns i Dalarna. Uppgiften består summariskt i att ta fram och samordna genomförandet av en strategi som tar fasta på:

- De branscher, teman, kompetensområden etc som har ett intresse för- och nytta av en utvecklad internationell mötesverksamhet och som kan attrahera internationella delegater och mötesdeltagare.
- "Mötesägare" och arrangörer, det vill säga individer och aktörer som vill och kan stå för värdskap och arrangera mötesverksamhet.
- Praktiskt stöd från genomförande till uppföljning.

I uppgiften ingår också att vidareutveckla dagens PCO-funktion (Professional Congress Organiser) för att ytterligare verka för en vidareutveckling av små och stora evenemang och för att i möjligaste mån "behålla" affärerna i Dalarna och därmed verka för att delägarna blir leverantörer till möten och evenemang som genomförs i Dalarna.

7. Relationsmarknadsföring

Nya Visit Dalarna ansvarar för den samlade kundvården i Dalarnas turisträring genom att vara värd för och administrera ett för regionen gemensamt kundregister och CRM-system (Customer Relationship Management"). Det handlar om att ständigt samla in kunskap, förstå besökarnas upplevelse av Dalarna och beteenden före, under och efter sin vistelse. Det handlar också om att omvandla kunskapen till förbättringsåtgärder i såväl produkter, service och

värdskap som i de digitala gränssnitten vid bokningstillfället. Det andra perspektivet av relationsmarknadsföringen handlar om att hitta smidiga former – och en kultur – som stimulerar att vi säljer varandra. Syftet med relationsmarknadsföringen är att få nöjda besökare som spenderar mer pengar, stannar längre, gärna återkommer och blir våra ambassadörer.

8. PR Media, pressresor, lobbying

Nya Visit Dalarna ansvarar för att redaktionellt positionera Dalarna som besöksregion genom PR-aktiviteter i media och genom pressresor. Den här uppgiften är nära knuten till ansvaret för varumärket där vi betonar vikten av att kombinera det innehållsmässiga ansvaret med ett kommunikationsansvar. Till denna uppgift knyter vi också lobbying. Dalarna behöver fortsatt en strategisk representation i organisationer som direkt eller indirekt påverkar Dalarnas förutsättningar att utvecklas. Att på olika sätt närvara och påverka i branschfrågor, infrastruktursatsningar etc blir en strategisk uppgift som i långa loppet ger oss gynnsamma förutsättningar. Dalarnas turistnäring är en miljardindustri med tillväxtambitioner. Det gynnar Sverige och det måste beslutsfattarna och regelmakarna förstå.

9. Intern marknadsföring

Nya Visit Dalarna ansvarar för den regionalinterna marknadsföringen som syftar till att skapa en förståelse för värdet av att Dalarna agerar tillsammans och skapa ett engagemang från nyckelaktörer på olika nivåer och med olika syften. Det är viktigt att vi skapar kanaler, mötesformer som ger möjligheter för dialog och skapar delaktighet. Det behövs utvecklas former för kontinuerlig förankring av mål, strategier, beslut och handlingsplaner mm.

Strategisk samordning och "klustermotor"

Målområden

STRATEGISK SAMORDNING OCH "KLUSTERMOTOR"

ÖNSKVÄRDA KVALITATIVA MÅL

1. Att erhålla en acceptans och tydligt mandat från övriga klusteraktörer för rollen som klustermotor.
2. Att Dalarnas besöksnäringsskluster är ett nationellt föredöme.
3. Att tydliggöra roller och ansvarsområden inom klustret och kommunicera detta till besöksnäringen och övriga intressenter.
4. Samordna och stärka besöksnäringssklustret.
5. Företräda Dalarna i alla besöksnäringssrelaterade frågor regionalt, nationellt och internationellt.

Uppgifter

10. Identifiera de tillväxt drivande frågorna & engagera nyckelaktörerna
Nya Visit Dalarna ansvarar för att identifiera de frågor som vi måste driva tillsammans för att Dalarna ska få gynnsamma förutsättningar för en stabil och långsiktig utveckling. Med utgångspunkt från dessa frågor och utmaningar måste de aktörer som "äger" frågan engageras. En mobilisering av turistnäringen i Nya Visit Dalarna (genom föreningen) måste matchas med ambitioner och investeringar från de aktörer som sammantaget gör Dalarna till en attraktiv och tillgänglig plats. Exempel på strategiska frågor och nyckelaktörer:

- En väl fungerande infrastruktur (Trafikverket, Region Dalarna mfl)
- Kompetensförsörjning (Gymnasieutbildningar, yrkesförberedande utbildningar, högskole- utbildningar och forskningen, Besöksnäringsscollace)
- Innovationsfrämjande (Dalarnas innovationsråd, Almi, Nyföretagarcentrum, Inkubatorer mfl)
- Kapitalförsörjning (CITU/Högskolan Dalarna - Nätverk av riskkapitalster, W Venture Capital Network AB, Region Dalarna, Länsstyrelsen, Leader m.fl.).
- Erbjud och driva ett permanent forum för förutsättningskapande frågor & beslut – "Besöksnäringsskustret Dalarna"
Nya Visit Dalarna ansvarar för att upprätta och erbjuda ett forum för urvalet av de nyckelaktörer som identifierats som nödvändiga för att lösa de strategiska frågorna och utmaningarna. Förslaget är att Nya Visit Dalarna tar rollen som klustermotor för "Besöksnäringsskustret i Dalarna" – och att det i första hand kopplas till verksamhetsområdet "Utbud och Utveckling". Klustret ska säkerställa att den kommersiella utvecklingen i Dalarnas besöksnäring, genom Nya Visit Dalarna, får bästa möjliga utvecklingsförutsättningar.
- Att verka för genomförande & uppföljning
Nya Visit Dalarna ansvarar för att koordinera alliansen genom en klusterkoordinator med kanslifunktion. Detta innebär att identifiera och prioritera frågor av gemensamt intresse, verka för samsyn och upprätta en "handlingsplan" på kort och lång sikt. I uppgiften ligger även att tydliggöra roller och ansvarsområden för klusteraktörerna och att sprida den kunskapen till besöksnäringen och övriga intressenter.

Organisations- & ägarform

Som underlag till förslag till organisations och ägandeform har vi konsulterat Advokatbyrån Sylwan & Fenger-Krog. Modellen är lika som den modell som används för Siljan Turism AB och Visit Södra Dalarna AB.

NYA VISIT DALARNA AB

Situationen idag

1. Idag är situationen den att Visit Södra Dalarna AB (VSDAB) ägs av 7 kommuner och en ekonomisk förening. Vardera kommunen äger 6,87 % och den ekonomiska föreningen 51,85 % av aktiekapitalet om 945 tkr fördelat på 945 aktier á 1000 kronor. Detta innebär att varje kommun äger 65 aktier vardera och den ekonomiska föreningen 490 aktier. Siljan Turism AB (STAB) ägs av 4 kommuner med 8 % vardera och av en ekonomisk förening till 68 %. Aktiekapitalet uppgår till 1 051 tkr omfattande 10 051 aktier á 100 kronor. Vardera kommunen är innehavare av 804 aktier och den ekonomiska föreningen av 6 834 aktier.
2. Visit Dalarna AB (VDAB) ägs av VSDAB och STAB med 25 % vardera. Visit Idre AB (VIAB) och Malung Sälen Turism AB (MSTAB) äger vardera 25 % av VDAB.
3. Tanken är nu att VDAB skall bli ett för Dalarna gemensamt turist-och eventbolag ägt av samtliga kommuner förutom VIAB och MSTAB, vika kommer att teckna ett samarbetsavtal med VDAB. Nya delägare i VDAB blir sannolikt Avesta kommun och Hedemora kommun.
4. VDAB aktiekapital uppgår till 250 tkr fördelat på 2 500 aktier á 100 kronor.
5. Enligt önskemål skall aktiekapitalet i VDAB höjas till 2,0 miljoner kronor omfattande 20 000 aktier.

Processen

1. Eftersom VIAB och MSTAB inte skall vara delägare i VDAB föreslås att VSDAB och STAB köper aktierna av angivna kommuner för att bli hälftenägare av VDAB. (*2 aktieöverlåtelseavtal*)
2. VSDAB och STAB genomför en nyemission om 17 500 aktier á 100 kronor eller med beloppet 1 750 tkr. VDAB aktiekapital uppgår härefter till 2,0 miljoner kronor med 20 000 aktier á 100 kronor. (*Extra bolagsstämma i VDAB, emissionshandlingar, ändring av bolagsordning och likvidkonto mm*)
3. VSDAB och STAB säljer mot kontantlikvid 600 aktier i VDAB till envar av de deltagande 13 kommunerna, eller sammanlagt 7 800 aktier. Kommunerna äger därmed 39 % av VDAB. Likaledes försäljer VSDAB och STAB 6 100 aktier till vardera av de ekonomiska föreningarna mot revers med betalning när föreningarna erhåller likvida medel. Sammantaget äger de ekonomiska föreningarna 12 200 aktier, eller 61 % av VDAB. VSDAB och STAB har härefter inget ägande i VDAB och inte heller några tillgångar utöver kortfristiga fordringar, reversfordringar mot de ekonomiska föreningarna och likvida medel efter försäljning av anläggningstillgångarna enligt punkten 4 nedan. (*13 aktieöverlåtelseavtal. 2 reverser. Pris/aktie. Skattefrågor*)
4. VDAB förvärvar samtliga materiella anläggningstillgångar samt övertar hyresavtal och leasingavtal mm jämte personal av VSDAB, STAB och

Hedemora och Avesta kommun. (4 inkråmsavtal. Bokförda restvärden?
Skattefrågor)

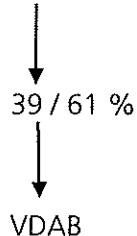
5. VSDAB och STAB likvideras därefter, varvid nuvarande ägande 11 kommuner och 2 ekonomiska föreningarna erhåller allt överskott efter betalning av skulder och likvidationskostnader. Betalning till de ekonomiska föreningarna vid likvidationen torde i första hand ske genom kvittning mot reversfordringarna. Dessa likvider omfattar återbetalning av aktiekapitalet och övrig del av det egna kapitalet. Därför föreslås att de 11 kommunerna och de 2 ekonomiska föreningarna, såsom ett villkorat eller ovillkorat aktieägartillskott, tillskjuter ett lika stort belopp (återbetalningslikviden kan skilja sig mellan VSDAB och STAB ägare) till VDAB som erhålles vid likvidationen av VSDAB och STAB, och som överstiger återbetalningen av det nominella aktiekapitalet. Hedemora och Avesta kommun tillskjuter inte något aktieägartillskott; dock bidrar dessa kommuner med ett utökat anslag för sammanslagningen av verksamheten enligt ovan, *se Bilaga 1.*

(Likvidationshandlingar. 15 handlingar avseende aktieägartillskott. Kan vara som så att de ekonomiska föreningarna inte har pengar till aktieägartillskottet. Problem? Tar viss tid)

6. De ekonomiska föreningarna fusioneras med varandra. (Fusionshandlingar. Tar viss tid)

7. Samarbetsavtal tecknas med VIAB och MSTAB. (2 avtal)

13 kommuner och 1 ek förening

Falun 2015-10-04

Sylwan & Fenger-Krog

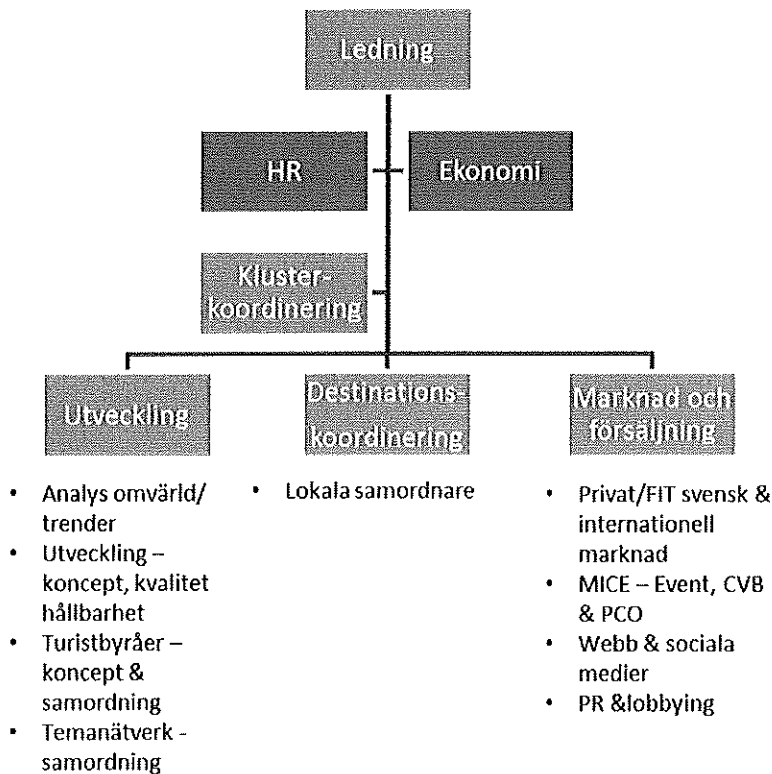
Per Råström

Advokat

Nya Visit Dalarna - Ett destinationsbolag som motsvarar Dalarnas turismomsättning och framtida mål

Besöksnäringen i Dalarna omsatte ca 6,7 miljarder kronor 2014. Läger vi ihop antalet anställda i de befintliga DMO:erna så blir det ca 70 personer. Här reserverar vi oss för att många av dessa är knutna till projekt och vissa är säsonganställda i turistbyråer etc.

I förslaget nedan så har vi vägt samman alla faktorer och ambitioner för att göra en beskrivning av hur ett möjligt framtida bolag, Nya Visit Dalarna skulle kunna organiseras, givet att organisationen behöver driva och leda samordningen av de tre verksamhetsområdena marknadsföring och försäljning, utbud och utveckling samt besöksnäringens kluster.

I skissen ovan är vårt förslag att ledningsgruppen består av VD, klusterkoordinatör, utvecklings- respektive marknadschef samt ansvarig destinationskoordinatör. En av de utmaningar och tillika framgångsfaktorer som lyfts fram genom hela processen är hur vi ska säkra det lokala perspektivet. Då vårt förslag bygger på att det finns lokalt ansvariga för varje kommun, så behöver dessa en tydlig organisatorisk hemvist.

Vi vill betona att organisationsstrukturen ovan inte är att se som en bemanning initialt. Förmodligen kommer flera uppgifter kunna hanteras av samma person i ett inledande skede.

De största förändringarna jämfört med dagens organisering är att:

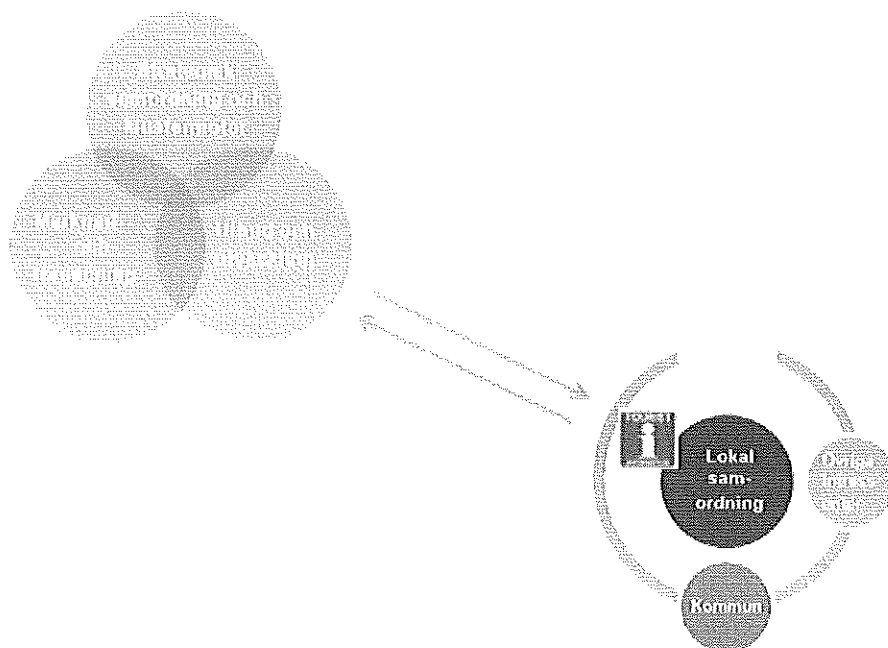
- Dalarna får en gemensam organisation med ansvar för helheten
- Att vi stärker upp produktutvecklingen genom att mobilera de tematiska nätverken
- Att vi stärker upp marknadsnärvaron genom att ha areaansvariga för respektive prioriterad marknad
- Att vi säkerställer en stark lokal närvaro (se nedan)

Roll, ansvarsfördelning samt arbetsformer mellan Nya Visit Dalarna och lokala nätverk

Under hela processen så har "central kontra lokalt" lyfts fram som en av de absolut viktigaste utmaningarna att hantera. Inom vårt förslag lägger vi därför extra stor vikt vid att tydliggöra roller, ansvarsområden och arbetsformer för att säkerställa att det finns en fungerande modell för detta.

Dalarnas mottagningsapparat behöver ha samma koncept och gestalta varumärket Dalarna oavsett var i Dalarna man är. Turistbyråernas roll och uppgift kommer sannolikt också att förändras kraftigt de kommande åren. För att hänga med i denna utveckling krävs ett samlat grepp över turistbyråerna.

Förslaget kring den lokala förankringen och utvecklingen bygger på att det finns en tydlig roll- och ansvarsfördelning mellan Visit Dalarna regionalt och de lokala nätverken och aktörerna. Bilden nedan visar hur denna fördelning kan se ut.

Visit Dalarnas roll som lokal samordnare omfattas av nedanstående punkter:

- En fysisk och namngiven person, lokal samordnare, kommer att finnas lokalt placerad någon eller några dagar per vecka för att samordna samt stödja besöksnäringen och kommunen med de resurser som Visit Dalarna har.
- Det krävs att den lokala samordnaren har god kunskap om kommunens och näringens förutsättningar, utbud och behov. Hen bör ha ett stort förtroende kapital och mandat hos det lokala nätverket (platsens intressenter).
- Den lokala samordnarna skall ha god kunskap om trender, marknad och omvärld samt Dalarnas strategi för besöksnäringen. I rollen ingår att bistå med kunskap och koncept kring exportmognad, affärsutveckling, produktutveckling etc. Personen skall vara väl förtrogen med koncepten och veta var relevant kompetensutveckling finns.
- Den lokala samordnaren och kommunen ansvarar för att det upprättas en verksamhetsplan för resp kommun där tydliga ansvar är fördelat mellan Visit Dalarna, näringen och kommunen för vilka insatser av försäljning och utveckling som skall ske.
- Den lokala turistbyrån är ett viktigt nav för den lokala samordningen.
- Visit Dalarna och den lokala samordnaren skall lägga tid och kraft och vara den initierande, samordnande och stöjande parten till de företag och organisationer som själva vill driva en utveckling. Företagen själva är de som måste vilja.

De kommunala organisationernas roll och ansvar är att arbeta med nedanstående punkter:

- Underhålla lokala nätverk (näring, föreningslivet, kommunen) och driva detta tillsammans med den lokala samordnaren från Visit Dalarna
- Tillse att rätt personer med rätt mandat företräder kommunen i de olika frågorna
- Att ta fram lokala strategier för besöksnäringen utifrån den övergripande strategins struktur och innehåll (i dialog med de lokala nätverken och stöd av lokala samordnaren)
- Förutsättningsskapande verksamhet i form av infrastruktur, skyltning, renhållning, företagsutveckling, plan och tillståndsärenden mm
- Den övergripande strategin för besöksnäringen i Dalarna ska kompletteras med lokala strategier och strategiprocesserna på lokal nivå i Dalarna, där respektive destination tydliggör sin strategi för besöksnäringen inom ramen för den regionala strategin. Det kräver en gemensam struktur för strategiformulering i Dalarna (regionalt och lokalt). Dalarnas vision och strategi bör vara styrande som ingångsvärde för struktur och innehåll i de lokala strategierna för besöksnäring

Finans, ekonomi och avtal

Utgångspunkten i finansieringen från näringen och kommunerna är att det inte skall vara dyrare än ersättningen för 2015 bortsett från de naturliga uppräkningsarna av ersättningen som sker.

På sikt måste en ny modell för finansieringen utvecklas där hänsyn tas till exv innvånarantal, turistekonomisk omsättning, utvärdering av uppdraget mm. Förslaget är att en ny finansieringsmodell skall införas till verksamhetsåret 2018.

Bolagets finansiering

Kommunerna

Kommuner betalar för sin egen turistbyrå. Kostnaden för denna beräknas på den personal och de öppettider som man har i dagsläget samt en shablonkostnad för it/data/telefoni. Till detta kommer också hyreskostnaden för turistbyrån. Vissa kommuner har ett avtal där kostanden för lokaler tas av kommunen. Vidare tillkommer 53% av gemensamma kostnader såsom central personal och gemensamma funktioner.

Näringsen

Näringsen bidrar med 47% till finansieringen på olika sätt. Genom ett marknadsbidrag från ägarföreningen och genom näringsens egna deltagande i olika marknadskampanjer. Näringsens ekonomiska engagemang i bolagets utveckling och marknadsföring beror på behovet av insatser och val av kampanjers omfattning. Vidare genom att näringsen lämnar provisioner på den försäljning av logi, biljetter, aktiviteter mm som bolaget genererar samt deltagande i de marknadskampanjer som bolaget och näringsen gemensamt utvecklar och genomför. I dagsläget beräknas näringsens "bidrag och engagemang" till ca 15 milj kronor.

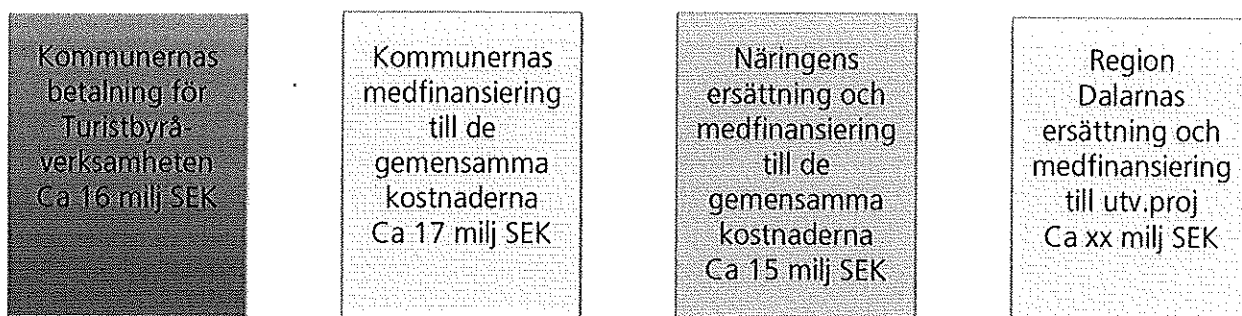
Region Dalarna

Region Dalarnas verksamhet inom utveckling av besöksnäringen i Dalarna, Klustret Destinations Dalarna, kommer att övergå till bolagets verksamhet. Inkluderat i det är de utvecklingsprojekt som idag drivs med Region Dalarna som huvudman. Omfattningen av de ekonomiska medel som medföljer är beroende av vilka projekt som drivs. I dagsläget är det förutom den övergripande ledningen ett internationaliseringsprojekt med två personal samt ett omfattande innovationsprojekt.

Den totala finansieringen av bolagets verksamhet ser ut enligt nedan;

- kommunerna finansierar driften av den lokala turistbyrå för besökare och innevånare
- kommunen finansierar i dagsläget ca 53% av de gemensamma funktionerna såsom ledning samt destinationsutveckling och marknad/sälj

- näringen finansierar all marknadsföring genom marknadsbidrag från ägarföreningen samt deltagande i de marknadskampanjer som bolaget och näringen gemensamt utvecklar och genomför.
- näringen bidrar till finansiering i dagsläget av resterande ca 47% av de gemensamma funktionerna såsom ledning samt destinationsutveckling och marknad/sälj, genom att det lämnar provisioner på den försäljning av logi, biljetter, aktiviteter mm som bolaget genererar.
- bolaget genererar egna intäkter genom souvenir-, konferens- och evenemangsförsäljning samt viss uppdragsverksamhet.
- all ekonomi som bolaget skapar och som inte åtgår till drift av bolages verksamhet investeras i marknadsföring för Dalarna
- huvuddelen av all produkt- och destinationsutveckling finansieras genom insatser från näringen tillsammans med sökta utvecklingsbidrag från exv Region Dalarna, Länsstyrelsen och andra instanser
- Region Dalarna finansierar den del av besöksnäringens verksamheten som idag bedrivs inom ramen för Region Dalarna. Detta omfattas i första hand av personalkostnader för länsturistchef, samt personal för försäljning mot den internationella marknaden. Dessutom av medfinansiering för de gemensamma stora utvecklingsprojekt som är inom klustret Destination Dalarnas verksamhet.
- Sammanfattande grundeekonomi i 2015 års ekonomi

- Bifogas görs även Aktieägaravtal (bilaga 1), Bolagsordning (bilaga 2), förslag till grundavtal (bilaga 3), exempel på avtal för försäljning av möten och evenemang (bilaga 4) samt underlag för ekonomiska beslut (bilaga 5)

På vilket sätt har intressenterna möjlighet att vara involverade?

Näringslivet görs delaktiga genom sitt majoritetsägande av bolaget via den ekonomiska föreningen. Dessutom skall det lokala näringslivet engageras och göras delaktig genom;

- Representation i styrelsen
- Medlemskap i ägarförening
- Engagemang i tematiska nätverk
- Deltagande i marknads- och utvecklingsprojekt
- Deltagande i lokala nätverk

De kommunala organisationerna görs delaktiga genom sitt deläggande i bolaget. Dessutom;

- Representation i styrelsen
- Träff med kommunledning 2 ggr per år
- Deltagande i utvecklingsråd
- Deltagande i lokala nätverk
- Deltagande i konkreta utvecklingsprojekt
- Utveckling av årliga verksamhetsplaner för resp kommun

Ideell sektor kan med fördel involveras i olika typer av projekt. Vilket kan innebära både en aktiv och en stödjande roll.

Del 2. Processen framåt

Inledning

Denna slutrapport och tillika beslutsunderlag presenteras för kommuner, näring och Region Dalarna. Det är vår målsättning att kommuner, delägarföreningar och regionen genomfört sina beslutsprocesser under oktober månad.

Avslutning av steg 1

I och med att detta beslutsunderlag överlämnas och presenteras för kommunerna, delägarföreningarna och Region Dalarna avslutas steg 1.

Steg 2

I detta steg genomförs presentationer för ägare och näring. Här genomför också ägarna sina ställningstaganden och beslut avseende de presenterade avtalsförslagen. Målsättningen är att detta steg är genomfört under oktober månad.

Steg 3

Efter beslut från kommuner och ägarföreningar bildas en interimsstyrelse efter beslut på extra bolagsstämma för VDAB som genomför en rekrytering av verkställande direktör och ansvarar för slutförandet av den juridiska processen av sammanslagningen av bolag och föreningar och uppstart av det "nya" bolaget.

Steg 4

De olika juridiska beslutsprocesserna av sammanslagningen enligt ovan slutförs och styrelser tillsätts för ägarföreningen och bolaget.

Erbjudande till de olika intressenterna

Erbjudande till näringen (och övriga intresserade)

Ett första utkast på erbjudande till näringen, och eventuellt andra intresserade i form av ideell sektor m fl, omfattar nedanstående punkter:

- Högre affärsmässighet genom gemensam verksamhet, lönsamhet och effektiviseringsvinster
- Nationell och Internationell marknadsföring och sälj av privatturism
- CVB verksamhet (Convention Bureau) för försäljning av möten & konferenser samt evenemang)
- Iagemarknadsföring av Dalarna, våra teman och totala utbud (exportmoget och kvalitetssäkrat)
- Nationell och internationell marknadsföring av varumärket Dalarna och teman
- Lokala resurspersoner på destinationen
- Tillgång till vårt viktigaste marknadsfönster/kanal
- Tillgång till begriplig och användbar marknads- och omvärldsdata (fokus på affärsnytta)
- Tillgång till och kompetens stöd för lokala nätverk för paketering, produktutveckling, erfarenhetsutbyte, kontakter och gemensamma affärer (inkl tematisk utveckling och marknadsföring)
- Stöttning i att kunna göra fler och bättre affärer (=högre lönsamhet)
- Möjlighet att vara en del i varumärket Dalarna och ett helhetsutbud (något större och kraftfullare än sin egen verksamhet)
- Möjlighet till samordningsvinster vid paketering
- Underlätta för branschen att locka nya kompetenta medarbetare
- Vara en del i en professionaliserad bransch
- Möjlighet att finnas med i behovsstyrda insatser inom marknad och utveckling
- Tillgång till PCO funktion (Professional Congress Organiser) för utveckling av större och mindre evenemang.

Erbjudandet är ett baspaket där alla punkter ingår i ett grundutförande och en grundfinansiering. Vid behov av specifik fördjupade utvecklingsinsatser eller specifika kampanjer/insatser inom marknad och försäljning tillkommer detta som en tilläggstjänst för aktörerna, som också betalas separat. Detta kan vara deltagande i mässor, kampanjer, kompetensutveckling och riktad marknadsföring.

Erbjudande till de kommunala organisationerna

Ett första utkast på erbjudande till de kommunala organisationerna omfattar nedanstående punkter:

- Att det arbete som sker inom Visit Dalarna även bidrar till en totalt sett mer attraktiv bild av Dalarna (även för inflyttande och investeringar/etableringar)
- Marknadsföring av Dalarna, varumärket och totala utbudet
- Kunskapsinhämtning, analyser och spridning av t e x omvärld, trender, konkurrenssituation etc
- Lokala resurspersoner som strategiska bollplank till näringslivsutvecklare och andra plan- och tillsynsenheter i den kommunala organisationen
- Paketering över kommungränserna
- Lobbying i t e x infrastruktursatsningar
- Drift och utveckling av lokala nätverk
- Att det skapas lokala strategier och handlingsplaner för besöksnäringen i dialog med Visit Dalarna
- Erfarenhetsutbyte, den samlade kunskapen görs tillgänglig för alla
- Att bolaget är aktivt och tar initiativ och presenterar intressanta utvecklingsaktiviteter och marknadsinsatser med stor potential
- Att företagen inom besöksnäringen går bra och växer, vilket skapar sysselsättning och skatteintäkter
- Professionalisering av branschen
- Säljfunktion internationellt
- Produktkoncept och kvalitetssystem
- Tillgång till Dalarnas viktigaste marknadskanal, www.visitdalarna.se
- Tillgång till en kompetent och engagerad lokal samordnare som driver nätverken (i samverkan med den kommunala organisationen och övriga intressenter)
- Ett gemensamt koncept för Turistbyråer och infopoints samt drift av turistbyrå/turisinformation.
- Stöd i våra lokala utvecklingsinsatser (vid behov)
- Bättre utväxling i investering
- Utöver ovanstående punkter kan tilläggstjänster erbjudas mot separat investering

Erbjudandet är ett baspaket där alla punkter ingår i ett grundutförande och en grundfinansiering. Vid behov av specifik fördjupade utvecklingsinsatser eller specifika kampanjer/insatser inom marknad och försäljning tillkommer detta som en tilläggstjänst för aktörerna, som också betalas separat.

Slutord

Med hjälp av detta beslutsunderlag har Visit Dalarna och övriga intressenter tillsammans med Graffman AB lagt en grund för ett beslutsunderlag på organisering framåt.

Vår förhoppning är att detta beslutsunderlag skall bidra till att realisera Nya Visit Dalarna som vårt gemensamma verktyg för att uppnå Dalarnas strategiska målsättningar, där man tar den ledande rollen i att skapa den samverkan som kommer att krävas i den gemensamma ambitionen. Genom detta initiativ vill Visit Dalarna säkerställa att besöksnäringen får bästa möjliga förutsättningar att fortsätta växa och utvecklas och hur vi skapar den mest framgångsrika formen för utvecklingen av besöksnäringen i Dalarna.

Arbetsgruppen för Nya Visit Dalarna

Jon Svensson, Ordf. Visit Dalarna
Bosse Carlsson, Ordf. Visit Södra Dalarna
Peter Helander, Ordf. Siljan Turism
Torsten Byström, Näringslivsrepresentant
Göran Carlsson, Region Dalarna

AKTIEÄGARAVTAL
FÖR
VISIT DALARNA AB
ORG. NR 556788-2609

Innehållsförteckning

1. Parter m.m.
2. Bakgrund till bolagsbildningen
3. Ändamål
4. Bolagets firma
5. Samverkan och omfattning
6. Bolagsordning m.m
7. Styrelse
8. Verkställande direktör
9. Revisorer
10. Beslutsfattande i styrelsen
11. Beslutsfattande vid bolagsstämma
12. Underställningsplikt
13. Firmateckning
14. Finansiering
15. Ändrade förutsättningar
16. Avtalstid
17. Förtida uppsägning
18. Följder av avtalets upphörande
19. Överlåtelse av aktier
20. Pantsättning av aktier
21. Tvister
22. Ändringar i avtalet
23. Villkor

1. Parter m.m.

Parter i detta avtal ("Parterna") är:

- Orsa kommun,
- Mora kommun,
- Rättviks kommun,
- Leksands kommun,
- Falu Kommun,
- Borlänge Kommun,
- Gagnefs Kommun,
- Vansbro kommun
- Ludvika Kommun,
- Smedjebackens Kommun,
- Sätters Kommun,
- Hedemora kommun,
- Avesta kommun, och
- Visit Dalarna Ekonomisk Intresse Förening, nedan "Föreningen"

Med "Bolaget" avses i detta aktieägaravtal Visit Dalarna AB. Bolaget har ett aktiekapital om totalt 2 000 000 kronor fördelade på 20 000 aktier. Samtliga aktier äger lika rätt.

Aktieägaravtalet omfattar parternas nuvarande och framtida aktier i bolaget.

Parterna äger aktier i Bolaget med en fördelning enligt nedanstående:

Orsa kommun	3 % av aktierna, dvs 600 st
Mora kommun	3 % av aktierna, dvs 600 st
Rättviks kommun	3 % av aktierna, dvs 600 st
Leksands kommun	3 % av aktierna, dvs 600 st
Falu Kommun	3 % av aktierna, dvs 600 st
Borlänge Kommun	3 % av aktierna, dvs 600 st
Vansbro kommun	3 % av aktierna, dvs 600 st
Gagnefs Kommun	3 % av aktierna, dvs 600 st
Ludvika Kommun	3 % av aktierna, dvs 600 st
Smedjebackens Kommun	3 % av aktierna, dvs 600 st
Sätters Kommun	3 % av aktierna, dvs 600 st
Hedemora kommun	3 % av aktierna, dvs 600 st
Avesta kommun	3 % av aktierna, dvs 600 st
Föreningen	61 % av aktierna, dvs 12 200 st

Aktierna medför inte rätt till utdelning då bolaget skall drivas i enlighet med självkostnadsprincipen.

2. Bakgrund till bolagsbildningen

Ovan nämnda kommuner tillsammans med näringen har beslutat att gemensamt utveckla området genom ett gemensamt Destinationsutvecklingsbolag. Detta görs genom att Visit Dalarna AB övertar kommunernas turistiska verksamhet som regleras i avtal.

3. Ändamål

Den uttryckta ambitionsnivån för den nya organisationen är att den ska vara, "den ledande turismorganisationen i Skandinavien". Med Dalarnas vision och strategi och det syftet med som grund, så har ett antal mål för verksamheten tagits fram. Nya Visit Dalarna ska:

- säkerställa att besöksnäringen får de bästa förutsättningar att fortsätta växa och utvecklas
- utvecklas till den absolut bästa och mest framgångsrika formen för hur vi ska jobba tillsammans för att öka turismen i Dalarna
- vara den samordnande och ledande kraften för att uppnå de övergripande målsättningarna i vår Vision och Strategi för besöksnäringen

Som underlag till samarbetet och uppdrag ligger utvecklingsarbete som bifogas – "Beslutsunderlag Nya Visit Dalarna 2015-10-07".

4. Bolagets firma

Bolagets firma skall vara Visit Dalarna AB.

5. Samverkan och omfattning

Parterna skall samverka i öppen anda och utan onödigt dröjsmål informera varandra om förhållanden och förutsättningar för Bolagets verksamhet och som rimligen kan vara av intresse för de andra parterna såsom aktieägare i Bolaget.

Parterna förbinder sig att själva genom ombud eller genom av dem utsedda styrelseledamöter vid bolagsstämmor, styrelsesammanträden eller eljest utöva sin rösträtt och samverka på sätt som erfordras för genomförandet av detta aktieägaravtals bestämmelser.

Bolaget skall vid minst två tillfällen om året muntligen informera ägarna om verksamheten.

6. Bolagsordning m.m.

Bolaget skall ha en bolagsordning med lydelse enligt Bilaga 1.

Vid bristande överensstämmelse mellan innehållet i bolagsordningen och detta aktieägaravtal, skall aktieägaravtalet äga företräde parterna emellan.

7. Styrelse

Styrelsen skall bestå av minst 5 och högst 9 ledamöter. Kommunerna nominerar 3 ledamöter, Föreningen nominerar 3 ledamöter, ytterligare 3 ledamöter nomineras utifrån styrelsens och bolagets behov av extern kompetens.

Styrelse och styrelseordförande väljs för ett år. Föreningen utser ordförande. Vid ordförandes förfall utser styrelsen inom sig en mötesordförande.

Styrelsen skall på kallelse av ordförande sammanträda minst fem gånger om året samt därutöver senast två veckor efter det att Part framställt begäran därom till styrelsens ordförande.

8. Verkställande direktör

Styrelsen utser verkställande direktör.

9. Revisorer

För granskning av bolagets årsredovisning jämte räkenskaper samt styrelsens och verkställande direktörens förvaltnings utser bolagsstämman en auktoriserad revisor med suppleant.

10. Beslutsfattande i styrelsen

Styrelsen är beslutför då mer än hälften av ledamöterna är närvarande.

Parterna är överens om att i samtliga frågor alltid söka uppnå samförståndslösningar.

Beslut vid styrelsesammanträde fattas med enkel majoritet.

I följande frågor måste styrelsen vara enig:

- överlåtelse eller nedläggning av rörelse,
- investeringar överstigande 200 000 kronor, samt
- rekrytering av VD.

11. Beslutsfattande vid bolagsstämma

Vid bolagsstämma skall Part rösta för de av denne ägda och företrädde aktierna. Parterna är överens om att i samtliga frågor alltid söka uppnå samförståndslösningar.

Beslut på bolagsstämma fattas med enkel majoritet.

12. Underställningsplikt

Enligt bolagsordningen § 15 skall bolaget bereda ägarna möjlighet att ta ställning innan sådana beslut fattas i verksamheten som är av principiell beskaffenhet eller annars av större vikt. För kommunerna är det kommunfullmäktige som fattar sådana beslut.

Exempel på beslut enligt föregående stycke är:

- väsentlig förändring i bolagets verksamhet,
- beslut om att bereda ny Part inträde som aktieägare i Bolaget och villkoren härför, samt
- ändring av Bolagets aktiekapital samt utgivandet av konvertibla skuldebrev förenade med optionsrätt vid nyteckning och vinstandelsbevis.

13. Firmateckning

Bolagets firma tecknas förutom av styrelsen av verkställande direktören och ordföranden alternativt styrelsens ledamöter två i förening.

Styrelsen har rätt att själv företräda bolaget inför domstol och annan myndighet eller företrädas genom ett av sig befullmäktigat ombud.

Dessutom äger verkställande direktör teckna firman enligt 8 kap 36 § aktiebolagslagen för löpande förvaltningsåtgärder.

14. Finansiering

Parterna skall aktivt verka för en positiv utveckling av Bolaget. Ambitionen skall vara att genom konsolidering uppnå och bibehålla den resursnivå som vid varje tillfälle av parterna bedöms vara skälig med hänsyn till Bolagets fortbestånd.

Parterna är ense om att den vinst Bolaget genererar endast skall användas för erforderlig konsolidering av Bolaget.

I den mån Bolaget behöver tillskott av kapital för att täcka ett underskott i verksamheten förutsätts att Parterna bidrager till täckningen i proportion till sina respektive innehav av aktier genom antingen ökning av aktiekapitalet eller genom att lämna ett aktieägartillskott. Vid ökning av aktiekapitalet skall tillses att den i § 1 angivna fördelningen av aktiekapitalet iakttages.

Om tredje man som säkerhet för någon av Bolagets förpliktelser kräver säkerhet i form av borgen eller dylikt skall Parternas inbördes ansvar motsvara aktiekapitalets fördelning. Borgensbeslut skall för kommunernas räkning fattas av kommunfullmäktige.

15. Ändrade förutsättningar

Om förutsättningarna för detta avtal i väsentlig mån skulle ändras eller avtalet till följd av ändring i lag eller annan omständighet utom parternas kontroll ej kan tillämpas i enlighet med parternas intentioner skall på endera Parts begäran förhandlingar inledas i syfte att anpassa avtalet till de ändrade förhållandena.

16. Avtalstid

Detta avtal gäller från och med denna dag till och med den 31 december 2021.

Om Part inte säger upp detta avtal senast ett (1) år före avtalstidens utgång, skall detsamma anses vara förlängt på oförändrade villkor för tre (3) år i taget med motsvarande tid för uppsägning.

Uppsägning skall ske skriftligen och översändas till de andra Parterna genom rekommenderat brev.

17. Förtida uppsägning

Utöver vad som anges i punkt 16 ovan äger envar av Parterna rätt att säga upp detta avtal i förtid i följande fall:

- om Parterna vid upprepade tillfällen ej lyckas fatta beslut i fråga enligt punkterna 10 och 11 ovan och den bristande förmågan att fatta beslut Parterna emellan uppenbarligen äventyrar bolagets fortsatta verksamhet,
- om förutsättningarna för detta avtal väsentligen rubbas och överenskommelse enligt punkt 15 ovan ej kan åstadkommas, samt
- om Part bryter mot bestämmelse i detta avtal och avtalsbrottet är av väsentlig betydelse för den andra parten samt den felande Parten inte inom trettio (30) dagar efter skriftlig anmaning därom, vidtagit rättelse.

18. Följder av avtalets upphörande

Skulle detta avtal sägas upp av part enligt bestämmelserna i punkt 16 och punkt 17 A- B ovan skall, om annan överenskommelse mellan Parterna inte kan träffas, Bolaget träda i likvidation. Part förbinder sig därvid att på bolagsstämma rösta för beslut likvidation.

Skulle detta avtal sägas upp av Part enligt bestämmelserna i punkt 17 C ovan är den avtalsbrytande parten skyldig att till inlösen överlämna sina aktier i Bolaget till den andra parten. Inlösen skall ske genom att den avtalsbrytande parten skall – inom en månad från mottagandet av uppsägningen – hembjuda samtliga sina aktier i Bolaget till inlösen till nominellt belopp.

19. Överlåtelse av aktier

Aktie i Bolaget får inte övergå till annan aktieägare utan att Part först hembjudit samtliga sina aktier i Bolaget till inlösen av övriga Parter.

Hembudsskyldigheten skall fullgöras, enligt bolagsordningen § 13, genom skriftlig anmälan som skickas i rekommenderat brev till Bolagets styrelse.

20. Pantsättning av aktie

Part äger inte rätt att pantsätta aktie i Bolaget.

21. Tvister

Tvist rörande detta avtals tillkomst, tolkning eller tillämpning såväl som därur härflytande rättsförhållande skall avgöras av allmän domstol.

22. Ändringar i avtalet

Ändringar eller tillägg till detta avtal skall ske skriftligen och godkännas av kommunfullmäktige i respektive kommun och Föreningen.

24. Villkor

Detta avtal är villkorat av att kommunfullmäktige i Orsa, Mora, Rättvik, Leksand, Falun, Borlänge, Gagnef, Vansbro, Ludvika, Smedjebacken, Säter, Hedemora och Avesta samt Siljan Turism Intressenter Ekonomiska Förening och Samverkan Visit Södra Dalarna Ekonomisk Förening före den 2015-12-31 godkänner detta avtal och bolagsordningen.

Vidare är detta avtal villkorat av att ett samarbetsavtal upprättas mellan Visit Dalarna AB och Malung-Sälens kommun och Älvdalens kommun (eller motsvarande DMO) avs samarbete kring digital försäljningsplattform, marknadssamarbete för Dalarna samt i regionala utvecklingsprojekt. Detta avtal skall gälla tom 2017-12-31 varefter kommunerna skall beredas delägarskap i Visit Dalarna AB.

Detta avtal har upprättats i tretton exemplar, varav parterna tagit var sitt.

Orsa 2015- -

För Orsa Kommun

Borlänge 2015- -

För Borlänge Kommun

Mora 2015- -

För Mora Kommun

Vansbro 2015- -

För Vansbro Kommun

Rättvik 2015- -

För Rättviks Kommun

Gagnef 2015- -

För Gagnef Kommun

Leksand 2015- -

För Leksands Kommun

Ludvika 2015- -

För Ludvika Kommun

Falun 2015- -

För Falu Kommun

Smedjebacken 2015- -

För Smedjebacken Kommun

Säter 2015- -
För Säter Kommun

Hedemora 2015- -
För Hedemora Kommun

Avesta 2015- -
För Avesta Kommun

Dalarna 2015- -
För Visit Dalarna Ekonomisk Intresse
Förening

BOLAGSORDNING
FÖR
VISIT DALARNA AB
ORG. NR 556788-2609

§ 1 Firma

Bolagets firma är Visit Dalarna AB.

§ 2 Säte

Styrelsen har sitt säte i Rättviks Kommun, Dalarnas län.

§ 3 Verksamhetsföremål och ändamålet med bolagets verksamhet

Den uttryckta ambitionsnivån för den nya organisationen är att den ska vara, " den ledande turismorganisationen i Skandinavien". Med Dalarnas vision och strategi och det syftet med som grund, så har ett antal mål för verksamheten tagits fram. Nya Visit Dalarna ska:

- säkerställa att besöksnäringen får de bästa förutsättningar att fortsätta växa och utvecklas
- utvecklas till den absolut bästa och mest framgångsrika formen för hur vi ska jobba tillsammans för att öka turismen i Dalarna
- vara den samordnande och ledande kraften för att uppnå de övergripande målsättningarna i vår Vision och Strategi för besöksnäringen i Dalarna.

§ 4 Aktiekapital

Aktiekapitalet ska utgöra lägst 800.000 kronor och högst 4.000.000 kronor.

§ 5 Antal aktier

Antalet aktier ska vara lägst 800 och högst 4000.

§ 6 Styrelse

Styrelsen ska bestå av lägst fem ledamöter och högst nio ledamöter. Styrelsen väljs årligen på ordinarie årsstämma.

§ 7 Revisor

För granskning av bolagets årsredovisning jämte räkenskaperna samt styrelsens och verkställande direktörens förvaltning utses en revisor (eller registrerat revisionsbolag), med en revisionssuppleant. Revisor och revisorssuppleant skall vara auktoriserade eller godkända revisorer.

Revisorerna utses på ordinarie Årsstämma.

§ 8 Kallelse till Årsstämma

Årsstämma skall hållas senast i april månad efter avslutat räkenskapsår.

Kallelse till Årsstämma skall ske genom mail till aktieägarna tidigast fyra veckor och senast två veckor före stämman.

§ 9 Ärenden på ordinarie Årsstämma

På ordinarie Årsstämma ska följande ärenden förekomma.

1. Stämmans öppnande.
2. Val av ordförande vid stämman.
3. Upprättande och godkännande av röstlängd.
4. Val av en eller flera protokollsjusterare.
5. Godkännande av dagordning.
6. Prövning av om stämman blivit behörigen sammankallad.

7. Framläggande av årsredovisning och revisionsberättelse för bolaget.
8. Beslut om:
 - fastställelse av resultaträkningen och balansräkningen för bolaget,
 - dispositioner beträffande bolagets vinst eller förlust enligt den fastställda balansräkningen, samt
 - ansvarsfrihet åt styrelsens ledamöter och verkställande direktör.
9. Fastställande av arvoden åt styrelse och revisorerna.
10. Val av styrelseledamöter
11. Val av revisor och en suppleant.
12. Annat ärende, som ankommer på Årsstämman enligt aktiebolagslagen eller bolagsordningen.

§ 10 Rösträtt

Vid bolagsstämma får varje röstberättigad rösta för fulla antalet av honom ägda eller företrädde aktier utan begränsning i röstetalet.

§ 11 Firmateckning

Bolagets firma skall tecknas av verkställande direktören och ordföranden alternativt av två ordinarie styrelseledamöter i förening. Dessutom äger verkställande direktören teckna firman enligt 8 kap 36 § aktiebolagslagen för löpande förvaltningsåtgärder.

§ 12 Räkenskapsår

Bolagets räkenskapsår ska omfatta kalenderår.

§ 13 Hembud

Har aktie övergått till annan, ska aktien genast hembjudas övriga aktieägare genom skriftlig anmälan hos bolagets styrelse. Åtkomsten av aktien ska då styrkas samt, då aktien övergått genom köp, uppgift lämnas om den betingade köpeskillingen.

När anmälan gjorts om aktiens övergång, ska styrelsen genast skriftligen meddela detta för varje lösningsberättigad, vars postadress är införd i aktieboken eller annars är känd för bolaget. Lösningsberättigad ska anmodas att, om denne önskar begagna sig av lösningsrätten, skriftligen framställa lösningsanspråk hos bolaget inom två månader, räknat från anmälan till styrelsen om aktiens övergång.

Anmäler sig flera lösningsberättigade, ska företrädesrätten dem emellan bestämmas genom lottning, verkställd av notarius publicus. Om flera aktier utbjudits samtidigt ska dock aktierna först, så långt det är möjligt, i proportion till tidigare innehav fördelas bland dem, som framställt lösningsanspråk.

Har aktien övergått genom köp ska lösenbeloppet utgöras av köpeskillingen.

I andra fall än som anges ovan, eller om enlighet om lösenbeloppets storlek inte kan uppnås, ska det bestämmas av skiljemän enligt lagen (1999:116) om skiljeförfarande.

Lösenbeloppet ska betalas inom en månad från den tidpunkt, då lösenbeloppet blev bestämt.

Om inte någon lösningsberättigad framställer lösningsanspråk inom stadgad tid eller lösen inte erlaggs inom föreskriven tid, har den som gjort hembudet, rätt att bli registrerad för aktien.

§ 14 Offentlighet

Allmänheten har rätt att ta del av handlingarna hos bolaget enligt de grunder som gäller för allmänna handlingars offentlighet i tryckfrihetsförordningen och offentlighets- och sekretesslagen.

Fråga om utlämnande av handling avgörs av styrelsens ordförande eller den han i sitt ställe utsett eller, om sådan förordnats, bolagets verkställande direktör. Vägran att utlämna handling skall på sökandens begäran prövas av bolagets styrelse

§ 15 Ägarnas rätt att ta ställning

Bolaget ska bereda ägarna, i kommunerna kommunfullmäktige, möjlighet att ta ställning innan sådana beslut i verksamheten som är av principiell beskaffenhet eller annars av större vikt fattas.

§ 16 Likvidation

Skulle bolaget likvideras skall dess behållna tillgångar tillfalla ägarna i förhållande till respektive parts aktiekapital.

§ 17 Ändring av bolagsordningen

Denna bolagsordning får inte ändras utan godkännande av ägarna. För kommunerna fattar kommunfullmäktige ett sådant beslut.

Dalarna 2015

| Avtal – Grundavtal

Genom Visit Dalarna AB samarbetar Älvdalen, Malung-Sälen, Orsa, Mora, Rättvik, Leksand, Falun, Borlänge, Gagnef, Vansbro, Ludvika, Smedjebacken, Säter, Hedemora och Avesta kommuner tillsammans med näringslivet för att främja en ökning av besöksnäringen i Dalarna enligt bifogade beslutsunderlag – "Beslutsunderlag Nya Visit Dalarna 2015-10-07".

Den uttryckta ambitionsnivån för den nya organisationen är att den ska vara, "den ledande turismorganisationen i Skandinavien". Med Dalarnas vision och strategi och det syftet med som grund, så har ett antal mål för verksamheten tagits fram. Nya Visit Dalarna ska:

- säkerställa att besöksnäringen får de bästa förutsättningar att fortsätta växa och utvecklas
- utvecklas till den absolut bästa och mest framgångsrika formen för hur vi ska jobba tillsammans för att öka turismen i Dalarna
- vara den samordnande och ledande kraften för att uppnå de övergripande målsättningarna i vår Vision och Strategi för besöksnäringen

Som grund för samarbetet ligger kommunernas tillväxt- och utvecklingsprogram, bolagets strategidokument och långsiktiga målsättning samt årliga verksamhetsplaner.

Mellan kommunstyrelsen i XXXXXX Kommun, nedan kommunen och Visit Dalarna AB (556788-2609), nedan bolaget träffas följande avtal.

§1 Uppdrag

Bolagets uppdrag framgår av rapport och beslutsunderlag "Beslutsunderlag Nya Visit Dalarna 2015-10-07".

§2 Bolagets roll

Bolaget skall, inom ramen för bolagets uppdrag, sälja kommunen som besöksmål till turister och besökare. Bolaget skall verka för ett ökat samarbete mellan logiföretag, restauranger, transportföretag, lokaluthyrare, aktivitetsbolag, sevärdheter och besöksmål m fl. Bolaget skall utveckla lokala verksamhetsplaner för respektive kommuns utveckling inom besöksnäringen. Därigenom stärks regionens totala utbud och konkurrenskraft som destination för besöksnäringen.

Verksamheten skall drivas utifrån ett kundperspektiv till nytta för ägarna samt därefter för övriga företag, myndigheter och organisationer i kommunen.

§3 Ersättning

Som ersättning för ovanstående uppdrag erhåller bolaget X XXX XXX kr exkl moms för 2016. Ersättningen uppräknas årligen fr o m 2017 i enlighet med AKI tjm privat sektor grupp J, informations- och kommunikationsföretag (preliminära siffror oktober månad föregående år). Ersättningen faktureras kvartalsvis i förskott med en fjärdedel per tillfälle. Betalningstid 30 dagar.

Från och med 2018 skall en ny finansieringsmodell gälla för kommunernas finansiering. Denna modell skall presenteras under Q1 2017 och baseras på a) omfattning av lokal turistbyrå-verksamhet och b) en övrig fördelning av ersättning för gemensamma kostnader som beräknas på en indexfördelning 50/50 mellan kommunens antal innevånare och turistekonomiska omsättning enligt TEM-modellen. Vidare skall utarbetas ett kostnadstak eller en avgiftsmodell för att vissa kommuner med mycket stor besöksnäring inte ska drabbas av orimliga avgifter.

Kommunen erlägger ett engångsbelopp om xxxxxxxxxx kr exkl moms som grundinvestering för bolagets strukturförändring. Summan är ett engångsbelopp som faktureras och erläggs i januari 2016.

§4 Avtalstid

Detta avtal gäller from 2016-01-01 tom 2021-12-31. Om avtalet inte sägs upp skriftligt senast 6 månader före avtalstidens utgång är avtalet förlängt med tre år med samma uppsägningstid.

§5 Uppföljning och utvärdering

Uppföljning av bolagets verksamhet och åtagande gentemot kommunen görs årligen på bolagsstämman, vid styrelsemöten, vid upprättande och genomförande av den årliga verksamhetsplanen samt vid de föredragningar och möten som sker med kommunstyrelsens företrädare.

Detta avtal är upprättat i två exemplar varav parterna erhållit var sitt.

Motsvarande och i möjligaste mån likalydande avtal har träffats med övriga kommuner i samarbetet.

Dalarna 2015- -

XXXX
Kommunråds

XXXX
Ordförande
Visit Dalarna AB

EXEMPEL

XXXX
Kommundirektör

För kommunstyrelsen i
XXXX kommun

Exempel på avtal – försäljning av möten & evenemang

Genom Visit Dalarna AB samarbetar Orsa, Mora, Rättvik, Leksand, Falun, Borlänge, Gagnef, Vansbro, Ludvika, Smedjebacken, Säter, Hedemora och Avesta kommuner tillsammans med näringslivet för att främja en ökning av besöksnäringen i Dalarna enligt bifogade beslutsunderlag – "Beslutsunderlag Nya Visit Dalarna 2015-10-07".

Den uttryckta ambitionsnivån för den nya organisationen är att den ska vara, "den ledande turismorganisationen i Skandinavien". Med Dalarnas vision och strategi och det syftet med som grund, så har ett antal mål för verksamheten tagits fram. Nya Visit Dalarna ska:

- säkerställa att besöksnäringen får de bästa förutsättningar att fortsätta växa och utvecklas
- utvecklas till den absolut bästa och mest framgångsrika formen för hur vi ska jobba tillsammans för att öka turismen i Dalarna
- vara den samordnande och ledande kraften för att uppnå de övergripande målsättningarna i vår Vision och Strategi för besöksnäringen

Som grund för samarbetet ligger kommunernas tillväxt- och utvecklingsprogram, bolagets strategidokument och långsiktiga målsättning samt årliga verksamhetsplaner.

Mellan kommunstyrelsen i XXXX Kommun, nedan kommunen och Visit Dalarna AB (556788-2609), nedan bolaget träffas följande tilläggsavtal avseende försäljning av möten och evenemang.

§1 Säljuppdrag

Bolaget skall produktutveckla, marknadsföra och sälja kommunen samt verka för en ökad etablering och långsiktig utveckling av konferenser och evenemang i kommunen.

Bolaget skall;

- inom Evenemangsutveckling

- aktivt driva införsäljning av möten och evenemang till XXXXXX i enlighet med kommunens evenemangsstrategi
- agera samordnare av möten och evenemang i kommunen som är betydelsefulla för kommunens tillväxt och attraktionskraft
- delta i kommunernas evenemangsråd eller motsvarande

§2 Bolagets roll

Bolaget skall sälja kommunen som besöksmål till turister och besökare. Bolaget skall verka för ett ökat samarbete mellan logiföretag, restauranger, transportföretag, lokaluthyrare, aktivitetsbolag, sevärdheter och besöksmål m fl. Därigenom stärks regionens totala utbud och konkurrenskraft som destination för besöksnäringen.

Verksamheten skall drivas utifrån ett kundperspektiv till nytta för ägarna samt därefter för övriga företag, myndigheter och organisationer i kommunen.

§3 Ersättning

Som ersättning för ovanstående uppdrag erhåller bolaget XXXXXX kr exkl moms för 2016.

Ersättningen uppräknas årligen fr o m 2017 i enlighet med API (oktober månad föregående år).

Ersättningen faktureras kvartalsvis i förskott med en fjärdedel per tillfälle. Betalningstid 30 dagar.

§4 Avtalstid

Detta avtal gäller från 2016-01-01 till 2021-12-31. Om avtalet inte sägs upp skriftligt senast 6 månader före avtalstidens utgång är avtalet förlängt med ett år med samma uppsägningstid.

§5 Uppföljning och utvärdering

Uppföljning av bolagets verksamhet och åtagande gentemot kommunen görs årligen på bolagsstämman, vid styrelsemöten samt vid de föredragningar och möten som sker med kommunstyrelsens företrädare.

Detta avtal är upprättat i två exemplar varav parterna erhållit var sitt.

Motsvarande och likalydande avtal har träffats med XXXX kommun.

Dalarna 2015- -

XXX
Kommunalråd

XXX
Ordförande
Visit Dalarna AB

XXX
Kommundirektör

För kommunstyrelsen i
XXXX kommun

Underlag för ekonomiska beslut för respektive kommun avse delägande i Visit Dalarna AB enligt bifogade bolagsordning, aktieägaravtal och grundavtal.

Den totala sammanslagningskostnaden beräknas till 1 500 000 SEK.

Då bildandet av "Det Nya Visit Dalarna" innebär att bl a Siljan Turism AB och Visit Södra Dalarna AB fusioneras med Visit Dalarna AB kommer det framtida bolaget att ha ett eget kapital på ca 6 000 000 SEK.

Kommunerna Avesta och Hedemora är idag inte delägare i något av bolagen Siljan Turism och Visit Södra Dalarna, men kommer tillika att bli delägare av ett större eget kapital än vad som motsvarar deras del av aktiekapitalet.

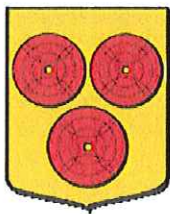
Därför förslår arbetsgruppen att Avesta och Hedemora kommuner betala en högre del av de sammanslagningskostnader som uppkommer.

På samma sätt kommer Malung-Sälen och Älvdalen att behöva finansiera sitt framtida inträde i bolaget.

Kommun	aktiekapital	grundavtal	sammanslagning
Orsa	60 000	1 726 000	81 818
Mora	60 000	3 406 000	81 818
Rättvik	60 000	2 839 000	81 818
Leksand	60 000	3 110 000	81 818
Vansbro	60 000	1 400 000	81 818
Gagnef	60 000	1 670 157	81 818
Borlänge	60 000	3 513 592	81 818
Falun	60 000	3 513 592	81 818
Ludvika	60 000	3 183 736	81 818
Smedjebacken	60 000	529 440	81 818
Säter	60 000	902 929	81 818
Hedemora	60 000	1 142 500	300 000
Avesta	60 000	1 704 500	300 000

Orsa kommun

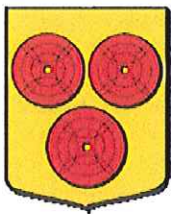
Översyn kosthanteringen

Projekt angående kosthanteringen inom Orsa kommun

Innehåll

1	Bakgrund.....	2
2	Mål och Syfte.....	2
3	Lagar och regler (enligt KL).....	3
4	Varmhållning.....	3
5	Märkning.....	3
6	Hantering av specialkost.....	4
7	Kostenhetens hantering.....	4
8	Personal.....	5
9	Transporter.....	6
10	Kostnader.....	6
11	Ekologisk och småskalig produktion.....	7
12	Socialförvaltningens hantering.....	8
13	Kostnader.....	8
14	Barn och Utbildningsförvaltningens hantering.....	8
15	Kvalité.....	8
16	Storlek på portionerna, hur är de anpassade.....	9
17	Miljöaspekter när vi äter, hur ser lokalerna ut.....	9
18	Hur lagar vi maten.....	9
19	Investeringar.....	9
20	Hur ser matdistributionen ut i övriga kommuner i Dalarna när det gäller ordinärt boende.....	10
21	Bild på vilka transporter och de olika köken.....	11
22	Kostnader för kosthanteringen i kommunen per år.....	12

Projekt angående kosthanteringen inom Orsa kommun

1 Bakgrund

I slutet av 2014 granskade vi inom Socialförvaltningen vilka krav och kostnader som det ställs på oss för att hantera transporter av mat som Arbetsmarknadsenheten sköter åt Kostenheten. Vi insåg ganska snabbt att det är en mycket komplex hantering för att vi skall få det att fungera 365 dagar per år för de i ordinärt boende. Kostenheten köper tjänst av AME för transport till förskolorna Lindan 2, Trimsarvet och Orsagården.

Vi kom fram till att en översyn behöver göras. Vår bedömning är att kostnaderna är orimliga för Socialförvaltningen att ansvara för att transportera matportioner i Orsa kommun till de som har ordinärt boende

Rent konkret så är det Arbetsmarknadsenheten och Hemtjänsten inom Socialförvaltningen i Orsa kommun som kör ut och levererar varma matportioner till samtliga ordinära boende för de som har beslut om matdistribution via Myndighetsservice. Det rör sig om 80 – 90 portioner tillsammans varje dag året runt, dessutom transporterar Arbetsmarknadsenheten ut mat till 2 förskolor och från Lillåhem till Orsagården.

Frågan angående transporterna av matlådor som Arbetsmarknadsenheten kör ut, lyftes till Socialutskottet där frågan diskuterades. Socialutskottet kom fram till att frågan inte bara var en fråga för Socialförvaltningen utan frågan borde ställas mycket mer övergripande. Socialutskottet hänförde frågan till kommunstyrelsen.

Kommunstyrelsen tog upp frågan och gav kommunchefen uppdraget att utreda kosthanteringen i Orsa kommun.

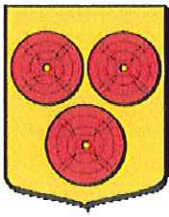
Eftersom ursprungsfrågan kom från Socialförvaltningen fick Socialchefen frågan om vi inom Socialförvaltningen skulle kunna tänkas ta på oss och utreda fråga och sedan komma tillbaka till kommunchefen med ett förslag.

2 Mål och Syfte

Det finns två delar i projektet:

En genomlysning och sammanställning ska göras på hur det fungerar idag att hantera kosthållningen inom hela Orsa kommun.

Ta fram olika förslag som innebär att arbeta mer kostnadseffektivt och använda resurserna på ett optimalt sätt. Utöver det är kvalitetskraven viktiga.

Projekt angående kosthanteringen inom Orsa kommun

3 Lagar och regler (enligt KL)

"I kommunägda livsmedelsföretag är det nämnden som ansvarar för att kraven i livsmedelslagstiftningen uppfylls i de livsmedelsföretag som nämnden och dess förvaltning driver.

Varje nämnd och styrelse har ett ansvar för sina verksamheter, enligt 6 kap 7 § i Kommunallagen (KL). Varje nämnd ska se till att verksamheten bedrivs i enlighet med de mål och riktlinjer som fullmäktige har beslutat, samt att de föreskrifter som gäller för verksamheten.

Detta innebär att det ytterst är nämnden som ansvarar för att verksamheten är laglig. Enligt samma paragraf i KL har nämnden också ett ansvar för att internkontrollen inom nämndens verksamheter är tillräcklig. Nämnden har bland annat ett ansvar för att det finns ett system för egen kontroll inom de livsmedelsverksamheter som nämnden behöver.

Nämnden måste därför regelbundet få rapporter och information om huruvida verksamheter följer uppställda mål och riktlinjer samt den lagstiftning som finns för verksamheten."

4 Varmhållning

Färdiglagad mat som varmhålls bör förvaras på sådant sätt att livsmedlets temperatur inte understiger + 60 grader Celsius. Om livsmedelsanläggningar har hantering som kräver varmhållning krävs utrustning för detta.

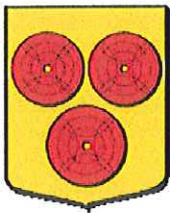
Varmhållningsutrustning kan vara nödvändig om mat levereras från kök till olika avdelningar ex på förskolor eller äldreboende. I samband med att varm mat utleveras till andra livsmedelsanläggningar eller till exempelvis hemtjänsten krävs metoder för att varmhålla maten tills den levereras till slutkonsumenten. Temperaturen får inte understiga + 60 grader Celsius. Maten bör inte varmhållas under längre tid än 2 timmar (kokt potatis 1 tim.), detta för att undvika förlust av näringsämnen och försämrad smak, utseende och konsistens. Från tillagning till servering varmhålls mat från 15 minuter upp till 2,5 timme beroende på vilket kök och om det är utleverans.

Nackdelar och i dag: De brister vi ser idag är att vi inte kan hålla de varmhållningstider som krävs vid leverans av enportionslådor till ordinärt boende. En del mottagningskök klarar inte tiden för varmhållen potatis på lokal och utrustningen.

5 Märkning

All mat skall märkas enligt informationsförordningen som gäller från 2014-12-13. Information ska kunna ges om fjorton allergener, antingen genom att informera om dem på menyn eller genom att ha information tillgänglig när den efterfrågas. Till ordinärt boende skall följande finnas på lådan: - Beteckning - Kontaktuppgifter, telefonnummer, - Allergena ingredienser.

Varje måltid inom äldreomsorgen kräver ofta ca fem olika sorters mat vid samma måltid på alla allergier, konsistensanpassade måltider osv. Det betyder att en stor mängd kantiner går åt vid varje måltid. Alla kantiner måste märkas upp tydligt med innehåll, även fjorton allergener måste tydliggöras (ny lag från 2014-12-13).

Projekt angående kosthanteringen inom Orsa kommun

6 Hantering av specialkost

Om man i ett kök handhar livsmedel som är avsedda för personer med livsmedelsallergi, överkänslighet eller annan sjukdom, ställs stora krav på bland annat effektiv rengöring och separering då korskontamination annars kan få mycket allvarliga konsekvenser. Små mängder av det man är allergisk eller överkänslig mot på en kniv, skärbräda, stekspade eller stekhäll kan hamna i maten och orsaka en reaktion. I många kök finns ofta en separat avdelning för beredning av mat för personer med allergi/överkänslighet mot vissa typer av livsmedel. Att hantera specialkost i en separat avdelning är i sig ingen garanti då allergener eller andra oönskade substanser/ämnen kan sprida sig från en typ av specialkost till en annan. Det finns också en risk för indirekt kontamination från exempelvis händer, redskap, utrustning och arbetskläder. Livsmedelsföretaget måste i sin faroanalys därför beakta om beredning eller annan hantering av special kost som är aktuella kan ske i egna verksamheter.

I den nya skollagen som trädde ikraft 1 juli 2011 ställs krav på att skollunchen i årskurs 1-9 inte bara ska vara kostnadsfri, utan även näringsriktig. Eftersom mål-tiden ses som en del av utbildningen, gäller samma krav på *systematiskt kvalitets-arbete* som för övrig verksamhet i skolan. Orsa kommun skall ha ett system för att kontinuerligt kunna säkerställa att de skolmåltider som serveras är näringsriktiga.

7 Kostenhetens hantering

En av de första delarna i hanteringen hos Kostenheten är inköp av råvaror. En regelrätt upphandling är gjord enligt LOU. För närvarande har vi avtal med Menigo i Karlstad, Grönsakshallen i Mora, Järna Skalat i Mora och Rättviksbagaren.

För livsmedel är det ungefär 1200 artiklar och varor som är upphandlade, priserna regleras vid 4 tillfällen per år och de har stigit rejält under sista året.

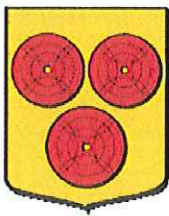
Under hösten/vintern 2015 skall det påbörjas en ny livsmedelsupphandling, vilket kommer att kräva en hel del grundarbete och resurser. Det arbetet tar ca 1,5 år, nytt avtal ska gälla från 2017-10-01.

Kostenheten köper 25 % tjänst från Socialförvaltningens bemanningsenhet för att sköta all vikarieanskaffning.

Kostenheten har för tillfället 10 timmar i veckan av kostpersonalen, för att arbeta med kostplaneringsprogrammet som är ett komplett grundsystem för näringsberäkning och kostnadskalkylering.

Här är tanken när man får detta fullt utnyttjat att man kan få fram pris på ren portion och man får också ut recept med mängd och priset regleras efter mängden.

Nackdelar idag: En stor nackdel idag är att vi inte har någon koll på vad portionerna kostar.

Projekt angående kosthanteringen inom Orsa kommun

Kostenheten för portionsstatistik på alla enheter inom skola och förskola, däremot för ingen statistik över portioner inom äldreomsorgen, endast enportionslådor till ordinärt boende.

8 Personal

Idag har Kostenheten 22 tillsvidare tjänster som motsvarar 19,62 årsarbetare och ca 5 timanställda vikarier som hanterar måltiderna inom Orsa kommun. Tillkommer 1 tjänst på 100 % för enhetschefen. 25% tjänst köps av Resurs & Bemanning för vikarieanskaffning och en viss assistenthjälp för kontering av fakturor och internfakturering finns inom Fritids- & Servicekontoret.

Fördelade på:

Plats	Antal anställda	Procent
Lillåhem	9	7,699 %
Kyrkbyskolan	3	2,88 %
Orsaskolan	2	1,69 %
Berget skolan	3	2,825 %
Digerbergsskolan	2	1,75 %
Brantudden	3	1,75 % var av 0,75% är trygghetstjänst
	22	18,594 %
Socialförvaltningen/AME	3	1,5 %
BUN	2	0,75 %

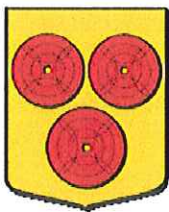
När det gäller åldersstrukturen på Kostenheten så är nu en tredjedel av personalen som är 62 år eller äldre. Vilket gör att vi inom nu år står inför många pensionsavgångar inom Kostenheten.

Arbetsmarknadsenheten har 3 personal mitt på dagen som är uppbokade från 10:45 till 12:30 varje dag året runt, där de åker ut med matlådor till ordinärt boende och det är ca 50 matlådor varje dag, resterande matlådor kör Hemtjänsten ut. Här går det åt 3 bilar samt 3 personal.

Arbetsmarknadsenheten kör en tur mellan kl. 10:15 till 10:45 och det är då mat från köket på Digerbergsskolan till 2 förskolor, Lindan 2, Trimsarvet. Här går det åt 2 personal samt 1 bil, förekommer varje vardag förutom 4 veckor på sommaren.

Arbetsmarknadsenheten kör också ut mat från Lillåhems kök till Orsagården 2 gånger per dag och det tar 2 timme i anspråk, 1 timme per tur. Onsdagar så är det extra körning till Orsagården med varor och det tar 1 timme och 2 personal som jobbar.

Vi skall inte glömma bort Hemtjänsten som också i sin tur kör ut matlådor till ordinärt boende till de som behöver hjälp med maten

Projekt angående kosthanteringen inom Orsa kommun

Det är ett komplext pusslande med personal för att få ihop schemat till utkörningarna eftersom det är alla dagar under hela året till ordinärt boende.

Barn och Utbildningsförvaltningen

På förskolan Lindan 1 har man en 50 % tjänst för egen tillagning av mat och på Lindan 2, Trimsarvet, Lillån en 25 % tjänst för servering och disk under lunchen på varje enhet.

På förskolan, Harabacken köper man av ett externt företag för att hantera köket, städningen och hela matlagningen samt livsmedel för ca 300 000.

Vi har också i Orsa kommun all baspersonal som vi inte får glömma bort och som ser till att både gamla och unga får maten serverad och som gör det i sina ordinarie tjänster. För arbetet inom avdelningarna inom äldreomsorgen innebär det mycket tid som går åt. Det är svårt att exakt uppskatta tidsåtgången.

9 Transporter

När det gäller transporter av mat sker detta på olika vis inom kommunen. Transporten av mat från Kyrkbyskolan till Orsaskolan köps av Siljans buss. Detta är budgeterat till en kostnad på 100 000 kronor per år.

Socialförvaltningens arbetsmarknadsenhet transporterar mat från Digerbergsskolan till Lindan 2 samt Trimsarvet. Arbetsmarknadsenheten kör även ut lunch och middag från Lillåhem till Orsagården, och tillsammans med Hemtjänsten kör man ut till ordinärt boende som har matleverans i sina beslut. (se skiss)

Den mat som transporteras inom Orsa kommun är nylagad varm mat och som kräver varmhållning.

När det gäller ordinärt boende så är det mellan 80 – 90 varma portioner varje dag/året runt och att erbjuda nylagad och varm mat till ordinärt boende är mycket över vad som kommunen behöver göra enligt de regler och lagar som finns.

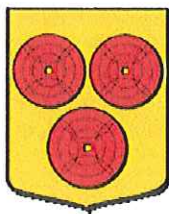
Orsa kommun är den enda kommun i Dalarna som kör ut varm mat alla dagar under året. (Se bilaga)

Bakgrunden till att vi transporterar varm mat är ett tidigare politiskt beslut som är tagit i kommunstyrelsen.

Kostenheten tillagar idag ca 1 350 portioner frukost/lunch och mellanmål varje dag, samt att man tillagar ca 100 middagsportioner varje dag till äldreomsorgen.

10 Kostnader

När det gäller budgeten för kostenheten så ligger den totalt på ca 13,5 miljoner kronor. Av detta så köper man in livsmedel för ungefär 3,5 miljoner. Av de 3,5 miljonerna så köper man in livsmedel för ca 1,8 miljoner kronor till äldreomsorgen, övrigt till skolan och övrigt.

Projekt angående kosthanteringen inom Orsa kommun

På intäktsidan får man in totalt ca 11 miljoner kronor av de 13,5 miljonerna som finns i budgeten. De största intäkterna kommer från Socialförvaltningen och Barn och utbildningsförvaltningen. Det finns också en budget på ca 1,8 miljoner på Fritid och Servicekontoret.

11 Ekologisk och småskalig produktion

I Orsa kommun så har man genom åren värnat om den småskaliga produktionen och ekologisk mat.

Detta visade Orsas politiker när man beslutade under 2014 att man skulle satsa mer på närodlat, då man köpte då in 8 st nötkreatur som skulle gå och beta i Orsa kommun, och som sedan skulle slaktas och förädlas för användning i mattillverkningen för Orsa borna. Totalt tom augusti 2015 har djuren kostat 108 600 i inköp och drift.

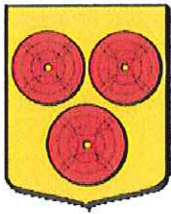
Det man glömde i denna affär var att man inte budgeterade för hela processen, vilket nu innebär att Kostenheten har fått ta över och försöka ro projektet i land med slakt och förädling.

I slutändan kommer dessa kreatur kosta Orsa kommun minst 160 000 kronor i inköp och för hantering och uppfödning.

Tillagnings- och mottagningskök

- *Tillagningskök= Kostenhetens ansvar*
- *Mottagningskök= Kostenhetens ansvar*
- *Serverings kök= Verksamheten sköter*

Ansvar	Namn på skola	Tillagnings kök	Mottagnings kök	Serverings kök	Antal portioner
Kostenh	Lillåhem	X		X	60
Kostenh	Bergets skola	X			167
Kostenh	Digerbergsskolan	X			151
Kostenh	Brantuddens förskola	X			69
Kostenh	Kyrkbyskolan	X			139
Kostenh	Förskolan Lindan 2			X	17
Kostenh	Förskolan Trimsarvet			X	36
Kostenh	Bergets förskola			X	48
Kostenh	Orsa skolan		X		226
Kostenh	Lillåns förskola			X	36
Soc	Trygghetsboende Lillåhem			X	14
Soc	Orsagården			X	63
Soc	Ordinärt boende		X		73
BUF	Förskolan Lindan 1	X			17
Extern	Harabackens förskola	X			19

Projekt angående kosthanteringen inom Orsa kommun

12 Socialförvaltningens hantering

Beslutet att det skall levereras ut varma matlådor är ett tidigare politiskt beslut, som egentligen är mycket över vad reglerna säger att man behöver. Orsa kommun är den enda kommun i Dalarna som levererar på detta sätt. De andra kommunerna gör olika från att det körs matkassar till att de får hem kylda lådor 1-2 gånger i veckan, även att det finns cateringföretag som sköter detta, helt utanför kommunens väggar.

Idag ansvarar Arbetsmarknadsenheten och Hemtjänsten för att varma matlådor levereras ut till samtliga ordinära boende som har beslut om matleverans.

Detta sker varje dag 365 dagar om året, och man gör det under ca 2 timmar per dag vid lunchtid och det är då tre bilar samt tre personal som varje dag under denna tid åker ut och levererar mat. Och skulle det vara så att någon inte öppnar eller inte är hemma vid ordinärt boende så måste de ringa Hemtjänsten som kommer dit och går in. Hemtjänsten i sin tur lägger ner ca en till en och en halv timme på matkörningen.

Arbetsmarknadsenheten levererar också mat till Orsagården i värmeskåp för varmhållning av mat från Lillåhem, vilket sker 2 gånger om dagen både lunch och middag. När det kommer till Orsagården så tar personal hand om maten och ser till att den kan serveras till de boende. På Lillåhems äldreboende kommer maten direkt från köket som finns på Lillåhem, härifrån körs det ut till avdelningarna, för att sedan portioneras ut. Arbetsmarknadsenheten kör även ut mat från Digerbergsskolan till Lindan 2, Trimsarvet.

13 Kostnader

Budgeten för Hemtjänsten, eftersom det är de som köper tjänsten från AME när det gäller utkörning av matlådor till ordinärt boende är 490 000 kr som förs över till Arbetsmarknadsenheten och skall täcka kostnaden för personal och bilkostnader.

För körningarna från Digerbergsskolan till 2 förskolor betalar Kostenheten 144 kr per timme. Timpriset gäller från 201407, priset var tidigare 125 kr.

När det gäller körningarna från Lillåhem till Orsagården betalar Kostenheten 144 kr per timme vardagar samt 360 kr per timme på helgturerna.

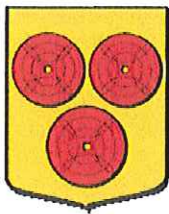
14 Barn och Utbildningsförvaltningens hantering

Barn och utbildningsförvaltningen har huvudansvaret att se till att skolornas matsalar är i ett sådant skick att det blir bra miljö för de som skall vistas i lokalerna.

15 Kvalité

Vad är kvalité för Orsa kommun i detta sammanhang, i utkastet till en ny kostpolicy säger man följande:

”Att genom måltiden ska alla (förskola, skola, fritids, vård och omsorg) få möjlighet att inhämta energi och näring från en vällagad, varierad och näringsriktig kost som följer

Projekt angående kosthanteringen inom Orsa kommun

Svenska näringsrekommendationen SNR och Livsmedelsverkets riktlinjer inom skola, förskola och äldreomsorg samt Socialstyrelsens vägledning inom vård och omsorg. Det ger en stabil grund att stå på, vilken är förankrad i vetenskap och/eller beprövad erfarenhet.”

Detta kan väl tyckas vara en viljeyttring till god kvalitet.

Det kommer att bytas ut en del av Eko-KRAV-MSK -märkta varor mot konventionellt producerade för att få ner kostnaderna. Även matsedeln inom skolan är reviderad.

Som ett led i kvalitetsarbetet är Orsa med i Skolmat Sverige som är ett kvalitetssystem för näringsriktig mat inom skolorna i Sverige.

16 Storlek på portionerna, hur är de anpassade

Idag är all mat som görs som matlådor lika stora oavsett vem den går till.

Däremot där maten serveras på plats anpassas den till den som äter. Portionerna skiftar beroende på ålder och behov. I kantinerna beräknas ändå portionerna på samma sätt som i engångsmatlådorna. Det bör innebära att det finns en hel del svinn vad gäller kosten.

17 Miljöaspekter när vi äter, hur ser lokalerna ut.

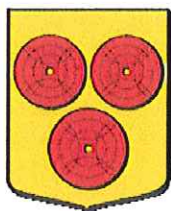
Här finns det en del att göra och det ansvaret ligger på Socialförvaltningen och Barn och Utbildningsförvaltningen eftersom det är de som ansvar för de lokaler där maten serveras. Idag finns en stor matsal på Lillåhem som inte nyttjas i rätt omfattning för ändamålet matsal.

18 Hur lagar vi maten.

Inom skolan uppgår egentillverkningen av lunchen till 78 % och inom äldreomsorgen uppgår den till 74%.

19 Investeringar

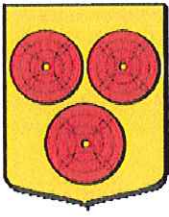
För köken finns en investeringsplan för kort och lång tid. Varje år görs en statusbedömning på all utrustning. Investerings/Driftbudgeten läggs på Kostenheten
Investeringarna beror också på de förslag som läggs i denna utredning och vilka beslut som kommer att tas

Projekt angående kosthanteringen inom Orsa kommun

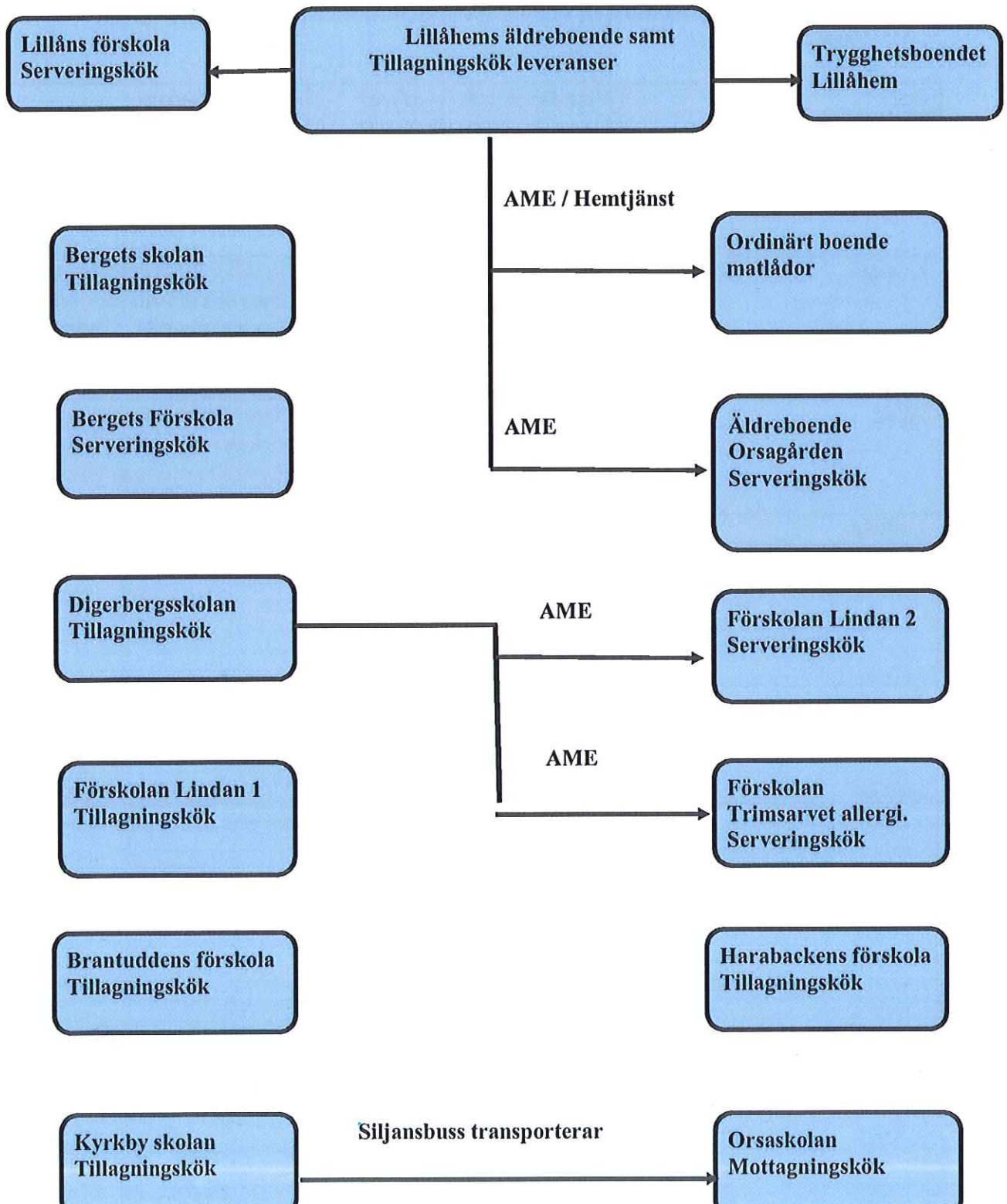
20 Hur ser matdistributionen ut i övriga kommuner i Dalarna när det gäller ordinärt boende

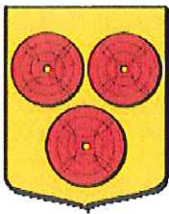
Ort	Vem lagar och levererar	Hur ofta/övrigt
Gagnef	De ordinärt boende kan få inköp av färdigmat eller så beställer man från någon lokal leverantör som kan leverera färdigmat.	Man har tagit bort matdistributionen helt.
Avesta	Maten lagas i ett av kommunens kök, den levereras kall tillsammans med efterrätt	Kommer 3 gånger per vecka. Finns också som servicetjänst för personer 67+. Brukaren kan välja på två alternativ rätter/dagligen
Säter	Finns en privat leverantör som levererar matlådor hem till den enskilde	Maten levereras en dag i veckan och kostar 56 kr/portion om man beställer minst 5 matlådor
Ludvika	Företaget Sodexo lagar maten och levererar den sedan till Ludvika som sen har ett avtal med Samhall som transporterar ut maten till brukarna	Maten levereras 3 gånger per vecka till brukarna
Älvdalen	Maten lagas i kommunens storkök och kall mat levereras ut till brukarna.	3 gånger per vecka transporterar hemtjänsten ut matlådor
Leksand	Leksands kommun lagar maten och både hemtjänsten och privata aktörer hämtar och levererar	Maten levereras 3 dagar i veckan
Hedemora	Kommunen har ingen matdistribution till ordinärt boende. Finns restauranger som har hemkörning av matlådor.	
Orsa	Kostenheten lagar all mat och förpackas i matlådor. (varm)	Maten körs ut av AME och Hemtjänsten 365 dagar per år

Projekt angående kosthanteringen inom Orsa kommun

21 Bild på vilka transporter och de olika köken

Projekt angående kosthanteringen inom Orsa kommun

22 Kostnader för kosthanteringen i kommunen per år

(utfall 2014)

	Pers kost	Transport kostnader	Kostnader för inköp av livsmedel	Ext kostn	Övr OH kostn	Intäkter	Tot
Kostenheten	8 968	300	3 932	805		-750	13 255
Social-förvaltningen	550	260		50		-270	590
Barn och Utbildnings-förvaltningen	479		61	990			639
Totalt	9 997	560	3 993	954			15 504

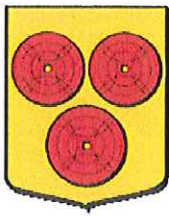
(Tagit ur budget 2015)

	Pers kost	Transport kostnader	Kostnader för inköp av livsmedel	Ext kost	Övr OH kostn	Intäkter	Tot
Kostenheten	9 085	270	3 500	855		-725	12 985
Social-förvaltningen	550	260		50		-270	590
Barn och Utbildnings-förvaltningen	472		54	376			902
Totalt	10 107	530	3 554	1 281			15 472

Kostenheten tillverkar ca 1350 portioner varje dag (frukost och lunch, tillkommer ca 100 middagar varje dag till äldreboendena)

Har lagt till 100 tusen på transportkostnader Soc, med tanke på att Hemtjänsten upptar ca 1-1 ½ timme varje dag med matkörning, utöver vad AME gör 55 tkr på personalkostnader avser köp av bemanningstjänst från soc.

160 tusen externa kostnader på kostenheten är för kossorna

Projekt angående kosthanteringen inom Orsa kommun

BUN egen servering/disk personal samt tillagning 1,75 tjänst varav 0,5 köps externt. Kostnaden för externa köpet ligger under externa kostnader

Förutom detta tillkommer det personalkostnad inom vård, skola och förskola som sköter matserveringen och disken. Vilket inte är värderat i detta underlag

23. Förslag till beslut från projektgruppen

A) Avsluta hanteringen med varma matlådor till ordinärt boende.

Detta skulle kommunen kunna lägga ut på extern leverantör, alternativt den enskildes eget val, eftersom det inte finns något som säger att kommunen måste tillhandahålla denna typ av service. Oavsett vad man väljer så måste man upphöra med utkörning av varm mat. Detta p g a i första hand kvalitetskraven.

B) Vill man besluta om att ha kvar servicen till ordinärt boende så är en kallmatsproduktion ett måste. Detta kräver utbyggnad och investeringar i befintligt kök. (investeringskostnaderna får man titta på, utöver detta projekt).

I gengäld skulle det räcka med utkörning ca 2-3 gånger per vecka.

C) Ett tillagningskök i Orsa skulle innebära en effektivare hantering och bemanning.

D) Orsa kommun skulle också kunna lägga ut delar eller allt på entreprenad

E) Beroende på vilket beslut man tar, så behövs det en konsult med rätt kompetens som kan räkna på investeringskostnader och en effektiv logistikplanering.

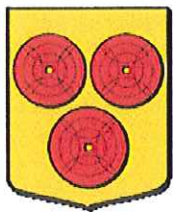
Orsa Kommun 2015-09-09

Kenneth Johansson
Projektledare

Berit Ekepil Mörtberg

Anna-Karin Olsson

Ewa Tärnblom Ericsson

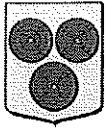

Projekt angående kosthanteringen inom Orsa kommun

Socialchef

tf Barn och utbildningschef

Kostchef

Kommunledningskontoret
Camilla Staberg

Kommunstyrelsen

Remissvar: en kommunallag för framtiden (SOU 2015:24)

Sammanfattning av ärendet

Finansdepartementet har remitterat slutbetänkandet angående en kommunallag för framtiden (SOU 2015:24) till bland annat landets kommuner. Bakgrunden till utredningen är att den kommunala verksamheten har förändrats sedan lagen trädde i kraft 1992. För att möta de pågående och kommande samhällsförändringarna behöver lagen stärkas, bland annat avseende arbetsgivarrollen och rättssäkerheten.

Av regeringens kommittédirektiv framgår att utgångspunkten för uppdraget är bl.a. att kommunallagen även fortsättningsvis ska vara en ramlag och att utredaren ska ha ett medborgarperspektiv. I uppdraget ingick också att göra en översyn av lagteknisk karaktär, vilket bland annat har inneburit en ny kapitelindelning och vissa terminologiska förändringar med moderniseringar av språket.

Ändringarna i kommunallagen föreslås träda i kraft den 1 januari 2018.

De övergripande förändringarna är följande ¹:

Förbättrade förutsättningar för en professionell verksamhet

- Kommun- och landstingsstyrelsen ska kunna ges rätt att fatta beslut som rör andra nämnders verksamhet
- Verksamhet i egen regi ska följas upp på samma sätt som verksamhet som utförs av privata utförare
- De anställda ska ges en tydligare roll i lagen
- Kommun- och landstingsdirektörens uppgifter ska i varje kommun och landsting fastställas i en instruktion
- Möjligheterna att utse styrelseledamöter utan partipolitisk bakgrund i kommunala aktiebolag ska öka

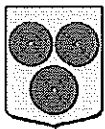
Stärkt rättssäkerhet och kontroll

- Företag och ideella föreningar ska kunna överklaga kommunala beslut genom laglighetsprövning
- Lagen ska skärpas så att olagliga beslut inte verkställs
- Förtroendevalda revisorer ska vara kvar, men ordförande som utses ska väljas från den politiska minoriteten
- Beslut ska anslås på en anslagstavla på den kommunala webbplatsen i stället för på en fysisk anslagstavla

En tydligare koppling mellan EU och kommunerna

- Kommuners och landstings möjligheter att tillhandahålla tjänster av allmänt intresse ska förtydligas
- Det ska tydliggöras att kommuner och landsting ska verka för konkurrensneutralitet och följa EU:s statsstödsregler

¹ Pressmeddelande 2015-03-23, Utredningen om en kommunallag för framtiden (Fi 2012:07)

Försöksverksamhet med majoritetsstyre

- Kommuner och landsting ska under nästa mandatperiod på försök kunna införa majoritetsstyre

Yttrande

Kommunledningskontoret ser i huvudsak positivt på förslaget till ny kommunallag men har följande kommentarer:

- **Förslag 8 kap. 1 § andra stycket:** Företag och ideella föreningar ska kunna överklaga kommunala beslut genom laglighetsprövning. Det innebär att kretsen kommunmedlemmar vidgas och omfattar även juridiska personer med fast driftställe i kommunen och ideella föreningar vars styrelse har säte i kommunen eller som bedriver verksamhet i kommunen.

Kommentar: Orsa kommun anser att laglighetsprövningen, dvs. en slags allmän medborgartalan, luckras upp om kretsen av kommunmedlemmar utvidgas enligt förslaget. Detta skulle kunna leda till fler överklaganden och ytterligare förlänga handläggningstiderna, bland annat hos förvaltningsrätterna. Laglighetsprövningen torde vara förbehållet medborgarna, dvs. skattebetalarna i kommunen.

- **Förslag 7 kap. 2 § första stycket:** Styrelsen utser en direktör. Direktören ska ha den ledande ställningen bland personalen och ska vara chef för den förvaltning som finns under styrelsen. Styrelsen får besluta att direktören får ha en annan benämning. Styrelsen ska i en instruktion fastställa hur direktören ska leda förvaltningen samt hans övriga uppgifter. Direktören ansvarar för att det finns ett underlag till beslut i **samtliga** ärenden som styrelsen ska behandla och svarar för att styrelsens besluts verkställs.

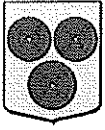
Kommentar: Det är bra att kommunchefens roll och uppgifter lyfts fram och tydliggörs samt att hans ansvarsområde får avgöras lokalt. Enligt 2 § ska direktören/kommunchefen ansvara för att det finns beslutsunderlag till samtliga ärenden som styrelsen ska behandla. I likhet med t ex Mora kommun anser Orsa kommun att en mer flexibel skrivning vore att föredra då det mycket väl kan dyka upp ärenden vid sittande bord, vilket skulle innebära att ett beslut i sådant ärende inte är förenligt med lagen.

- **Förslag lag (2017:000) om försöksverksamhets med majoritetsstyre:** Utredningen föreslår en lag som ger kommunen möjlighet att inrätta försöksverksamhet med majoritetsstyre under mandatperioden 2018 - 2022. Oppositionens insyn ska regleras genom ett särskilt reglemente antaget av fullmäktige.

Kommentar: Hur ska oppositionens insyn garanteras? En sådan möjlighet kan även innebära skillnader i insynen mellan olika kommuner. Det kan också vara av yttersta vikt att både majoritet och opposition deltar i beredning av ärenden för att få en allsidig belysning och diskussion. Många beslut har också en långsiktig giltighet och verkan som löper över mandatperioderna.

Beslutsunderlag

En kommunallag för framtiden (SOU 2015:24), del A och B, Regeringskansliet, Finansdepartementet

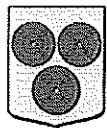
Förslag till beslut

Arbetsutskottet tillstyrker förslaget En kommunallag för framtiden SOU 2015:24, med undantag för förslaget i 8 kap. 1 § andra stycket, 7 kap. 2 § första stycket gällande beslutsunderlag till **samtliga** ärenden samt förslag till lag (2017:000) om försöksverksamhets med majoritetsstyre.

Sändlista

Regeringskansliet

Ann-Therese Albertsson
Kommunchef

Kommunledningskontoret
Håkan Bäcklund

Kommunstyrelsen

Remissvar handlingsplan för skydd mot olyckor Jämtlands län

Sammanfattning av ärendet

Räddningstjänsten Jämtlands län har i enlighet med gällande förbundsordning tagit fram ett förslag till nytt handlingsprogram enligt lag (2003:778) om skydd mot olyckor.

Beslutsunderlag

Remiss: Handlingsprogram för Jämtlands räddningstjänstförbund 2016-2019 med bilagor.

Förslag till beslut

Orsa kommun har inte något att erinra mot förslaget.

Sändlista

Jämtlands räddningstjänstförbund

Håkan Bäcklund
Räddningschef

Datum: 2015-09-29
Dnr: 740.2015.00284.50876

Enligt Sändlista

Micael Lundmark
063-14 80 20
micael.lundmark@ostersund.se

Remiss – Förslag till revidering av handlingsprogram för skydd mot olyckor 2016 – 2019, Jämtland räddningstjänstförbund

Räddningstjänsten har i enlighet med gällande förbundsordning tagit fram ett förslag till nytt handlingsprogram enligt lag (2003:778) om skydd mot olyckor. Nedan följer en sammanfattning av föreslagna förändringar mot nuvarande handlingsprogram.

Risk- och sårbarhetsanalys

Dokumentet som är framtagna visar vilka risker vi har och var i förbundet de finns. De flesta uppgifter uppdateras med automatik i vårt verksamhetssystem Core. Syftet är att vi ska kunna använda dessa uppgifter i vårt dagliga arbete, både förebyggande och operativt. Analysen är indelad i följande delar:

- Identifiering och inventering
- Kategorisering och värdering
- Analys
- Presentation för varje släckområde

Inriktningsmål och effektmål

Tidigare ”Skyddsmål” och ”Prestationsmål” är ersatta av inriktningsmål och effektmål. Syftet är att efterlikna övrig kommunal verksamhet och då få en bättre dialog med ägarna. Det kommer också att bli en tydligare koppling till vår verksamhetsplan.

Förebyggande verksamhet

I vårt uppdrag att underlätta för den enskilde kommer vi att ta hänsyn till att olika aktörer har olika behov av stöd i sitt arbete, det kan därför finnas behov av riktade satsningar mot den offentliga sektorn, näringslivet, det civila samhället eller enskilda.

Räddningstjänst

Insatsförmågan som redovisas i handlingsprogrammet är den initiala förmågan respektive räddningskår har. Då inte en sammanhållen beredskapsstyrka som enskilt kan utföra räddningsinsats kan hållas sker en successiv uppbyggnad av insatsförmågan.

Den översyn som genomförts av räddningstjänsterna har resulterat i att kvarvarande 8 räddningstjänster föreslås att behållas. Dessa planeras även bli medlemmar i föreningen Sveriges frivilliga brandkår.

Kompetensen att inneha förmåga att kunna utföra rökdykning initialt utökas till att omfatta 11 stationer. Under mandatperioden kommer rutiner att upprättas för att genomföra insats med rökdykare där tät brandrök ej förekommer på övriga stationer.

Förmågan i detta handlingsprogram redovisas för brand, trafikolycka, vattenlivräddning samt farliga ämnen. För att underlätta i byggprocessen och då specifikt när räddningstjänstens stegutrustning kan användas för utrymning har detta analyserats och presenteras här, det

ersätter Räddningsverkets tidigare rekommenderade insatstider till grupp 1, 2 och 3 - bebyggelse.

De förändringar som är föreslagna i bemanningen grundar sig på dessa nivåer och det analysarbete som är genomfört. För att åstadkomma ett likvärdigt skydd inom räddningstjänstförbundet har stationerna kategoriserats efter antalet bränder i byggnader, trafikolyckor, vattenlivräddningar, tillsynsobjekt, både risk- och skyddsobjekt. Befolkningsmängd inom respektive släckområde har beaktats både vid turistsäsong och övrig tid. Därav förslaget om förstärkning av personal i Vemdalen samt differentierad insatsstyrka i Ljungdalen. Hänsyn har även tagits till Länsstyrelsens tillsyn där kravet är att rökdykning skall kunna genomföras i medlemskommunernas huvudorter.

Att utgöra ledning vid räddningsinsats förändras vid vissa stationer till att en räddningsledare utgör denna funktion över två stationer. Arbetsledare, som ansvarar för genomförandet av räddningsinsats utan räddningsledarbefogenheter, är en ny befattning som tillika har arbetsmiljöansvaret på skadeplats till behörig räddningsledare ansluter. Vid enklare insatser med arbetsledare utgör inre befäl räddningsledare. Systemledningen utökas med en befattning som räddningschef i beredskap.

Olycksundersökningen fortsätter att vara en naturlig del av verksamheten med undersökning och erfarenhetsåterkoppling. En ny bilaga är framtagen för att underlätta för kommunerna att planera och sköta brandposter och branddammar, bilaga D.

Synpunkter och yttranden över remissunderlaget skall ha inkommit till Jämtlands räddningstjänstförbund, Box 71, 831 21 Östersund, **senast 2015-10-23**.

Micael Lundmark
Förbundschef

Sändlista: Kommunerna Berg, Bräcke, Härjedalen, Krokom, Ragunda, Strömsund, Åre, Östersund, Sollefteå, Dorotea, Ånge, Sundsvall, Älvdalen, Orsa, Ljusdal och Mora.
Medelpads räddningstjänstförbund.
Lierne, Røyrvik och Røros kommune (Norge).
Polisen.
Region Jämtland Härjedalen.
Länsstyrelsen Jämtlands län.
Försvarmakten.
Fackförbunden: Brandmännens riksförbund, Kommunal, Vision, Ledarna och Sveriges Ingenjörer.

Handlingsprogram 2016-2019
Remissutgåva
den 2015-09-11

Innehåll

1	INLEDNING	3
1.1	KOMMUNAL RISK- OCH SÅRBARHETSANALYS	4
1.2	UTVÄRDERING	4
1.3	FÖRKORTNINGAR	5
2	FÖREBYGGANDE VERKSAMHET	6
2.1	INRIKTNINGSMÅL	6
2.2	EFFEKTMÅL	6
2.3	SKRIFTLIG REDOGÖRELSE FÖR BRANDSKYDDET	6
2.4	TILLSTÅNDSGIVNING	6
2.5	TILLSYN	7
2.5.1	Tillsyn LBE	7
2.5.2	Tillsyn LSO	7
2.6	UNDERLÄTTA FÖR DEN ENSKILDE	7
2.7	SAMORDNING AV FÖREBYGGANDE VERKSAMHET	8
2.7.1	Plan och byggprocessen	8
2.7.2	Ålvgrupper	8
2.7.3	ZamZynZ	8
2.7.4	Remisser	8
2.8	SOTNING OCH BRANDSKYDDSKONTROLL	8
2.9	EXTERNUTBILDNING	9
3	RÄDDNINGSTJÄNST	10
3.1	INRIKTNINGSMÅL	10
3.2	EFFEKTMÅL	10
3.3	LÄRMSTATISTIK	11
3.4	RÄDDNINGSTJÄNSTENS INSATSFÖRMÅGA	11
3.4.1	Insatsförmåga	13
3.4.2	Förmåga som respektive räddningskår har initialt för olika typer av räddningsinsatser	14
3.4.3	Insatstid	19
3.4.4	Insatsplanering	19
3.5	RESURSUPPBYGGNAD, LEDNINGSFÖRMÅGA OCH UTHÅLLIGHET	19
3.5.1	Ledningsförmåga	19
3.5.2	Inre ledning	20
3.5.3	Yttre ledning	22
3.6	ÖVNING OCH UTBILDNING	23
3.6.1	Kompetens för räddningspersonal	24
3.7	ALARMERING OCH KOMMUNIKATION	25
3.8	VARNING OCH INFORMATION TILL ALLMÅNHETEN	25
3.9	OLYCKSUNDERSÖKNING	26
3.10	SAMVERKAN MED ANDRA AKTÖRER	26
3.11	VATTEN FÖR BRANDSLÄCKNING	26
3.12	RÄDDNINGSTJÄNST UNDER HÖJD BEREDSKAP	27
BILAGOR		
A	FJÄLLRÄDDNINGSTJÄNST	
B	INSATSKARTA	
C	ÅTGÄRDSPLAN VID AKUTA TELESTÖRNINGAR	
D	RIKTLINJER FÖR VATTEN TILL BRANDSLÄCKNING	
E	SAMVERKANSAVTAL	

1 Inledning

I detta dokument redovisas Jämtland räddningstjänstförbunds handlingsprogram för förebyggande verksamhet och räddningstjänst. Detta dokument uppfyller de krav som ställs enligt tredje kapitlet i lag (2003:778) om skydd mot olyckor (LSO).

Jämtlands räddningstjänstförbund bildades 2004-03-01 under namnet Norra Jämtlands Räddningstjänstförbund och ägdes fram till 2009-12-31 av Östersund, Krokoms och Strömsunds kommuner. 2010-01-01 anslöt Berg och Bräcke kommuner och namnet ändrades till Jämtlands räddningstjänstförbund. 2012-01-01 anslöt Ragunda kommun till Jämtlands räddningstjänstförbund och 2015-01-01 blev även Härjedalens kommun medlem i förbundet.

Enligt gällande förbundsordning åligger det Jämtlands räddningstjänstförbund att upprätta ett handlingsprogram för verksamheten i samverkan med medlemskommunerna. Handlingsprogrammet ska uppdateras och beslutas av direktionen vid varje större förändring eller minst en gång per mandatperiod.

Jämtlands räddningstjänstförbund har till uppgift att svara för medlemskommunernas räddningstjänstverksamhet samt därtill anknutna verksamheter. Förbundets uppgifter är att:

- aktivt verka för och samordna förebyggande verksamhet inom förbundets ansvarsområde samt samarbeta med medlemskommunerna och då ingå i kommunernas säkerhetssamordnargrupper,
- ansvara för åtgärder som underlättar för enskilda att ta sitt ansvar,
- ansvara för sotning och brandskyddskontroll,
- ansvara för tillsyn av enskilda att de uppfyller sina skyldigheter enligt LSO,
- ansvara för kommunal räddningstjänst och
- ansvara för undersökning av olycksorsak, förlopp och insats.

Handlingsprogrammet för perioden 2016-2019 avses att fastställas av direktionen för Jämtlands räddningstjänstförbund 2015-12-14 efter samråd med:

- Polisen.
- Berg, Bräcke, Härjedalen, Krokoms, Ragunda, Strömsund, Åre, Östersund, Sollefteå, Dorotea, Ånge, Sundsvall, Älvdalen, Orsa, Ljusdal och Mora kommuner samt Medelpads räddningstjänstförbund.
- Lierne, Røyrvik och Røros kommune (Norge).
- Region Jämtland Härjedalen.
- Länsstyrelsen Jämtlands län.
- Försvarsmakten.
- Fackförbunden: Brandmännens riksförbund, Kommunal, Vision, Ledarna och Sveriges Ingenjörer.

I handlingsprogrammet för perioden 2016-2019 har målstrukturen förändrats och samma målbegrepp som används i förbundets verksamhetsplan inarbetats i handlingsprogrammet. Syftet med förändringen är att harmonisera målbenämningarna i handlingsprogrammet med de begrepp som normalt används i kommunal målstyrning. Detta för att stärka kopplingen mellan målen i handlingsprogrammet och målen i den årligt beslutade verksamhetsplanen för räddningstjänstförbundets verksamhet. Detta innebär att begreppet skyddsområde ersätts med inriktningsområde och prestationsområde ersätts med effektmål. I förbundets årliga verksamhetsplan återfinns motsvarande inriktnings- och effektmål som i detta handlingsprogram.

1.1 Kommunal risk- och sårbarhetsanalys

Grunden för arbetet med skydd mot olyckor är medlemskommunernas riskbild. Riskbilden i förbundet domineras av trafikolyckor längs vägarna E14 och E45. Inom området finns vilt, vattendrag, sjöar och fjäll med ett rörligt friluftsliv som genererar personolyckor. Olyckor i enskilda objekt kan leda till större räddningsinsats med brandsläckning samt rök- och kemdykning som följd.

Inom vårt geografiska område finns ett flertal dammar och vattendrag vilka påfrestas mer än normalt vid höga flöden. Global uppvärmning och extrem väderlek kan ge upphov till så höga flöden att anläggningar och vattensystem utsätts för betydande påverkan av vattenmassorna. Transporter av farligt gods sker regelmässigt längs vägar och järnväg. Farligt gods kan orsaka person- och miljöskador av utsläpp med brandfarliga och hälsovådliga ämnen.

Som ett underlag för framtagande av detta handlingsprogram har en risk- och sårbarhetsanalys, 2015-09-18 diarienummer 740.2015.02022, gjorts från hösten 2014 till våren 2015. Förutom att utgöra underlag för handlingsprogrammet kommer analysen att användas vid dagligt arbete inom såväl förebyggande som operativ verksamhet.

Analysen bestod av följande delar:

- identifiering och inventering,
- kategorisering och värdering,
- analys och
- presentation för varje släckområde.

För att jämföra insatstiden mellan förbundets orter finns en sammanställning framtagen. Här framgår befolkningsantalet i tätorterna, insatstid och tid till förstärkning.

Arbetet med riskanalysen är i dag en del i det dagliga arbetet hos räddningstjänsten. Riskanalysen och resultaten av den finns att tillgå hos Jämtlands räddningstjänstförbund.

Under 2016 kommer räddningstjänstens beredskapsplan vid dammbrott och höga flöden i Ångermanälven, Indalsälven, Ljungan och Ljusnan att uppdateras.

1.2 Utvärdering

Nuvarande handlingsprogram har utvärderats av politiker i förbundets direktion under hösten 2014. De synpunkter som framfördes rörde framförallt målstrukturen och tydligheten vilket åtgärdats i detta handlingsprogram.

1.3 Förkortningar

I texten förekommer följande förkortningar:

IVPA	I Väntan På Ambulans
LBE	Lag (2010:1011) om brandfarliga och explosiva varor
LSO	Lag (2003:778) om skydd mot olyckor
MSB	Myndigheten för samhällsskydd och beredskap
RCB	Räddningschef i beredskap
IB	Inre befäl
YB	Yttre befäl
RL	Räddningsledare
RiB	Räddningstjänstpersonal i beredskap
JRF	Jämtlands räddningstjänstförbund
VM	Viktigt meddelande
VMA	Viktigt meddelande till allmänheten
SKL	Sveriges kommuner och landsting
MSB	Myndigheten för samhällsskydd och beredskap
AFS	Arbetsmiljöverkets föreskrifter
FIB	Första Insatsbefäl

2 Förebyggande verksamhet

Den skadeförebyggande verksamheten ska i takt med samhällets utveckling förebygga risker. Detta ska ske på ett flertal olika sätt bl.a. tillståndsgivning, tillsyn, information, rådgivning samt utbildning och samverkan med andra.

2.1 Inriktningsmål

Antalet bränder ska minska.

- Förbundets verksamhet ska bidra till att antalet bränder och antalet omkomna/skadade i bränder ständigt minskar samt att egendomsskador och miljöpåverkan reduceras.

2.2 Effektmål

- Antalet utvecklade bränder i byggnader ska vara lägre än 0,7 per 1000 invånare i samtliga medlemskommuner, källa SKL.
- Antalet eldstadsrelaterade bränder ska minska till år 2019, genomsnittet 2012-2014 var 33 bränder per år, källa MSB.

2.3 Skriftlig redogörelse för brandskyddet

Enligt 2 kapitlet 3 § LSO ska det för vissa byggnader och anläggningar upprättas en skriftlig redogörelse för brandskyddet som lämnas in till den kommunala räddningstjänsten. Syftet med den skriftliga redogörelsen är att dels förtydliga den enskildes ansvar för brandskyddet och dels att redogörelserna utgör ett underlag för kommunens planering av tillsynsverksamheten.

De objekt som omfattas av skriftlig redogörelse definieras i Statens Räddningsverks föreskrift (SRVFS 2003:10) om skriftlig redogörelse för brandskyddet.

Jämtlands räddningstjänstförbund kräver in den skriftliga redogörelsen när något av följande kriterier uppfylls:

- fastigheten byter ägare,
- verksamheten byter ägare,
- verksamheten byter inriktning så den uppfyller ett annat kriterium för skriftlig redogörelse eller
- verksamheten utökas och uppfyller fler kriterium för skriftlig redogörelse än vad som tidigare rapporteras.

2.4 Tillståndsgivning

Lag (2010:1011) om brandfarliga och explosiva varor (LBE) trädde i kraft den 1 september 2010 och ersatte då tidigare lag från 1988. Den nya lagen innebar vissa förändringar för såväl myndigheter som verksamhetsutövare. En av de stora förändringarna var att kommunerna övertog polisens uppgifter när det gäller tillståndsgivning och tillsyn av explosiva varor samt att kommunerna i den nya lagen själva bestämmer över var inom kommunen tillstånds- och tillsynsfrågor för både brandfarliga och explosiva varor ska hanteras.

Förbundets medlemskommuner överlät de angelägenheter som ankommer på kommunen enligt denna lag i sin helhet till Jämtlands räddningstjänstförbund som tog över ansvaret den 1 oktober 2010.

Enligt 16 § LBE ska den som hanterar, överför eller importerar explosiva varor och den som yrkesmässigt eller i större mängd hanterar brandfarliga varor ska ha tillstånd till det. Enligt 17 § samma lagstiftning är kommunen tillståndsmyndighet då det gäller hantering av brandfarliga vara i alla fall utom när hanteringen sker inom någon av de fyra försvarsmyndigheterna. Beträffande hantering av explosiva varor handlägger kommunen tillstånd till förvärv, förvaring, handel och överföring inom Sverige (18 § LBE) samt godkänner föreståndare till denna hantering (9 § LBE).

2.5 Tillsyn

Jämtlands räddningstjänstförbund utför tillsyner med stöd av 5 kapitlet 1 § LSO och 21 § LBE.

Verksamheten delas in i tillsyn LBE och tillsyn LSO.

2.5.1 Tillsyn LBE

Beträffande tillsyn LBE prioriteras de verksamheter som har tillstånd till hantering av brandfarlig eller explosiv vara. Samtliga verksamheter med tillstånd (som kan tillsynas) ska ha minst ett tillsynsbesök under tillståndets giltighetstid. Tillsyn ska även göras vid kännedom eller misstanke om brister i hanteringen av den brandfarliga eller explosiva varan. Detta gäller oavsett om det finns tillstånd eller inte.

2.5.2 Tillsyn LSO

Beträffande tillsyn LSO planeras den största delen av tillsynsverksamheten med den skriftliga redogörelsen som grund. Verksamheter med sämst brandskydd prioriteras. Alla verksamheter som omfattas av kravet att lämna in en skriftlig redogörelse ska besökas minst vart fjärde år. Detta omfattar även objekt enligt 2 kapitlet § 4 LSO s.k. farlig verksamhet. Varje år genomförs ett tillsynsystem där tillsynen inriktas mot ett specifikt verksamhetsområde. Här kan även objekt som inte omfattas av kraven på skriftlig redogörelse tillsynas. Regelbundna kvällstillsyner på restauranger etc. utförs i samarbete med kommunernas alkoholhandläggare. Vid tillfälliga evenemang kan det finnas behov av tillsyn. Tillsyn ska även göras vid kännedom eller misstanke om brister i brandskyddet. Detta gäller oavsett om det är ett objekt som omfattas av kraven på skriftlig redogörelse eller inte.

Om objektet är skyldig att lämna in en skriftlig redogörelse för brandskyddet och har tillstånd till hantering av brandfarlig eller explosiv vara samordnas de båda tillsynerna i den mån det är möjligt.

2.6 Underlätta för den enskilde

3 kapitlet 2 § LSO säger att ”en kommun skall genom rådgivning, information och på annat sätt underlätta för den enskilde att fullgöra sina skyldigheter enligt denna lag.”

Detta genomförs till största del genom att räddningstjänsten tillhandahåller aktuell information och finns tillgänglig för att ge råd i brandskyddsärenden. Olika aktörer har olika

behov av stöd i sitt arbete, det kan därför finnas behov av riktade satsningar mot den offentliga sektorn, näringslivet, det civila samhället eller enskilda.

Information ges via hemsida, trycksaker, annonser i lokala tidningar m.m. Räddningstjänsten ska delta i såväl årliga nationella informationskampanjer som riktade lokala kampanjer, då ofta säsongrelaterade.

2.7 Samordning av förebyggande verksamhet

Kommunens ansvar har i LSO utvidgats till att ”verka för att åstadkomma skydd mot andra olyckor än bränder”. Inom förbundets område hanteras alla frågor i respektive kommuns säkerhetssamordnargrupp där räddningstjänsten ingår. Dessutom är räddningstjänsten sakkunnig åt kommuner och andra myndigheter.

2.7.1 Plan och byggprocessen

Mot medlemskommunernas nämnd för plan- och byggfrågor ska Jämtlands räddningstjänstförbund vara sakkunnig i brandfrågor i samband med byggsamråd samt svara på remisser från byggnadsnämnden i plan- och byggfrågor.

2.7.2 Älvgrupper

Grupperna ska genom samordning av myndigheter och organisationer längs älven, samt genom kunskaps- och kompetensuppbyggnad rörande dammsäkerhet, höga flöden m.m., skapa bättre lokala och regionala förutsättningar för hanteringen av höga flöden.

Jämtlands räddningstjänstförbund är deltagare i älvgrupperna Indalsälven/Ljungan, Ljusnan och Ångermanälven.

2.7.3 ZamZynZ

ZamZynZ är ett arbetssätt för att motverka bränder i skolmiljöer som är anlagda av barn och ungdomar. Arbetet startade som ett projekt men ses nu mer som ett kontinuerligt arbetssätt. Räddningstjänsten är en part i detta arbete tillsammans med Länsförsäkringar Jämtland, Polisen, kommunerna i Jämtlands län, Brandskyddsföreningen Jämtland och Region Jämtland Härjedalen.

2.7.4 Remisser

Jämtlands räddningstjänstförbund är remissinstans åt olika myndigheter, exempelvis åt Polisen beträffande tillstånd enligt ordningslagen och kommunernas alkoholhandläggare gällande serveringstillstånd.

2.8 Sotning och brandskyddskontroll

Jämtlands räddningstjänstförbund tillämpar frister för rengöring (sotning) enligt av förbundsdirektionen fastställda föreskrifter som i stort följer Räddningsverkets allmänna råd 2004:5.

Egenrengöring/sotning tillåts efter skriftlig ansökan från enskilda fastighetsägare om detta kan ske på ett ur brandskyddssynpunkt betryggande sätt.

Förbundets entreprenörer för rengöring och brandskyddskontroll ska föra register över utförd rengöring och brandskyddskontroll för att kunna kontrollera att sotningen utförs med de intervaller som beslutats.

Brandskyddskontroll utförs av personal med skorstensfejarteknikerexamen hos förbundets entreprenör för brandskyddskontroll.

2.9 Externutbildning

Jämtlands räddningstjänstförbund erbjuder utbildning till medlemskommunerna via separata utbildningsavtal.

Räddningstjänsten samarbetar även andra utbildningsaktörer, t.ex. Brandskyddsföreningen, vilka vänder sig till privatpersoner så väl som företag med olika typer av utbildningar.

3 Räddningstjänst

Först om en olycka inträffar eller vid överhängande fara för att en olycka ska inträffa och den enskilde inte själv eller med anlitande av någon annan kan klara av situationen är det samhällets skyldighet att ingripa. Förutsättningarna för att den kommunala eller statliga räddningstjänsten ska ingripa är (enligt LSO):

- behovet av ett snabbt ingripande,
- det hotade intressets vikt,
- kostnaderna för insatsen och
- omständigheterna i övrigt.

Inom fjällvärlden ska Polisen ansvara för den räddningstjänst som omfattar att:

- efterforska och rädda den som har försvunnit under sådana omständigheter att det kan befaras att det föreligger fara för dennes liv eller allvarlig risk för dennes hälsa och
- rädda den som råkat ut för en olycka eller drabbats av en sjukdom och som snabbt behöver komma under vård eller få annan hjälp.

Gräns till fjällområde är 200 meter från farbar väg inom markerade områden enligt bilaga A.

3.1 Inriktningsmål

Inriktningsmål 1 – Snabb och rätt hjälp

- Räddningstjänsten ska - anpassad efter vår lokala riskbild - med rätt kompetens samt modernare teknik ge snabb och rätt hjälp till förbundets medborgare samt besökare som drabbas av olyckor så att skador på människor, egendom och miljö minimeras.

Inriktningsmål 2 – Optimalt nyttjade av samhällets resurser

- Vid såväl små som stora olyckshändelser ska samhällets samlade resurser nyttjas optimalt.
- Bredda JRF uppdrag med fler åtaganden åt medlemskommunerna.

3.2 Effektmål

Till inriktningsmål 1 finns följande effektmål:

- Beslutad beredskap och förmåga ska upprätthållas med rätt kompetens och omfattning 100 % av årets dagar.
- >85 % av dom RiB¹-anställda ska ha genomgått den skolbundna RiB-utbildningen till 2019.
- Samtliga som uttas till befälsutbildning ska genomföra utbildningen.
- All operativ personal ska ha en fastställd kompetensutvecklingsplan anpassad till fastställt nivåsystem.
- 100 % av alla RiB ska genomföra 8 timmar övningsverksamhet på Furulund.
- All RiB-personal ska genomföra 42 timmar lokal övningsverksamhet.

¹ Räddningstjänstpersonal i beredskap, personalkategori som har en annan huvudarbetsgivare än JRF. Denna kategori brandmän har beredskap var 3-4 vecka och ska då befinna sig inom 5 minuter från brandstationen.

- Förbundets utrustning skall vara anpassad till fastställt nivåsystem och uppfylla ställda krav.

Till inriktningsmål 2 finns följande effektmål:

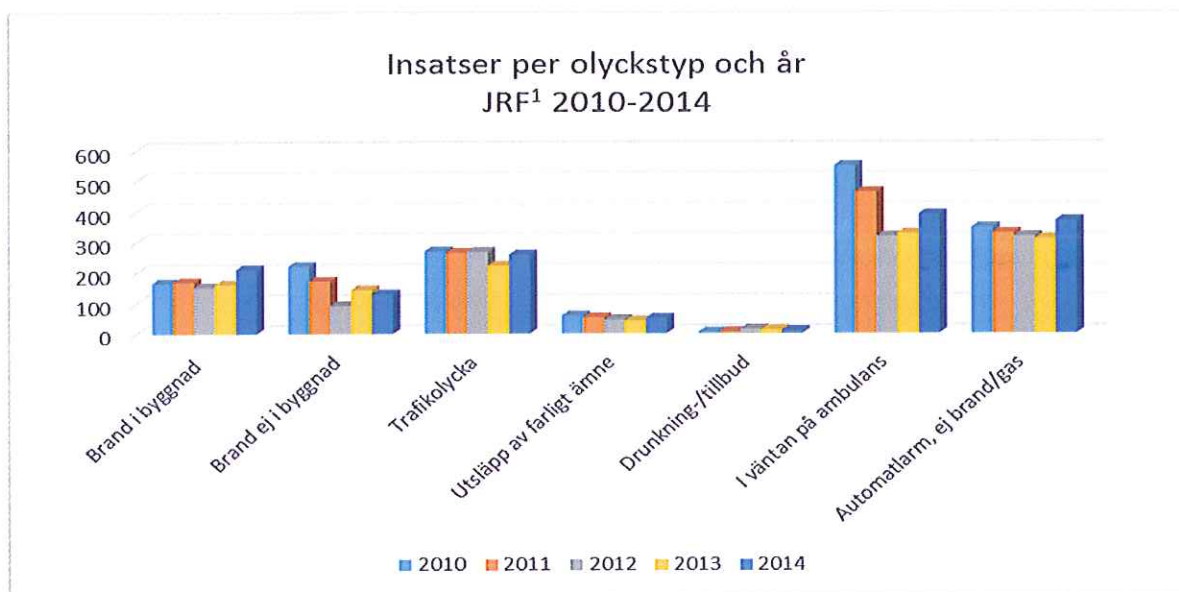
- Minst två årliga stabsövningar ska genomföras i samverkan med övriga aktörer i Trygghetens Hus och Jämtlands län.

3.3 Larmstatistik

I Tabell nedan redovisas statistik för trafikolyckor, bränder, automatlarm m.fl. larm under åren 2010-2014. Genom kontinuerlig statistikuppföljning kan konstateras att bränder i fastigheter och trafikolyckor är de mest frekventa olyckor som föranleder räddningsinsatser. IVPA är den utryckningstyp som sker mest i förbundet trots att uppdraget inte omfattas av LSO utan utförs via avtal med Region Jämtland Härjedalen. Automatiska brandlarm har också en hög insatsstatistik men där utgör s.k. onödiga larm d.v.s. larm som inte orsakas av brand eller annat nödläge majoriteten av utryckningarna. De vanligaste identifierade orsakerna till räddningstjänstutryckningarna i räddningstjänstförbundet är:

- brand i byggnad,
- brand i det fria,
- trafikolycka,
- utsläpp av farliga ämnen (kemikalier) och
- drunkningstillbud.

Tabell 1 Statistik för åren 2010-2014.

3.4 Räddningstjänstens insatsförmåga

På 32 platser i Jämtlands räddningstjänstförbund finns räddningskårer med grundbemanning och anspänningstid enligt Tabell . Anspänningstid är den tid det som första räddningsfordon ska ha lämnat brandstationen på efter larm.

Tabell 2 Stationer och dess grundbemanning samt anspänningstid i Jämtlands räddningstjänstförbund.

Station	Bemanning ²	Anspänningstid	Station	Bemanning	Anspänningstid
Östersund	1+5	1,5 min	Krokom	1+4	5 min
Brunflo	1+4	5 min	Föllinge	1+3	5 min
Lit	1+2	5 min	Änge	1+3	5 min
Svenstavik ¹ Åsarna ¹	1+4	5 min	Nälden ¹ Trångsviken ¹	1+3	5 min
Oviken	1+3	5 min	Hotagen ⁴	1+1	5 min
Ljungdalen ²	0+1	5 min	Sveg	1+4	5 min
Bräcke ³	1+4	5 min	Funäsdalen	1+4	5 min
Gällö ³	1 ³ +3	5 min	Vemdalen	1+4	5 min
Kälarne	1+2	5 min	Ytterhogdal	1+3	5 min
Strömsund	1+4	5 min	Hede	1+3	5 min
Gäddede	1+3	5 min	Lofsdalen	1+2	5 min
Hammerdal	1+4	5 min	Lillhärdal	1+1	5 min
Hoting	1+3	5 min	Hammarstrand	1+4	5 min
Backe	1+3	5 min	Stugun	1+3	5 min
Rätan	1+2	5 min	Bispgården	1+2	5 min

¹ Gemensamt första insats befäl, samordning mellan två stationer.

² Utökas med en person under perioden december-april.

³ Gemensamt första insatsbefäl

⁴ Endast beredskap 1800-0600 samtliga veckodagar.

I Jämtlands räddningstjänstförbund finns dessutom räddningsvårn som inte upprätthåller någon beredskap. Se Tabell 3. De har låg insatsförmåga med "frivillig" närvaro och begränsade släcktekniska resurser. Vårnen larmas på räddningsledarens eller inre befäls begäran. Vårnen blir uttagna i tjänsteplikt och ska ställa sig till förfogande vid ett nödläge och utgör en resurs för komplettering av befintliga räddningskårer.

Tabell 3 Räddningsvårn och dess tillgängliga personantal inom Jämtlands räddningstjänstförbund.

Vårn	Tillgänglig personal	Vårn	Tillgänglig personal
Norderön	5-10	Stora Blåsjön	5-10
Borgvattnet	5-10	Jormvattnet	5-10
Messlingen	5-10	Rönnöfors	5-10
Norråker	5-10	Alanäs	5-10

² Första siffran anger beredskapsstyrkans brandbefäl och andra siffran antalet brandmän, t.ex. innebär 1+4 ett brandbefäl och 4 brandmän.

3.4.1 Insatsförmåga

Insatser som innebär rökdykning är riskfyllda insatser då de som utför arbetsuppgiften utsätts för värmestrålning, cancerogena ämnen samt fallande föremål och dylikt. Rökdykning är den farligaste arbetsuppgift som tillåts i Sverige och också en av de mest fysiskt krävande. Föreskriften om rök- och kemdykning (AFS 2007:7) bör tolkas så att rökdykning primärt är en livräddande insats. Invändig släckning genom rökdykning bör därför undvikas så långt detta är möjligt. Utvändig brandbekämpning bör övervägas som första alternativ. Den som utför rök- eller kemdykning ska ha genomgått särskild teoretisk och praktisk utbildning. Utbildning och övning ska anpassas till riskerna inom räddningstjänstens insatsområde och till de resurser beträffande personal och materiel som finns. Den som genomgått utbildning ska ha förvärvat sådana kunskaper och färdigheter att denne kan tjänstgöra som rökdykare vid inträngande i tät brandrök

Kompetensen av att inneha förmågan att initialt utföra rökdykning, enligt Arbetsmiljöverkets författningssamling 2007:7 som innebär ett minimikrav på beredskapsstyrkan på minst 1+4, ska kunna ske på följande orter:

Tabell 4 Brandstationer med beredskap som medger rökdykningsförmåga vid insats utan förstärkning.

Östersund	Svenstavik/Åsarna
Brunflo	Strömsund
Bräcke	Hammerdal
Hammarstrand	Krokom
Sveg	Vemdalen
Funäsdalen	

Vid övriga stationer är förmågan att kunna utföra rökdykning begränsad p.g.a. att ordinarie beredskapsstyrka inte uppnår minimikravet för rökdykning. Därmed kan rökdykning endast utföras efter personalförstärkning, antingen från berörd station eller förstärkande station.

Annan förmåga kan också skapas genom att alternativa släckmetoder nyttjas och personal som uppfyller ställda kompetenskrav för självskydd med tillhörande andningsutrustning kan genomföra invändig livräddning och släckning i en säkrare arbetsmiljö, dock inte i tät brandrök.

3.4.2 Förmåga som respektive räddningskår har initialt för olika typer av räddningsinsatser

Nedan redovisas den förmåga som respektive räddningskår har initialt för att kunna utföra en räddningsinsats. Vid vissa räddningstjänsthändelser har inte Jämtlands räddningstjänstförbund en sammanhållen beredskapsstyrka som enskilt utför räddningsinsats. När behovet uppstår av stöd till insatsen sker successivt en resursuppbyggnad till en erforderlig nivå för räddningsinsatsen. Detta sker genom samverkan mellan räddningskårer i förbundet eller andra räddningstjänster, för att kunna stärka insatsförmågan.

	Brand	Trafikolycka	Vattenlivräddning	Farliga ämnen
Östersund	5	4	5	5
Brunflo	4	3	3	4
Lit	2	2	3	2
Krokom	4	3	4	4
Föllinge	3	3	3	1
Änge	2	3	3	1
Nälden/Trångsviken	2	3	3	2
Hotagen	1	2	2	1
Strömsund	4	3	3	4
Hoting	2	3	3	2
Backe	2	3	3	2
Hammerdal	4	3	3	3
Gäddede	3	3	3	2
Hammarstrand	4	3	3	5
Bispgården	2	2	3	2
Stugun	3	3	3	3
Svenstavik/Åsarne	4	3	3	4
Rätan	2	2	3	2
Ljungdalen	1	1	1	1
Myrviken	2	3	3	1
Bräcke	4	3	3	4
Gällö	2	3	3	3
Kälarne	2	2	3	2
Sveg	4	3	3	4
Vemdalen	4	3	3	1
Hede	3	3	3	2
Ytterhogdal	2	3	3	2
Lofsdalen	3	2	3	1
Funäsdalen	4	3	3	3
Lillhärdal	1	2	2	1

Förmåga Trafikolycka	Östersund	Bruntfjo	Lit	Krokom	Föllinge	Änge	Nälden	Tränsvik	Hotagen	Strömsund	Hoting	Backe	Hammerdal	Gädde	Hammarstrand	Björnsåsen	Stugun	Svenstavik	Asarna	Rätan	Lungö	Myrö	Bräcke	Gallö	Kälame	Sveg	Vemdalen	Hede	Ytterhogdal	Lofsåsen	Funäsa	Liljedal		
Nivå: 4																																		
Nivå: 3																																		
Nivå: 2																																		
Nivå: 1																																		

2 Sker endast i Strömsund, Krokom, Sveg.

Förmåga Trafikolycka			
Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Nivå 4
Säkra olycksplatsen	Säkra olycksplatsen	Säkra olycksplatsen	Säkra olycksplatsen
Livsuppehållande åtgärder	Livsfarligt läge - snabbt urtag	Livsfarligt läge - snabbt urtag	Livsfarligt läge - snabbt urtag
	Livsoppehållande åtgärder	Livsoppehållande åtgärder	Livsoppehållande åtgärder
	Skapa tillträde	Skapa tillträde	Skapa tillträde
	Losstagning fastklämd	Losstagning fastklämda	Losstagning fastklämda
			Tung räddning

3.4.3 Insatstid

Insatstiden påverkas av vägvstånd, byggnadsutformning och verksamhetstyp. Den är ett grovt mått på den tid det tar för första fordon från larm till första släckangrepp/livräddning på skadeplats. Dessa tider har tidigare legat till grund i samhällsplaneringen för bebyggelsens utformning och verksamhet.

LSO ger kommunerna möjlighet att dimensionera sin räddningstjänst under förutsättning att räddningsinsats påbörjas inom godtagbar tid med hänsyn till lokala förhållanden.

I bilaga B redovisas insatstider med avseende på samhällets utbredning i form av en karta med tidszoner.

3.4.4 Insatsplanering

Förutom plan för utalarmering och standardrutiner vid typolyckor ska räddningstjänsten ha aktuella insatsplaner för särskilda objekt. Planerna ska anpassas till lokala behov och förutsättningar. Planerna kan bestå av enkla framkörningskort för automatlarmsobjekt eller mer omfattande och fördjupade planer för exempelvis flyghaveri vid Åre Östersund Airport.

3.5 Resursuppbyggnad, ledningsförmåga och uthållighet

3.5.1 Ledningsförmåga

Jämtlands räddningstjänstförbunds ledningsförmåga kan delas in i två huvuddelar, inre ledning (normativ och strategisk) från räddningscentralen i Trygghetens hus och yttre ledning (operativ) på skadeplats.

Bild 1 Trygghetens hus

Alla räddningsinsatser ska ledas av en räddningsledare (RL). Räddningsledaren leder räddningstjänstens enheter och är ansvarig för all myndighetsutövning i samband med en räddningsinsats. Vid större insatser samverkar RL med andra organ, till exempel polis och sjukvården vars arbete leds av egna utsedda personer. Räddningsledare i Jämtlands räddningstjänstförbund kan vara räddningschef, yttre befäl, inre befäl eller styrkeledare, allt beroende på olyckans karaktär eller storlek. Samtliga brandbefäl har räddningschefens delegation att vara räddningsledare vid räddningsinsats.

3.5.2 Inre ledning

Jämtlands räddningstjänstförbund ska ha förmåga att självständigt leda händelser av både rutinkaraktär och större långvarig insats. Fyra grundfunktioner, analys, tekniskt ledningsstöd, service och information ska alltid kunna hanteras. Efter analys av inträffade händelsers frekvens och omfattning genomförde förbundet en omorganisation 2015 som innebar en förstärkning av den inre ledningen. Idag finns ett inre befäl dygnet runt på Trygghetens hus i Östersund, tidigare hade denna person beredskap i hemmet med 15 minuters inställetid. Under kommande mandatperiod kommer räddningschef i beredskap att införas.

Inre ledning	
Systemledning	Samlingsbegrepp för normativ och strategisk ledning som bland annat innebär att definiera organisationens roll. Definiera insatsens ram (avsikt med insats, resurs, tid, geografi). Resursförsörjning över tid till pågående räddningsinsatser. Beredskapsproduktion i förhållande till riskbild och hjälpbehov.
Räddningsledare	Vid behov kunna agera som räddningsledare.

Räddningstjänstförbundets stabsberedskap anpassas till de insatser som pågår. Normalt bedrivs verksamheten i grön stabsberedskap, staben utgörs då av förbundets IB.

Om insatsläget förändras anpassas staben till insatsläget enligt tabell 5.

Tabell 5 Beskrivning av Jämtland räddningstjänstförbunds stabsberedskap.

	Grön stabsberedskap
Beredskapsgrad	<ul style="list-style-type: none">• Normal beredskap
Kriterier	<ul style="list-style-type: none">• Normal verksamhet
Bemanning	<ul style="list-style-type: none">• 1 person
Stabsorganisation	<ul style="list-style-type: none">• IB hanterar själv samtliga fyra funktioner
	Gul stabsberedskap
Beredskapsgrad	<ul style="list-style-type: none">• Förstärkt beredskap
Kriterier	<ul style="list-style-type: none">• Insats föranleder dokumentationskrav utöver det normala• Insats föranleder belastning på samband utöver det normala• Insats föranleder utökade resurser att analysera och planera arbetet på skadeplatsen• Insats föranleder belastning på information utöver det normala
Stabsorganisation	<ul style="list-style-type: none">• Stabschef• Övriga stabsmedlemmar fördelas på de fyra funktionerna efter behov• Någon ska alltid vara ansvarig för varje funktion (kan vara samma person för flera funktioner)
	Röd stabsberedskap
Beredskapsgrad	<ul style="list-style-type: none">• Kraftigt förstärkt beredskap
Kriterier	<ul style="list-style-type: none">• Insats föranleder dokumentationskrav mycket utöver normalt• Insats föranleder belastning på samband mycket utöver normalt• Insats föranleder utökade resurser att analysera och planera arbetet på skadeplatsen• Insats föranleder belastning på information mycket utöver normalt
Stabsorganisation	<ul style="list-style-type: none">• Stabschef• Biträdande stabschef bör utses• Övriga stabsmedlemmar fördelas på de fyra funktionerna efter behov• Någon ska alltid vara ansvarig för varje funktion (kan vara samma person för flera funktioner)

3.5.3 Yttre ledning

Uppgiftsledning	Leda organiserad del i utförande av tilldelad uppgift Samordna utförandet inom den organisatoriska delen.
Insatsledning	Ledning av enskild räddningsinsats. Bestämma mål med insatsen. Besluta om och fördela uppgifter till olika organisatoriska delar. Samordna insatsens genomförande.

Jämtlands räddningstjänstförbund ska ha förmåga att självständigt leda händelser av både rutinkaraktär och större långvarig insats. Händelser med mycket omfattande konsekvenser på samhället eller långvariga händelser, som kräver stor uthållighet, ska kunna ledas genom samverkan.

För *uppgiftsledning* i förbundet finns behöriga Räddningsledare, RL, på de flesta platser inom förbundet. Förbundet har även två Första InsatsBefäl, FIB, som har ansvar för två närliggande stationer och har särskilt avsett fordon för uppgiften. Ambitionen är att utöka denna funktion till fler lämpliga orter. Där behörig RL saknas ska utbildade arbetsledare, AL, finnas och då är inre befäl, IB, verksam som RL.

För *insatsledning* i förbundet finns två yttre befäl i beredskap som ska vara disponibla i särskilt avsedda fordon och kvittera larm inom 90 sekunder för att kunna förstärka ledningen på skadeplats.

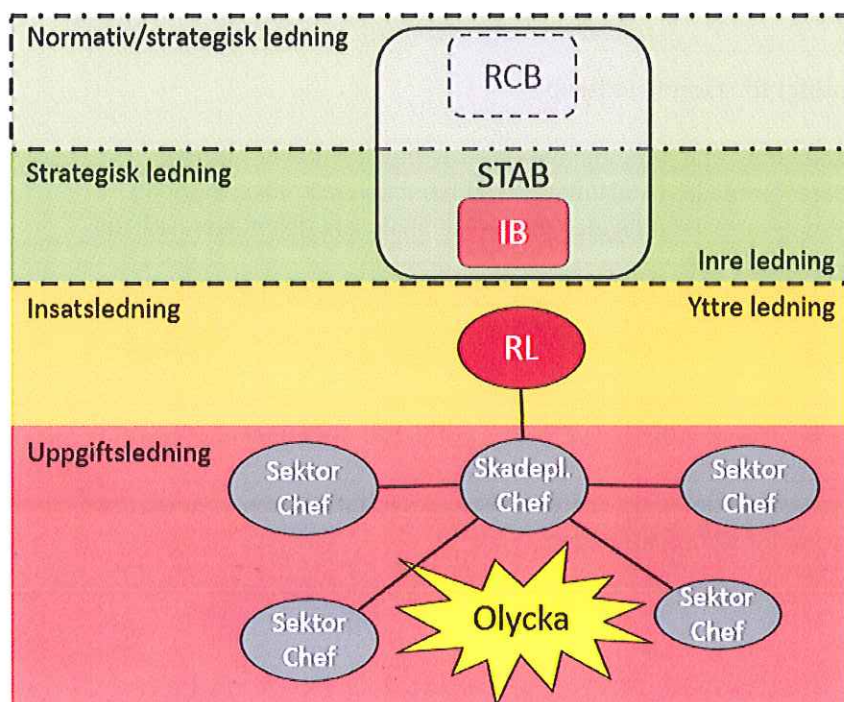

Bild 2 Ledningsstruktur i Jämtlands räddningstjänstförbund vid insats.

Uthållighet tillskapas genom god framförhållning i stabsarbetet. Normalt sköts detta av inre befälet eller vid större insatser, av särskild beredskapsroll i staben.

Om de egna resurserna inte räcker till, sker resursanskaffning genom samverkan med andra räddningstjänster och organisationer. Förbundet ingår i samverkan med övriga myndigheter som verkar i Trygghetens hus.

Bild 3 Personal från myndigheter verksamma i Trygghetens hus.

3.6 Övning och utbildning

Utbildnings- och övningsverksamheten anpassas efter inriktningarna och den årliga verksamhetsplanen. Inriktningen på övningarna ska även styras av kommunernas riskbild, individuella behov och de formella krav som finns i Arbetsmiljöverkets föreskrifter. Övningarnas genomförande och deltagande personal ska dokumenteras och kontinuerligt följas upp. Genom att inrikta räddningstjänsten på de uppgifter som förekommer vid s.k. vardagsolyckor, samt att öva och kvalitetssäkra de uppgifter som därvid förekommer läggs en god grund för att kunna hantera många andra insatstyper. Huvuddelen av övningarna genomförs på egen brandstation, vissa övningsmoment genomförs och kvalitetssäkras på övningsområdet Furulund i Östersund.

I bild 4 visas anläggningen för genomförande av lagstadgade övningar för att utöva rökdykning.

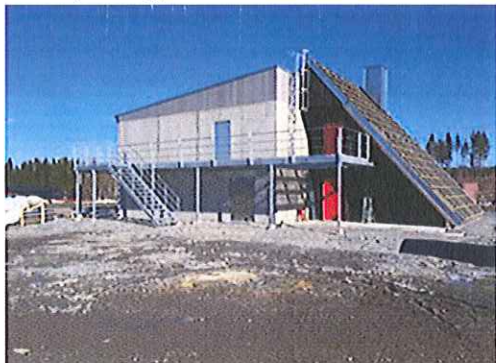

Bild 4 Klimathus på övningsområdet Furulund.

3.6.1 Kompetens för räddningspersonal

Räddningspersonalen ska ha följande kompetens:

Räddningschef

Räddningschefen ska ha formell kompetens enligt LSO.

Räddningschef i beredskap

Räddningschef i beredskap ska ha formell kompetens enligt LSO och genomgått lägst räddningsledning B eller motsvarande utbildning.

Inre befäl

Inre befäl ska ha formell kompetens enligt LSO och genomgått lägst räddningsledning B eller motsvarande utbildning.

Yttre befäl

Yttre befäl ska ha formell kompetens enligt LSO och genomgått lägst räddningsledning B eller motsvarande utbildning.

Teamchef

Teamchef ska ha formell kompetens enligt LSO och genomgått lägst räddningsledning B eller motsvarande utbildning.

Styrkeledare

Styrkeledare ska ha formell kompetens enligt LSO och genomgått lägst räddningsledning A eller motsvarande utbildning.

Första insatsbefäl

FIB ska ha formell kompetens enligt LSO och genomgått lägst räddningsledning A eller motsvarande utbildning.

Arbetsledare

Arbetsledare ska ha genomgått utbildningen räddningsinsats eller motsvarande utbildning samt förbundets utbildning för arbetsledare.

Brandman i jour

Brandman ska ha genomgått utbildningen skydd mot olyckor, räddningsinsats eller motsvarande utbildning.

Räddningsman i beredskap

Räddningsman i beredskap ska ha genomgått utbildningen räddningsinsats eller lokalt anpassad utbildning.

3.7 Alarmering och kommunikation

Räddningstjänstens larmcentral är SOS Alarm. SOS Alarm kan alltid nå räddningstjänsten på oberoende larmvägar via radio, direkt till personsökare eller över ordinarie telefonförbindelse. För att säkerställa kommuninnevånarnas möjligheter att larma räddningstjänsten i samband med akuta telestörningar vidtar inre befäl åtgärder efter särskild instruktion, se bilaga C.

3.8 Varning och information till allmänheten

Kommuninnevånare ska kunna varnas och informeras vid allvarigare olyckshändelser. Exempel på tänkbara händelser som kan föranleda ett snabbt behov av varning och information är olje- och kemikalieutsläpp som påverkar vattentäkter, utsläpp av giftiga och/eller brandfarliga gaser, stor explosionsrisk eller en omfattande brand som producerar stora mängder giftig eller irriterande brandrök.

Vid beslut om att allmänheten ska varnas med anledning av omedelbar eller snart förestående fara, ska VM-signalen "Viktigt meddelande" utnyttjas. VM-signalen består av upprepade 7 sekunder långa ljudstötter med 14 sekunders paus mellan.

7 sek – 14 sek paus -- 7 sek – 14 sek paus -- 7 sek – 14 sek paus

På följande orter finns möjlighet att nytta VM-signalen:

Östersund
Brunflo
Bräcke
Strömsund
Hammarstrand
Sveg

När signalen ges ska allmänheten bege sig inomhus, stänga fönster dörrar och ventiler samt lyssna på riks- eller lokalradion. Utlöses VM-signalen ska den direkt åtföljas av VMA "Viktigt meddelande till Allmänheten" i radio och TV med aktuell information, råd och anvisningar till allmänheten. För att detta radiomeddelande snabbt och korrekt ska kunna ges, ska förtryckta meddelanden finnas. VMA kan även nyttjas för viktiga meddelanden eller information som inte innebär omedelbar eller snart förestående fara. Förberedande information delges kommuninnevånarna regelbundet via räddningstjänstens hemsida. Räddningstjänsten ansvarar för underhåll av varningssystemet för VM-signalen via tyfon.

3.9 Olycksundersökning

Enligt 3 kapitlet 10 § LSO ska en olycka som föranlett en räddningsinsats utredas i skälig omfattning. Föremål för utredningen ska vara olyckans orsak och förlopp samt räddningsinsatsens utförande. Resultatet av dessa utredningar ska användas som ett verktyg i räddningstjänstens arbete med kvalitetssäkring.

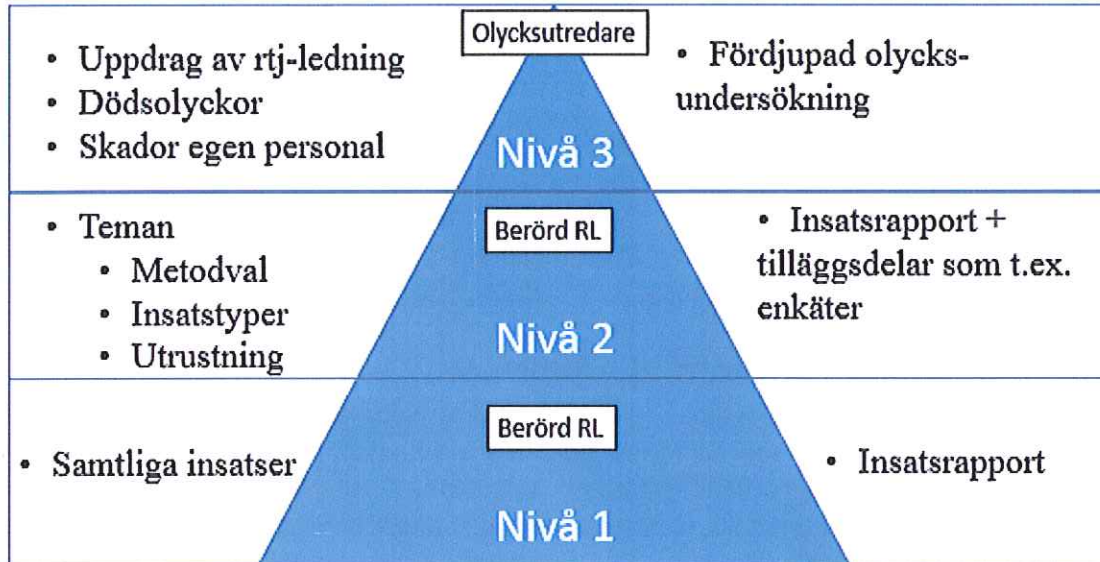

Bild 5 Beskrivning av olycksundersökningarnas olika nivåer.

3.10 Samverkan med andra aktörer

Jämtlands räddningstjänstförbunds samverkansavtal med andra aktörer redovisas i bilaga E.

3.11 Vatten för brandsläckning

All planering, projektering, tillsyn och skötsel av brandposter inom det kommunala VA-nätet sker av respektive medlemskommun. All planering, projektering, tillsyn och skötsel av branddammar samt krigsbanddammar sker av respektive medlemskommun. Räddningstjänsten har tagit fram riktlinjer för vatten till brandsläckning som ska ligga till grund för detta arbete, se bilaga D.

Tillsyn skall ske regelbundet och dokumenteras av respektive kommun. Tillsyn kan genomföras av förbundet mot särskild ersättning.

3.12 Räddningstjänst under höjd beredskap

Samhällets räddningstjänst i fred och vid förhöjd beredskap utgör basen för att skydda och rädda liv. Ordinarie personal inom Jämtlands räddningstjänstförbund utgör grunden för uppbyggnad av den räddningstjänst som erfordras vid höjd beredskap. Räddningstjänsten ska från sin basorganisation kunna växa till att kunna hantera skador som uppstår i samband med krigsskada mot bebyggelse.

Kommunernas organisation för räddningstjänst vid höjd beredskap bygger helt på en förstärkning av den fredstida organisationen. Lednings-, räddnings-, förvaltnings-, och skadeförebyggande organisationen ska utnyttjas med så små förändringar som möjligt. En effektiv räddningstjänst i fred är grunden för en väl fungerande räddningstjänst vid höjd beredskap.

Räddningstjänsten Jämtland

063-14 80 00, Fax 063-14 80 05

raddningstjanst@ostersund.se

www.raddningstjanstenjamtland.se

Besöksadress: Fyrvallavägen 4, Östersund

Postadress: Box 71, 831 21 Östersund

Protokoll nr 5, 2015-10-19, fört vid styrelsemöte med Orsa Vatten och Avfall AB

Tid: 2015-10-19

Plats: NODAVA AB's kontor, Orsa

Beslutande

Glädje Jimmy Olsson, ordförande
Karin Bohlin, vice ordförande
Lars-Olof Uleander
Lotta Hammarbäck

Övriga närvarande

Göran Svensson, VD
Magnus Fridén, projektplaneringschef
Marie-Louise Bengtsson, VD-assistent
Lars Grudén, administrativ chef

- § 1 Mötets öppnande
Ordförande Glädje Jimmy Olsson öppnade mötet och hälsade välkomna.
- § 2 Dagordning
Förslag till dagordning godkändes med att flytta om några punkter på dagordningen i annan turordning.
- § 3 Justeringsmän
Till att justera dagens protokoll jämte ordförande utsågs Karin Bohlin.
- § 4 Föregående protokoll
Administrativ chef Lars Grudén föredrog föregående protokoll nr 4.
Styrelsen beslutar att lägga föregående protokoll nr 4 till handlingarna.
- § 5 VA-taxa
Projektplaneringschef Magnus Fridén informerade att Va-taxan i Orsa behöver justeras för att balansera intäkterna med kostnaden för bolagets VA-verksamhet. Projektplaneringschef Magnus Fridén föredrog information gällande revidering av taxenivån enligt bilaga nr 1. Vice ordförande Karin Bohlin ställde frågan om bostadsbolaget har underrättats om eventuella höjningar av taxan? VD Göran Svensson informerar att han kallat till ett möte med VD'n för bostadsbolaget. Projektplaneringschef Magnus Fridén informerade att i samband med VA – planarbetet kommer det även att genomföras en översyn av hela taxan ifall den måste anpassas till VA-planen.

fo. KB

Sammanträdet ajournerades under tiden kl. 12:30- 12:40 . Mötet återupptas kl. 12:40.

Styrelsen beslutar att föreslå Kommunstyrelsen föreslå Kommunfullmäktige att anta ny Va-taxa för Orsa kommun enligt bilaga nr 1.

Styrelsen beslutar vidare att föreslå Kommunstyrelsen föreslå Kommunfullmäktige att Va-taxan ska gälla från och med 2016-01-01.

Styrelsen Orsa vatten och avfall AB

Förslag till ny VA-taxa

VA-taxan i Orsa behöver justeras för att balansera intäkterna med kostnaden för bolagets VA-verksamhet.

Nytt förslag till VA-taxa enligt bilaga är tidigare gällande VA-taxa justerad med reviderade nivåer på brukningstaxan enligt följande:

	2016	2015	Förändring
Brukningstaxor			
§ 14.1 Vatten och spillvatten			
a) fast avgift per fastighet och år	1 320	1210	9,1%
b) avgift per lägenhet och år	2 750	2530	8,7%
c) avgift per m ³	24	22	9,1%
d) avgift per vattenmätare	340	310	9,7%
§ 14.2 Vatten och spillvatten, ej mätning			
a) fast avgift per fastighet och år	1 320	1210	9,1%
b) avgift per lägenhet	6 350	5830	8,9%

Detta ger en grov effekt om:

Kundkategori	2016	Förändring i kr
Typhus A	8010	660 kr
Typhus B	90910	7 440 kr

Förslag till beslut

Orsa vatten och avfall AB föreslår Orsa kommunfullmäktige att besluta att anta reviderad VA-taxa för Orsa kommun att gälla från och med 2016-01-01.

Magnus Fridén
Projektplaneringschef

VA-taxa

2016

Orsa kommun

TAXA

för den allmänna vatten- och avloppsanläggningen i Orsa kommun

Antagen av kommunfullmäktige den 20xx-xx-xx, § xx.

Huvudman för den allmänna vatten- och avloppsanläggningen är Orsa kommun.

Avgifter enligt denna taxa skall betalas till VA-huvudmannen.

§ 1

För att täcka nödvändiga kostnader för Orsa kommun:s allmänna vatten- och avloppsanläggning skall ägare av fastighet eller annan avgiftsskyldig inom anläggningens verksamhetsområde betala avgifter enligt denna taxa.

Avgiftsskyldig är alternativt den som enligt 2 och 4 §§ lagen om allmänna vattentjänster (2006:412) jämställs med fastighetsägare. Avgiftsskyldig för ändamålet dagvatten gata (Dg) är även den som ansvarar för att allmän platsmark ställs i ordning och underhålls, om förutsättningarna i 27 § i lagen om allmänna vattentjänster är uppfyllda.

§ 2

Avgifterna utgörs av anläggningsavgifter och bruksavgifter.

§ 3

I dessa taxeföreskrifter avses med

Bostadsfastighet: fastighet som uteslutande eller huvudsakligen är bebyggd eller enligt beviljat bygglov avses att bebyggas för bostadsändamål. Med bostadsfastighet jämställs fastighet som uteslutande eller huvudsakligen är bebyggd, eller enligt beviljat bygglov avses att bebyggas, för vissa andra ändamål där lokalytan är det viktigaste sett från användarsynpunkt.

Exempel på sådana byggnader är:

Kontor	Förvaltning	Stormarknader
Butiker	Utställningslokaler	Sporthallar
Hotell	Restauranger	Stall/ladugård
Hantverk	Småindustri	
Utbildning	Sjukvård	

Annan fastighet: fastighet som uteslutande eller huvudsakligen är bebyggd eller enligt beviljat bygglov avses att bebyggas för annat ändamål än bostadsändamål och som inte enligt ovan jämställs med bostadsfastighet.

Obebyggd fastighet: fastighet som enligt detaljplan är avsedd för bebyggande, men inte ännu bebyggs.

Lägenhet: ett eller flera utrymmen i byggnad som i upplåtelsehänseende bildar en enhet. I fråga om sådana utrymmen i bostadsfastighet, eller därmed jämställd fastighet, räknas varje påbörjat 125-tal m² bruttoarea (BTA) enligt svensk standard SS 02 10 53 som en lägenhet. Bruttoarean för lager och förrådsutrymmen reduceras med 50%.

Allmän platsmark: mark som i detaljplan enligt plan- och bygglagen (1987:10) redovisas som allmän plats, eller om marken inte omfattas av detaljplan, väg eller mark som i övrigt motsvarar sådan mark.

§ 4

4.1 Avgift tas ut för nedan angivna ändamål:

Ändamål	Anläggningsavgift	Brukningsavgift
V, vattenförsörjning	Ja	Ja
S, spillvattenavlopp	Ja	Ja
Df, dag- och dränvattenavlopp från fastighet	Ja	Nej

4.2 Avgiftsskyldighet för vart och ett av ändamålen V, S och Df inträder när huvudmannen upprättat förbindelsepunkt för ändamålet och informerat fastighetsägaren om förbindelsepunktens läge.

Avleds Df till den allmänna anläggningen utan att förbindelsepunkt upprättats, inträder avgiftsskyldighet när åtgärder för bortledandet av dagvatten blivit utförda och fastighetsägaren informerats om detta.

Härvid förutsätts att samtliga i 24 § första stycket 1 och 2 i lagen om allmänna vattentjänster angivna förutsättningar för avgiftsskyldighet är uppfyllda.

4.3 Anläggningsavgift skall beräknas enligt taxa som gäller vid den tidpunkt när avgiftsskyldighet inträder.

Anläggningsavgifter (§§ 5–13)

Avgifter för allmänna vattentjänster är belagda med lagstadgad mervärdesskatt.

§ 5

5.1 För *bostadsfastighet* och därmed jämställd fastighet skall erläggas anläggningsavgift.

Avgift utgår per fastighet med:

		Utan moms	Med moms
a)	en avgift avseende upprättande av varje uppsättning förbindelsepunkter för V, S och Df,	om 73 000 kronor	om 91 250 kronor
b)	en avgift per lägenhet 1 t o m 10	om 27 000 kronor	om 33 750 kronor
	en avgift per lägenhet 11 och framåt	om 11 000 kronor	om 13 750 kronor

5.2 Är förbindelsepunkt gemensam för två eller flera fastigheter, fördelas avgifter enligt 5.1 a) lika mellan fastigheterna.

5.3 Lägenhetsantalet bestäms efter de ritningar enligt vilka bygglov beviljats, eller efter annan ritning eller uppmätning som huvudmannen godkänner.

- 5.4 Dras ytterligare servisledningar fram och upprättas ytterligare förbindelsepunkter, skall erläggas avgift enligt 5.1 a).
- 5.5 Sker om- eller tillbyggnad, uppförs ytterligare byggnad eller ersätts riven bebyggelse på fastighet skall erläggas avgift enligt 5.1 b) för varje tillkommande lägenhet.

§ 6

- 6.1 För *annan fastighet* skall erläggas anläggningsavgift.

Avgift utgår per fastighet med:

		<i>Utan moms</i>	<i>Med moms</i>
a)	en avgift avseende upprättande av varje uppsättning förbindelsepunkter för V, S och Df	om 73 000 kronor	om 91 250 kronor
b)	en avgift per m ² tomtyta	om 24 kronor	om 30 kronor

- 6.2 Är förbindelsepunkt gemensam för två eller flera fastigheter, fördelas avgifter enligt 6.1 a) lika mellan fastigheterna.
- 6.3 Tomtytan utgörs av fastighetens areal enligt förrättningskarta, nybyggnadskarta eller annan karta som huvudmannen godkänner.
- 6.4 Huvudmannen kan, om godtagbar säkerhet ställs, medge anstånd med erläggande av tomyteavgift för andel av fastighets areal, motsvarande mark som tillsvidare inte utnyttjas för verksamheten på fastigheten.
- Anstånd medges för viss tid, högst 10 år. Om mark under anståndstiden genom fastighetsbildningsåtgärd frångår fastigheten upphör anståndsmedgivandet att gälla och resterande tomyteavgift förfaller till betalning.
- Utestående belopp löper med ränta enligt 5 § räntelagen (SFS 1975:635) från den dag anståndet beviljades tills anståndet upphör. För tid därefter utgår dröjsmålsränta enligt 6 § räntelagen.
- 6.5 Dras ytterligare servisledningar fram och upprättas ytterligare förbindelsepunkter skall erläggas avgift enligt 6.1 a).
- 6.6 Ökas fastighets tomtyta, skall erläggas avgift enligt 6.1 b) för tillkommande tomtyta som härrör från fastighet för vilken tomyteavgift inte skall anses vara förut erlagd.

§ 7

7.1 För *obebyggd fastighet* skall erläggas del av full anläggningsavgift.

Avgift utgår per fastighet med:

		<i>Bostads- fastighet</i>		<i>Annan fastighet</i>
Avgift per FP	5.1 a)	60%	6.1 a)	60%
Lägenhetsavgift	5.1 b)	0%	-	-
Tomtyteavgift	-	-	6.1 b)	0%

Avgifterna är uttryckta i procent av full avgift.

7.2 Bebyggd obebyggd fastighet skall erläggas resterande avgifter enligt följande:

		<i>Bostads- fastighet</i>		<i>Annan fastighet</i>
Avgift per FP	5.1 a)	40 %	6.1 a)	40 %
Lägenhetsavgift	5.1 b)	100 %	-	-
Tomtyteavgift	-	-	6.1 b)	100 %

Avgifterna är uttryckta i procent av full avgift.

§ 8

8.1 Föreligger inte avgiftsskyldighet för samtliga i 4.1 angivna ändamål, reduceras avgifter enligt följande procentsats:

		<i>V</i>	<i>S</i>	<i>Df</i>
Avgift per FP	5.1 a)	20 %	20 %	10 %
Lägenhetsavgift	5.1 b)	20 %	20 %	10 %
Avgift per FP	6.1 a)	20 %	20 %	10 %
Tomtyteavgift	6.1 b)	20 %	20 %	10 %

Avgifterna är uttryckta i procent av full avgift.

8.2 Inträder avgiftsskyldighet för ändamål, för vilket avgiftsskyldighet inte tidigare förelegat, skall erläggas avgifter enligt 8.1.

8.3 För servisledning som på fastighetsägarens begäran utförs senare än övriga servisledningar för fastigheten skall, utöver avgift enligt 8.1, erläggas en etableringsavgift om 10% av avgiften enligt 5.1 a) respektive 6.1 a). Etableringsavgiften avses täcka huvudmannens merkostnader till följd av att arbetet inte utförs i samband med framdragning av övriga servisledningar.

- 8.4 Förbindelsepunktsavgiften enligt 5.1a) och 6.1a) inkluderar servisledning med en längd av högst 20m. För överstigande servisledningslängd fram till förbindelsepunkten skall för tre ledningar per längdmeter erläggas ett belopp motsvarande 2% av 5.1a) respektive 6.1a). Föreligger inte avgiftsskyldighet för samtliga i 4.1 angivna ändamål reduceras beloppet enligt 8.1.

§ 10

Avgifter enligt §§ 5–6 är baserade på indextalet 313,42 (2011-10) i konsumentprisindex, KPI. När detta index ändras, har huvudmannen rätt att reglera avgiftsbeloppen därefter, dock inte oftare än en gång årligen.

Vid reglering av taxan tillämpas följande:

Tillägg eller avdrag på avgiftsbeloppen görs med viss procent.

Procenttalet erhålls genom att den i antalet enheter uttryckta indexförändringen som utgör skillnaden mellan det närmast före beslut om avgiftsreglering publicerade indextalet och talet 313,42 omräknas till procent av sistnämnda tal. Erhållet procenttal avrundas till närmast hela tal. Tillägg eller avdrag avrundas i sin tur beträffande avgift enligt 5.1 a), b och 6.1 a), till närmast tiotal kronor och beträffande avgift enligt 6.1 b) till närmast hela krontal (för avgifter angivna inklusive moms).

Beslutad avgiftsändring tillämpas fr o m den dag ändringen enligt beslutet träder i kraft.

§ 11

Om för viss eller vissa fastigheter kostnaden för att förse fastigheterna med vatten och avlopp i beaktansvärd omfattning avviker från fastigheterna inom verksamhetsområdet i övrigt, skall enligt lagen om allmänna vattentjänster avgifter utgå enligt särskilt antagen sårta.

Är det inte skåligt att för viss fastighet beråkna avgift enligt §§ 5–8 får huvudmannen i stållet komma överens med fastighetsågaren eller annan avgiftsskyldig om avgiftens storlek.

§ 12

12.1 Sedan avgiftsskyldighet intrått, skall avgift betalas inom tid som anges i råkning.

12.2 Betalas debiterat belopp inte inom tid som anges i råkningen, skall erlåggas dröjsmålsrånra enligt 6 § rånrelagen från den dag betalningen skulle ha skett.

12.3 Enligt 36§ lagen om allmänna vattentjänster skall en anläggningssavgift fördelas på årliga inbetalningar under en viss tid, långst tio år, om avgiften uppgår till belopp som är betungande med hänsyn till fastighetens ekonomiska bårkraft och övriga omständigheter, om fastighetsågaren så begår och godtagbar säkerhet stålles. Rånra skall erlåggas enligt 5 § rånrelagen på varje del av avgiften som förfaller till betalning i framtiden från den dag då den första inbetalningen skall ske till dess ifrågavarande del av avgiften betalas eller rånra skall erlåggas till dess ifrågavarande del av avgiften betalas eller rånra skall erlåggas enligt 12.2.

- 12.4 Avgiftsskyldighet enligt 5.3, 5.5, 6.6 eller 7.2 föreligger, då bygglov för avsett ändrat förhållande meddelats eller ändrat förhållande – t ex ökning av tomtyta – inträtt utan att bygglov erfordrats eller meddelats. Det åligger fastighetsägaren att omgående anmäla till huvudmannen när det ändrade förhållandet inträtt. Försummar fastighetsägaren denna anmälningsplikt, tas dröjsmålsränta enligt 12.2 ut för tiden från det två månader förflutit sedan avgiftsskyldighet inträdde och fram till dess tilläggsavgiften betalas.

§ 13

- 13.1 Om efter ansökan från fastighetsägare och särskilt medgivande av huvudmannen ledningar utförts på annat sätt eller försetts med andra anordningar än huvudmannen bedömt nödvändiga, skall fastighetsägaren som begärt arbetets utförande ersätta huvudmannen överenskomna kostnader härför.
- 13.2 Om en fastighetsägare begär att ny servisledning skall utföras i stället för redan befintlig och finner huvudmannen skäl bifalla ansökan om detta, är fastighetsägaren skyldig att bekosta dels den nya servisledningens allmänna del med det avdrag som befins skäligt med hänsyn till den tidigare servisledningens ålder och skick, dels borttagandet av den tidigare servisledningens allmänna del.
- 13.3 Finner huvudmannen påkallat att utföra ny servisledning i stället för och med annat läge än redan befintlig, är huvudmannen skyldig att ersätta fastighetsägaren hans kostnad för fastighetens del av den nya servisledningen och dess inkoppling med det avdrag som befins skäligt med hänsyn till den tidigare servisledningens ålder och skick.

Brukningsavgifter (§§ 14–22)

Avgifter för allmänna vattentjänster är belagda med lagstadgad mervärdesskatt.

§ 14

Fastighetsägaren är betalningsansvarig för allt vatten som levereras till fastigheten och/ eller allt avlopp som lämnar fastigheten och tillförs den allmänna VA-anläggningen.

- 14.1 För bebyggd fastighet skall erläggas brukningsavgift.

Avgift utgår per fastighet med:

		<i>Utan moms</i>	<i>Med moms</i>
a)	en fast avgift per år	om 1056,00 kronor	om 1 320 kronor
b)	en avgift per år och lägenhet för bostadsfastighet och därmed jämställd fastighet	om 2 200 kronor	om 2 750 kronor
c)	en avgift per m ³ levererat vatten	om 19,20 kronor	om 24,00 kronor
d)	en avgift per år och vattenmätarställe	om 272,00 kronor	om 340 kronor

- 14.2 Har huvudmannen bestämt att för bebyggd fastighet vattenförbrukningen tills vidare inte skall fastställas genom mätning, tas avgift enligt 14.1 b) ut efter en antagen förbrukning. Detta ger ett sammantaget utfall för fastighet eller delar av bebyggelse inom fastighet för respektive aktuell taxeparameter 14.1 a), b) som följer:

		<i>Utan moms</i>	<i>Med moms</i>
a)	En fast avgift per år	om 1056,00 kronor	om 1 320 kronor
b)	en avgift per år och lägenhet för bostadsfastighet och därmed jämställd fastighet	om 5 080,00 kronor	om 6 350 kronor

- 14.3 Förändras antalet lägenheter eller fastighetens nyttjande, åligger det fastighetsägaren att omgående anmäla till huvudmannen när det förändrade förhållandet inträtt. Försummar fastighetsägaren denna anmälningsplikt, tas dröjsmålsränta ut på överskjutande brukningsavgift för den tid som förflutit från den dag när anmälan borde ha skett till den dag när anmälan skett.

- 14.4 För s k byggvatten skall erläggas brukningsavgift enligt 14.1 c). Om mätning inte sker, antas den förbrukade vattenmängden uppgå till 50 m³ per lägenhet.

- 14.5 Parallellkopplade vattenmätare räknas som ett mätställe.

- 14.6 Föreligger inte avgiftsskyldighet för samtliga i 14.1 angivna ändamål reduceras avgifterna.

Följande avgifter skall därvid erläggas för respektive ändamål:

		<i>V</i>	<i>S</i>
Fast avgift	14.1 a)	40%	60%
Avgift per lägenhet	14.1 b)	40%	60%
Avgift per m ³	14.1 c)	40%	60%
Avgift per vattenmätarställe	14.1 d)	40%	60%

Avgifterna är uttryckta i procent av full avgift.

- 14.7 Antas mätaren visa annan förbrukning än den verkliga, låter huvudmannen undersöka mätaren, om huvudmannen finner det nödvändigt eller om fastighetsägaren begär det.

Vid ovan avsedd undersökning eller prövning bestäms mätarens felvisning i två kontrollpunkter enligt SWEDACs föreskrifter om vatten- och värmemätare, STAFS 2007:2.

Kan mätfelets storlek inte bestämmas eller har mätaren inte fungerat, har huvudmannen rätt att uppskatta förbrukningen.

Fastighetsägare som inte godtar huvudmannens beslut efter genomförd undersökning eller huvudmannens uppskattning av förbrukningen, kan begära prövning av frågan hos Statens VA-nämnd.

14.8 Har fastighetsägare begärt undersökning av vattenmätare och mätaren härvid godkänns, skall fastighetsägaren ersätta huvudmannen för undersökningskostnaderna i enlighet med vad som framgår av § 18.

14.9 För spillvattenmängd, som enligt huvudmannens medgivande avleds till dagvattenledning (kylvatten o d), skall erläggas avgift med 60 % av avgiften enligt 14.1 c) (beloppet avrundas till närmaste 10-tal öre)

§ 16

Tillförs avloppsnätet större spillvattenmängd än som svarar mot levererad vattenmängd eller avleds inte hela den levererade vattenmängden till avloppsnätet skall avgift för spillvattenavlopp erläggas efter den mängd spillvatten som avleds till avloppsnätet.

Mängden skall bestämmas genom mätning på fastighetsägarens bekostnad av ifrågavarande vatten- eller spillvattenmängd eller på annat sätt som överenskommit mellan huvudmannen och fastighetsägaren.

En förutsättning för att avgiften för avlett spillvatten skall debiteras efter annan grund än efter levererad mängd vatten är att skillnaden mellan mängderna vatten och spillvatten är avsevärd.

§ 17

För obebyggd fastighet skall erläggas bruksavgift enligt 14.1 a). Föreligger inte avgiftsskyldighet för samtliga i 4.1 angivna ändamål reduceras beloppet enligt 14.6.

§ 18

Har huvudmannen på fastighetsägarens begäran vidtagit åtgärd eller har på grund av att fastighetsägaren åsidosatt sin skyldighet vattentillförseln avstängts eller reducerats eller annan åtgärd vidtagits av huvudmannen debiteras följande avgifter:

	<i>Utan moms</i>	<i>Med moms</i>
Nedtagning av vattenmätare	719,20 kr	899 kr
Uppsättning av vattenmätare	719,20 kr	899 kr
Avstängning av vattentillförsel	719,20 kr	899 kr
Påsläpp av vattentillförsel	719,20 kr	899 kr
Montering och demontering av strypbricka i vattenmätare	719,20 kr	899 kr
Undersökning av vattenmätare	941,60 kr	1 177 kr
Länsning av vattenmätarbrunn	719,20 kr	899 kr
Förgäves besök	719,20 kr	899 kr
Utbyte av frusen/skadad mätare	941,60 kr	1 177 kr
Olovligt vattenpåsläpp	2 225,60 kr	2 782 kr

§ 19

Om för viss eller vissa fastigheter kostnaden för att förse fastigheterna med vatten och avlopp i beaktansvärd omfattning avviker från fastigheterna inom verksamhetsområdet i övrigt, skall enligt lagen om allmänna vattentjänster avgifter utgå enligt särskilt antagen sårta.

Är det inte skåligt att för viss fastighet beräkna avgift enligt §§ 14–17 får huvudmannen i stället komma överens med fastighetsägaren eller annan avgiftsskyldig om avgiftens storlek.

§ 20

Avgift enligt 14.1 a), b) och d) debiteras i efterskott per månad, kvartal, tertial eller halvår enligt beslut av huvudmannen. Avgift enligt 14.1 c) debiteras i efterskott på grundval av enligt mätning förbrukad vattenmångd, uppskattad förbrukning eller annan grund som anges i §§ 14 och 16.

Betalas debiterat belopp inte inom tid som anges i räkningen, skall erläggas dröjsmålsranta på obetalt belopp enligt 6 § räntelagen från den dag betalningen skulle skett.

Sker enligt huvudmannens beslut mätaravläsning inte för varje debitering, får mellanliggande debiteringar ske efter uppskattad förbrukning. Mätaravläsning och debitering efter verklig förbrukning bör ske i genomsnitt minst en gång per år. Avläsning och debitering bör därjämte ske på fastighetsägarens begäran med anledning av fastighetsöverlåtelse.

§ 21

Har fastighetsägare begärt att huvudmannen skall företa åtgärd för att underlätta eller möjliggöra hans brukande av anläggningen i visst fall eller avseende eller har i övrigt särskild åtgärd påkallats på grund av fastighetens VA-förhållanden, får huvudmannen i stället komma överens med fastighetsägaren eller annan avgiftsskyldig om avgiftens storlek.

§ 22

Avgifter enligt § 14 är baserade på indextalet 313,42 (2011-10) i konsumentprisindex, KPI. När detta index ändras, har huvudmannen rätt att reglera avgiftsbeloppen därefter, dock inte oftare än en gång årligen.

Vid reglering av taxan tillämpas följande:

Tillägg eller avdrag på avgiftsbeloppen görs med viss procent.

Procenttalet erhålls genom att den i antalet enheter uttryckta indexförändringen som utgör skillnaden mellan det närmast före beslut om avgiftsreglering publicerade indextalet och talet 313,42 omräknas till procent av sistnämnda tal. Erhållet procenttal avrundas till närmast hela tal. Tillägg eller avdrag avrundas i sin tur beträffande avgift enligt 14.1 a), b) och d) till närmast tiotal kronor och beträffande avgift enligt 14.1 c) till närmast 10-tal ören (för avgifterna inklusive moms).

Beslutad avgiftsändring tillämpas fr o m den dag ändringen enligt beslutet träder i kraft.

TAXANS INFÖRANDE

§ 23

Denna taxa träder i kraft 2016-01-01. De bruksavgifter enligt 14.1, 14.4 och 14.9 samt § 16, som är baserade på uppmätning hos fastighetsägare, skall därvid tillämpas i fråga om den vattenmängd som levereras och den spillvattenmängd som släpps ut efter den ovan angivna dagen för taxans ikraftträdande.

* * *

Mål som rör tvist mellan fastighetsägare och huvudmannen beträffande tillämpning och tolkning av denna taxa prövas av Statens va-nämnd jämlikt 53 § lagen om allmänna vattentjänster.